

Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Dato: 12.05.2023 09:00

Sted: Sørskogbygda, Folkvang

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.

på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 05.05.2023

For leder i Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023, Ole Kristian Solberg

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023 12.05.2023	3
--	---

Saker til behandling

23/23 Sak EI-23/23 Godkjenning innkalling/sakliste	6
24/23 Sak EI-24/23 Godkjenning av protokoll 10.3.23	7
25/23 Sak EI-25/23 Orientering fra kommunedirektøren	21
26/23 Sak EI-26/23 Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberetning KF Elverum kommuneskoger	22
27/23 Sak EI-27/23 Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberetning Elverum kommune 2022	54
28/23 Sak EI-28/23 Henvendelse til kontrollutvalget - fortsettelse fra 10.mars, sak 17/23	127
29/23 Sak EI-29/23 Eventuelt	184
30/23 Sak EI-30/23 Referater og orienteringer	185

MØTEINNKALLING

Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Dato: 12.05.2023 kl. 09:00
Sted: Sørskogbygda, Folkvang
Arkivsak: 21/00005

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Sted:	Folkvang, Sørskogbygda
Tid:	Fredag 12.5.23 kl. 09.00.

Kontrollutvalgets medlemmer:	Ole Kristian Solberg (SP) – leder Jan Eirik Krey (H) – nestleder Siv Lena Birkheim (H) Stine H. Sveen (A) Rune Rindalsholt (FRP)
Innkalt varamedlem	
Forfall:	Forfall må meldes så snart som mulig til telefon 95 13 31 87 eller Kristin.moe@konsek-ost.no
Ordfører:	Ordfører Lillian Skjærvik
Revisor:	Revisjon Øst IKS v./oppdr.ansv. RR Tommy Pettersen/Rolf Berg, oppdr.ansv.FR Lina Høgås-Olsen/Magnus Michalelsen/Jo Erik Skjeggstad
Kopi av innkallingen sendes:	Kommunedirektør Kristian Trengereid, ordfører Lillian Skjærvik post@rev-ost.no
Kopi av saklisten sendes på e-post til:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.
Sekretær:	Utvalgssekretær Kristin Moe
Invitert til sak:	K
	Kommunedirektør 25-28/23, økonomisjef sak 26-27/23, daglig leder Revisjon Øst IKS, regnskapsrevisor sak 26-27/23

Hele saklisten med vedlegg legges på	https://www.konsek-ost.no/kontrollutvalgene/elverum-kommune/ og på kommunens hjemmeside.
---	---

Ole Kristian Solberg (sign.)
kontrollutvalgets leder

12.5.23
Kristin Moe
utvalgssekretær

SAKSKART		
23/23	21/00139-41	Sak EI-23/23 Godkjenning innkalling/sakliste
24/23	21/00139-42	Sak EI-24/23 Godkjenning av protokoll 10.3.23
25/23	21/00039-28	Sak EI-25/23 Orientering fra kommunedirektøren
26/23	21/00037-17	Sak EI-26/23 Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberetning KF Elverum kommuneskoger
27/23	21/00036-22	Sak EI-27/23 Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberetning Elverum kommune 2022
28/23	21/00038-17	Sak EI-28/23 Henvendelse til kontrollutvalget - fortsettelse fra 10.mars, sak 17/23
29/23	21/00033-36	Sak EI-29/23 Eventuelt
30/23	21/00041-54	Sak EI-30/23 Referater og orienteringer

, 12.05.2023

Ole Kristian Solberg

Arkivsak-dok. 21/00139-41
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-23/23 GODKJENNING INNKALLING/SAKLISTE

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling og saksliste godkjennes

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00139-42
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-24/23 GODKJENNING AV PROTOKOLL 10.3.23

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 10.3.23 godkjennes

Vedlegg:

Protokoll 10.3.23

Saksframstilling:

MØTEPROTOKOLL

Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Dato: 10.03.2023 kl. 09:00-12:45
Sted: Sørskogbygda, Folkvang
Arkivsak: 21/00005

Tilstede: Ole Kristian Solberg (Senterpartiet-KS), Jan Eirik Krey (H), Rune Rindalsholt (Fremskrittpartiet-KS), Britt Weium (Ap)

Møtende varamedlemmer: Anne-Kari L. Holter

Forfall: Siv Lena Birkheim

Andre: Daglig leder Revisjon Øst IKS Morten A. Birkelid, kommunedirektør Kristian Trengereid sak 16/23, PRO sjef Aino Kristiansen sak 16/23, enhetsleder HBO Anne Stine Lundberg sak 16/23, enhetsleder psykisk helsetjeneste Petter Sundt sak 16/23, oppdragsansvarlig forvaltingsrevisor Jo Erik Skjeggestad sak 18/23,

Protokollfører: Utvalgssekretær Kristin Moe

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
14/23	21/00139-37	Sak EI-14/23 Godkjenning innkalling/saksliste	3
15/23	21/00139-38	Sak EI-15/23 Godkjenning av protokoll 27.1.23	4
16/23	21/00039-26	Sak EI-16/23 Orientering fra administrasjonen	5
17/23	21/00038-15	Sak EI-17/23 Henvendelse til kontrollutvalget	7
18/23	23/00003-1	Sak EI-18/23 Prosjektplan - Heltid/deltid og bruk av vikarer	8

19/23	21/00030-9	Sak EI-19/23 Kontrollutvalgets årsrapport 2022	9
20/23	21/00033-35	Sak EI-20/23 Eventuelt	10
21/23	21/00041-50	Sak EI-21/23 Referater og orienteringer	11
22/23	21/00041-51	Sak EI-22/23 Referatsaker	12

, [Click here to enter a date.](#)

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

UNDERSKRIFTER:
Vi bekrefter at møteboken, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

UTSKRIFTER:
Møtebok er sendt til: Kontrollutvalget, ordfører, kommunedirektør, Revisjon Øst IKS. Innkallinger og møtebøker ligger også på www.konsek-ost.no under hvert kontrollutvalg/ «Møter».

Saker til behandling

14/23 Sak EI-14/23 Godkjenning innkalling/saksliste

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	14/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Innkalling/saksliste godkjennes

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Innkalling/sakliste godkjennes

[Lagre]

15/23 Sak EI-15/23 Godkjenning av protokoll 27.1.23

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	15/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Protokoll fra 27.1.23 godkjennes

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Protokoll fra 27.1.23 godkjennes

[Lagre]

16/23 Sak EI-16/23 Orientering fra administrasjonen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	16/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse til orientering

Møtebehandling

Kontrollutvalget har bedt om en redegjørelse for hva som er gjort med anbefalingene som ble gitt i forvaltningsrevisjon «Tjenestetilbudet innen psykisk helsearbeid og rusomsorg i Elverum kommune» (behandlet 17.9.21, sak 37/21). De fikk også en redegjørelse 17.6.22, sak 44/22. Kontrollutvalget var av den oppfatning at de da fikk en statusrapport, de har nå bedt om å få vite hvilke konkrete tiltak som er gjort.

Sektorsjef PRO, sammen med enhetsleder psykisk helsetjeneste, hadde en nøye gjennomgang der anbefalinger fra revisjonen sammen med tiltak og beskrivelse av disse i tillegg til hvem som har ansvaret med frister/status og indikator/merknad ble beskrevet.

Kontrollutvalget har også bedt om status av en enkel medarbeiderundersøkelse som ble gjennomført høsten 2022 blant berørte ansatte i hjemmebasert omsorg.

Denne ble behandlet i administrasjonsutvalget onsdag 8. mars, den vil senere i mars bli behandlet i formannskapet og kommunestyret.

PRO sjef og enhetsleder HBO presenterte medarbeiderundersøkelsen. De presenterte også innspill på hvilke tiltak som bør gjøres på bakgrunn av undersøkelsen. Etterarbeid pågår jf. kommunens prosedyre for oppfølging av 10-faktor. Vurdering av resultat ble også vist.

Kommunedirektøren orienterte om:

- Regnskap 2022. Det er funnet en del avvik som gjør at regnskapet kanskje ikke blir revidert innenfor fristen. Avvikene blir forklart i kommunens årsberetning.
- Regnskap pr februar 2023
- Innbyggerutvikling – 21 614 uke 10
- sykefravær

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse til orientering

[Lagre]

17/23 Sak EI-17/23 Henvendelse til kontrollutvalget

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	17/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Møtebehandling

Forslag fra kontrollutvalget:

1. Kontrollutvalget har rettet en henvendelse til Arbeidstilsynet den 2.2.23 for å få avklart hvilket styrende organ som skal behandle årsrapport fra bedriftshelsetjenesten i en kommune, jf AML § 7-2 (6). Svar fra tilsynet foreligger ikke.
2. Kommunedirektøren inviteres til neste møte den 12.mai for å redegjøre om organisering av kommunens bedriftshelsetjeneste.
3. Personen som har sendt henvendelsen til kontrollutvalget vil holdes orientert om utvalgets behandling av saken.

Votering

Forslag fra kontrollutvalget enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget har rettet en henvendelse til Arbeidstilsynet den 2.2.23 for å få avklart hvilket styrende organ som skal behandle årsrapport fra bedriftshelsetjenesten i en kommune, jf AML § 7-2 (6). Svar fra tilsynet foreligger ikke.
2. Kommunedirektøren inviteres til neste møte den 12.mai for å redegjøre om organisering av kommunens bedriftshelsetjeneste.
3. Personen som har sendt henvendelsen til kontrollutvalget vil holdes orientert om utvalgets behandling av saken.

[Lagre]

18/23 Sak EI-18/23 Prosjektplan - Heltid/deltid og bruk av vikarer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	18/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar vedlagte prosjektplan – heltid/deltid og bruk av vikarer til orientering, og vil på bakgrunn av denne bestille gjennomføring av en forvaltningsrevisjon. Prosjektet gjennomføres innenfor en ramme på 375 timer og ferdigstilles våren 2024.

Møtebehandling

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor var tilstede og presenterte prosjektplan Heltid/deltid og bruk av vikarer i PRO.

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Kontrollutvalget tar vedlagte prosjektplan – heltid/deltid og bruk av vikarer til orientering, og vil på bakgrunn av denne bestille gjennomføring av en forvaltningsrevisjon. Prosjektet gjennomføres innenfor en ramme på 375 timer og ferdigstilles våren 2024.

[Lagre]

19/23 Sak EI-19/23 Kontrollutvalgets årsrapport 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	19/23

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 vedtas
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2022 til orientering.

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 vedtas
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2022 til orientering.

[Lagre]

20/23 Sak EI-20/23 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	20/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Møtebehandling

Votering

Vedtak

[Lagre]

21/23 Sak EI-21/23 Referater og orienteringer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	21/23

Forslag til vedtak/innstilling:

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering

Møtebehandling

Kontrollutvalget hadde en gjensidig orientering.

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering

[Lagre]

22/23 Sak EI-22/23 Referatsaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023	10.03.2023	22/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Referatsaker tas til orientering

Møtebehandling

Votering

Det ble ikke fremmet annet forslag til vedtak, vedtaket var enstemmig

Vedtak

Referatsaker tas til orientering

[Lagre]

Arkivsak-dok. 21/00039-28
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-25/23 ORIENTERING FRA KOMMUNEDIREKTØREN

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Kommunedirektøren er invitert for å gi «den vanlige» orienteringen om økonomi og sykefravær.

Han er i tillegg invitert for å gi kontrollutvalget en redegjørelse om organiseringen av kommunens bedriftshelsetjeneste. Dette gjøres i sak 28/23.

Arkivsak-dok. 21/00037-17
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-26/23 KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL ÅRSREGNSKAP/ÅRSBERETNING KF ELVERUM KOMMUNESKOGER

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning for KF Elverum kommuneskoger for 2022, oversendes kommunestyret, med kopi til foretakets styre og formannskapet.

Vedlegg:

1. Elverum kommuneskogers årsberetning for 2022
2. Elverum kommuneskogers årsregnskap for 2022
3. Revisjonsberetning, datert 27.2.23
4. Forslag til kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberetning for 2022

Saksframstilling:

Kommuneloven kap. 9 har bestemmelser om kommunale foretak, herunder om internkontroll (§§ 9-13 og 9-14) og budsjettstyring (§ 9-15). Når det gjelder regnskapsavleggelsen gjelder kommuneloven §§ 14-6 og 14-7, som for kommunens årsregnskap.

I følge kommunelovens bestemmelser skal regnskapet avlegges innen 22. februar, som for kommunes regnskap, og revisjonsberetningen skal være avlagt senest 15.april.

Videre heter det bl.a. følgende i koml. § 14-3:

Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før

formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Styret for KF Elverum kommuneskoger har godkjent regnskapet og årsberetningen for 2022.

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 annet ledd, jf. kommuneloven § 14-6 første ledd.

Revisjon Øst IKS har utarbeidet revisjonsberetningen for 2022.

STYRETS ÅRSBERETNING 2022

KF Elverum kommuneskoger

KF Elverum kommuneskoger (KFEK) har siden 2001 vært organisert som Kommunalt foretak og utøver næringsvirksomhet innen skog og utmark på Elverum kommunes skogeiendommer i Elverum kommune

Driften av Elverum kommunes Vedsentral er fra 1. januar 2011 lagt inn under KFEK

Formål

KFEK skal forvalte Elverum kommunes skog- og utmarksressurser, drive verdiskaping og bygge opp ressurser og kompetanse, bidra til økt økonomisk handlefrihet til kommunen, bidra til å delta i utvikling av organisasjoner og legge til rette for allmennhetens bruk av utmarka. Innenfor rammene av vedtektene, skal eiendommen gi en best mulig økonomisk avkastning til bruk i samfunnsbyggingen. Det skal på eiendommene bygges opp ressurser for framtiden. Driften av eiendommene skal legges opp etter langsiktige, bærekraftige og skogfaglige prinsipper og retningslinjer. KFEK skal driftes etter de målsettinger og forventninger som kommunestyret til enhver tid bestemmer.

Eiendom

KFK forvalter på vegne av Elverum kommune totalt 66 339 daa, hvorav 49 139 daa er det produktive arealet. KFEK sitt areal er fordelt på 59 teiger, hvor den minste er 6 daa og største er 5 656 daa.

Styret - administrasjon

Styret valgt for perioden 30.10.2019 - 2023:

Leder: Helge Harald Indset
Nestleder: Anne-Birthe Aakrann Eek
Styremedlem: Stein Suren
Styremedlem: Lasse Schau – ansattes representant
Varamedlem: Pål Sundt Finstad
Varamedlem: Margrethe Skjærbæk
Varamedlem: Ingrid Hvidsten Gabrielsen
Varamedlem: Jan Magne Brænd – ansattes representant

Administrasjon

Skogsjef fom. 16.09.2020, Eirik A Nygaard - 80% stilling

Vedtekter

KFEK har revidert og godkjent nye vedtekter i kommunestyremøte 31.august.

Møter

Styremøter/styrebefaring

Det er gjennom året avholdt 4 styremøter. Et styremøte i kombinasjon med styrebefaring. Årets styrebefaring ble avholdt i nord-østre del av Elverum, hvorpå selve styremøtet på Graslandsdammen.

Styremøte ble kombinert med styrebefaring. Her er styret samlet på Graslandsdammen

Eiermøte

KFEK ved styreleder, styrets nestleder og skogsjef, deltok i eiermøte. Saker som ble presentert/tatt opp fra KFEK i formannskapet var:

- Status skogen herunder trekapital, hogstprognoser og fremtidig skogkulturbehov
- Norsk PEFC skogstandard
- Skogsbilveier - behov
- Kartlegging av grus- og fjellforekomster
- Hyttefelt Kvisthøgda. Avslutning av prosjektet grunnet begrenset økonomiske midler
- Vedsentralen

Formannskapsbefaring

Det er avholdt formannskapsbefaring, hvor styreleder, styrets nestleder og skogsjef deltok. Høyres representant meldte forfall til møtet. Saker som ble presentert/tatt opp fra KFEK var:

- Nordre Elverum skogsbilveier
- Forsvarets etablering av 40 km standplass
- Kartlegging av fjellforekomst i Ulvådalen
- Søndre Elverum skogsbilveier – etablering av automatbommer
- Prosjektet Opplev Kynna og KFEK sine planer omkring Kynnsjøen
- Markberedning
- Foryngelse av skog – økt tilvekst gjennom planting av furu

Kontrollutvalget

KFEK v/styrets nestleder og skogsjef orienterte om skogkjøp fra Holen DBO. Transaksjonen ble gjennomført i 2021 og skapte politiske diskusjoner. Det resulterte i at nye vedtekter ble utarbeidet og vedtatt 31.august.

Rammeavtale for hogst/kjøring av sluttavvirkning og tynningsdrifter

I samsvar med regelverket for offentlig anskaffelser er det hentet inn tilbud på hogst og kjøring av sluttavvirkning- og tynningsdrifter. Nortømmer AS var eneste tilbyder og er tildelt oppdraget for perioden april 2020 – april 2023. KFEK har benyttet sin kundestyrte opsjon og forlenger med det avtalen til og med april 2024. Styret er godt tilfreds med samarbeidet, oppfølging av rammeavtalen og det arbeidet som utføres av avtaleparten Nortømmer AS.

Skogbruksplan

Gjeldende skogbruksplan for Elverum kommuneskoger ble levert KFEK 1. kvartal 2019. Planen tar utgangspunkt i skoglige registreringer fra 2017. Skogbruksplanen er fortløpende oppdatert i henhold til de gjennomførte tiltak. Skogbruksplanen ble fremskrevet og ny hogstprognose ble utarbeidet 2020.

Hovedtall fra skogbruksplanen

NB! Alle tall for kubikkmasse er brutto uten bark. Miljøhensyn, topp og avfall vil redusere det nyttbare hogstkvantumet. Fradrag vil normalt være 10-15% i vanlige skogsområder.

Kubikkmasse på drivbare arealer: 541 732 m³.

Tilvekst pr. år: 20 505 m³.

Hogstklassefordeling

Hogstklasse	Forklaring	Daa	%
1	Skog under foryngelse	1 410	3
2	Foryngelse og ungskog	11 586	24
3	Yngre produksjonsskog	14 911	30
4	Eldre produksjonsskog	13 786	28
5	Gammel skog	7 240	15
	Sum produktiv skog, areal i bruk	48 971	100

Avvirkningsprognose

Periode	Årstall	Årlig estimert avvirkning		
		Tynning – m ³	Sluttavvirkning – m ³	Sum – m ³
1	2020 – 2029	3 091	5 996	9 087
2	2030 – 2039	2 348	6 016	8 364
3	2040 – 2049	875	13 286	14 161
4	2050 – 2059	506	17 942	18 448
5	2060 - 2069	1 008	17 950	18 958

Marked og avvirkning av tømmer

Sagtømmer

Etterspørselen etter sagtømmer til trelastindustrien fortsatte sin positive trend fra 2021, gjennom 2022. I løpet av året har prisen for sagtømmer gradvis økt og prisnivået ved utgangen av året er det høyeste på flere tiår. Imidlertid begynte trelastindustrien å signalisere en reduksjon i siste kvartal av 2022. Grunnet inflasjon, økte renter med mer er det en forventning om redusert produksjon og der igjen reduksjon i pris for sagtømmer.

Massevirke

Massevirkeindustrien har opplevd svært god lønnsomhet hvorpå prisen for massevirke også har økt gradvis gjennom 2022. Økt etterspørsel kombinert med redusert flisproduksjon fra trelastprodusenter, stans i import fra Russland og økt bruk av bioenergi i Europa, har skapt større konkurranse om massevirken. Den største prosentvise prisøkningen gjennom året er det energivirke som har hatt. Priser for lauv- og energi virke har hatt en eksplosiv prisøkning, hvorpå bjørk har doblet sin verdi.

Avvirkning av tømmer

Inntektsstrømmen fra tømmer har vært jevn gjennom hele året. Totalt innmålt volum er 11 861 m³. Av dette er ca. 1 300 m³ fra tynning/gjennomhogster. 53 m³ er virke fra eiendomsavdelingen sine forvaltnings arealer.

Flatehogst i Agåsen

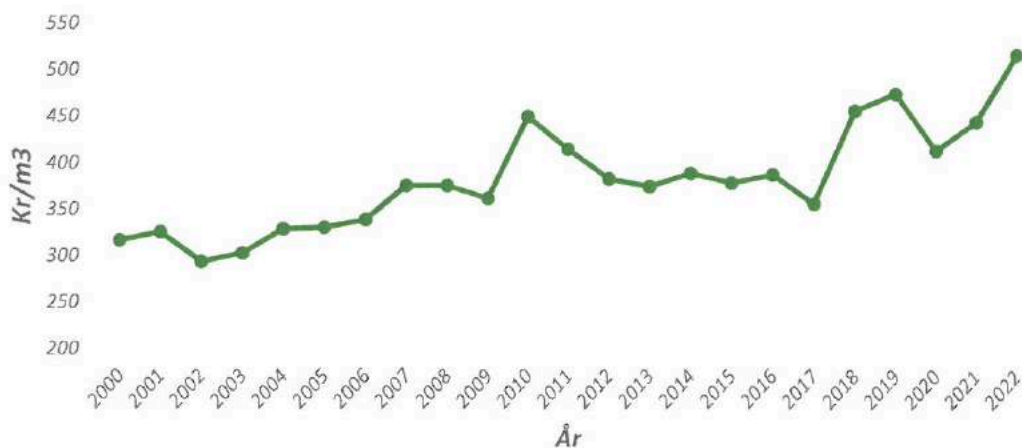
Ca. 2000 m³ er hogst relatert til kontantutbetaling i forbindelse med jordskifte Bronken – Hakaskallen.
I tillegg til totalt innmålt volum er det solgt 196 m³ bjørk, samt 335 m³ tørrgran til Vedsentralen.

1.gangs tynning Bronken skog

Tømmerpriser

KFEK innhenter for tømmerpartier, tømmerpriser fra omsetningsleddene. Omsetningsleddene er Glommen Mjøsen Skog SA, Nortømmer AS, Stora Enso og SB skog. På denne måten holder KFEK seg oppdatert på markedet og oppnår konkurransedyktige priser. Av praktiske årsaker blir noen tømmerpartier solgt direkte til Nortømmer AS hvilket har rammeavtale om hogst og kjøring. KFEK holder seg oppdatert på markedsprisene og forhandler frem konkurransedyktige avtaler i forhold til disse tømmerpartiene. Under er en oversikt over oppnådde gjennomsnittspris fordelt på år. Gjennomsnittspris påvirkes av tømmerets fordeling mellom sagtømmer, massevirke og energi.

Oppnådd gjennomsnittspris pr. m³ for alt omsatt tømmer det enkelte år

Oppdrag for andre/utleie av manuell arbeidskraft

KFEK har en fast ansatt skogarbeider. I perioder av året, fortrinnsvis vinterhalvåret, utfører vedkommende hogstoppdrag for andre avdelinger, foretak og privatpersoner i Elverum kommune. Disse oppdragene krever som regel bortkjøring av kvist og avfall. Til det arbeidet er Ove Mellem med traktor og tømmerhenger leid inn. Mellem påtar seg i tillegg egne oppdrag, hvor KFEK leier ut sin skogsarbeider til Ove Mellem.

Oppdrag for andre enheter i Elverum kommune, forsøkes kanalisert til den perioden av året hvor det tradisjonelt er lite manuell aktivitet i skogen og som er utenfor hekkesesong til fugler. Eventuelt økonomisk drivbart virke, innmåles på KFEK og tilbakeføres rettmessig eier inklusive avsatt skogfond.

Skogkultur

Skogkultur er tiltak man investerer i for neste generasjon, hvilket er svært viktig i forhold til en langsiktig forvaltning og oppbygging av kommunens skogressurser. Styret har vedtatt en skogkulturstrategi som bygger på formålet i vedtektene. Med bakgrunn i strategien er følgende skogkulturtiltak gjennomført:

Foryngelse

Nyplanting av 85 000 stk. planter fordelt på 472 daa. Ingen suppleringsplanting.

Markberedning

Markberedning er utført på 368 daa. Resultatene fra den årlige foryngelseskontrollen gjennomført av Statsforvalteren, underbygger at markberedning før planting er et korrekt tiltak hos KFEK for å sikre en rask og tilfredsstillende foryngelse bestående av både foredlet plantemateriale og naturlig foryngelse. Markberedning i kombinasjon med naturlig foryngelse er beregnet til å gi KFEK en årlig besparelse på 100` - 150`, i motsetning til planting på umarkberedt. Differansen skyldes i all hovedårsak at man med markberedning senker antall nyplantinger pr daa. Markberedning sikrer et mer naturlig skogbilde og større grad treslagsblanding i foryngelsen.

Grøfterensk

Grøfterensk er utført på ca. 3 490 l.m.

Ungskogpleie/avstandsregulering

Ungskogpleie skaper en mer robust skog, raskere vekst og høyere sagtømmerandel. Ungskogpleie har i tillegg fått en miljømessig betydning, ved binde mer Co² gjennom økt vekst. KFEK foretok i 2021 en analyse av fremtidig ungsogpleiebehov som viser at det de siste årene er gjennomført for lite ungsogpleie. Analysen viser et etterslep i perioden 2018-2021 på ca. 1500 daa. Med bakgrunn i analysen, er arbeidet med ungsogpleie intensivert for å ta igjen det tapte. I løpet av kort tid vil KFEK på ny møte et økende behov for ungsogpleie som følge av de store tømmerhogstene i perioden 2012-2016. Ungskogpleie/avstandsregulering er utført på ca. 929 daa. Utført ungsogpleie/avstandsregulering i årene 2021 og 2022 har nå hentet inn mye av etterslepet.

Ungskogpleie før og etter ved Starmoen

For samtlige skogkulturtiltak er KFEK tilkjent kr 235 983,- i NMSK tilskudd samt tilskudd til tettere planting.

Forhåndsrydding før tynning

Forhåndsrydding er utført på ca. 16 daa.

Skogsbilveger

Elverum kommune er medeier/andelseier i ca. 30 ulike skogsbilveger/-vegforeninger. I tillegg er Elverum kommune ene-eier av noen få enkeltveger. Ved utgangen av 2022 er KFEK representert i styret for 2 vegforeninger, Nordre Elverum Skogsbilveier og Stormyrvegen. KFEK spiller i tillegg en naturlig rolle i de mindre veilagene som ikke er organisert.

Vegkostnader beløper seg til kr 622 962,-. Av disse er 55 881,- viderefakturert øvrige andelseiere i de respektive veiene i henhold til vedtatte eierfordeling. KFEK sin totale vegkostnad er 566 811,-.

Opprusting av Gyltbergsveien, Sørskogbygda. Elverum kommune er eneeier. Veien ferdigstilles 2023..

Veikostnader eksklusiv tilskudd

<i>Utligning Søndre Elverum skogsbilveier</i>	<i>109 170,-</i>
<i>Utligning Nordre Elverum skogsbilveier</i>	<i>42 217,-</i>
<i>Utligning Gilleråsveien/Søsæterveien</i>	<i>8 190,-</i>
<i>Utligning Bergemyrveien/Furuknappveien</i>	<i>5 970,-</i>
<i>Utligning Vesterkjølvegen/Sagvegen</i>	<i>9 250,-</i>
<i>Utligning Renosveien</i>	<i>840,-</i>
<i>Slutføring av bygging snuplass Nybrottsveien ekskl tilskudd</i>	<i>32 731,-</i>
<i>Slutføring av opprusting Agåsknattveien</i>	<i>33 102,-</i>
<i>Opprusting av Gyltbergsvegen</i>	<i>250 005,-</i>
<i>Øvrig vedlikehold</i>	<i>75 606,-</i>
<i>Totalt</i>	<i>566 811,-</i>

Det er gitt tilskudd til snuplass Nybrottsvegen på kr 19 535. Tilskudd på ca. kr 87 500 for opprusting av Gyltbergsvegen utbetales og bokføres i 2023.

Kartlegging av fjell- og moreneforekomster

KFEK engasjerte i 2021 selskapet Terracon til å foreta kartlegging av fjell- og moreneforekomster for produksjon av pukk og grus i Elverum kommuneskoger. Rapporten ble overlevert våren 2022.

Med dagens kartverk har vi en god oversikt over de ulike forekomstene hos KFEK, men ikke selve kvaliteten på disse. Foreløpige resultater viser at moreneforekomster ikke er egnet til bruk i skogsbilveier, eller andre type veier. Imidlertid viser undersøkelsen spennende resultater på et par av fjellforekomstene. En forekomst i Ulvådalen kan være interessant med tanke på innblanding i asfaltproduksjon. For å kartlegge de faktiske kvalitetene og dens egnethet til asfaltproduksjon, har KFEK sprengt ut et mindre areal for å hente ut prøvemateriale til laboratorie undersøkelse. Materiale blir levert til undersøkelse i begynnelsen av 2023.

Utsprengt fjellforekomst i Ulvådalen

Skogshusvær/koier

På Elverum kommunes skogeiendommer er det 18 skogshusvær/ seterhus. I tilknytning til disse husværene er det i tillegg ca. 10 uthus, staller/fjøs og garasje.

Skogshusværene har følgende utnyttelse:

11 stk. – åremålsutleie, 3 stk. – åpne for allmenn bruk og 4 stk. – ikke utleid på grunn av dårlig standard. Leiesum for skogshusværene, er som oftest regulert gjennom avtalte vedlikeholdsoppgaver, ved at koieleier utfører vedlikehold med eget verktøy og KFEK betaler for materialbruk. Om arbeidet ikke blir utført svarer koieleier en avtalt sum.

Søndre kommunekoia. Restaurert vedbod i 2022 som en del av leieavtalen

Løvknutkoia beliggende innenfor naturreservatet i Hakaskallen. Administreres av DNT

KFEK har en strategi om å bevare skogshusværene.

Med denne utleieordning opprettholder Elverum kommune en god standard på byggene uten de store kostnadene og innenfor de administrative ressursene vi innehar for å følge opp.

Elverum kommune har to koier åpne for allmennheten. Disse er Løvknutkoia beliggende i Hakaskallen og Stortjernskoia beliggende i området Graslandsdammen, Nordre Elverum. I tillegg har Elverum kommune en andel i Krokkjølkoia som også står åpen for allmennheten i området Graslandsdammen.

Med økt besøksaktivitet i og omkring Kynnavassdraget, vedtok styret i 2021 å søke om flytting av 2 skogshusværer til området ved Kynnsjøen og Silkesjøen. Søknaden ble godkjent senhøsten 2022. De aktuelle skogshusværene er i dag ikke i bruk grunnet tilstand og beliggenhet. KFEK ser nå muligheter for å restaurere disse skogshusværene, samt øke tilgjengeligheten for overnattingsmuligheter i Kynndalen gjennom korttidsutleie. For styrets beslutningsgrunnlag er det innhentet erfaringstall fra tilsvarende utleieobjekter omkring Kynnavassdraget i Våler kommune, samt en tett dialog med

prosjektet Opplev Kynna og Visit Innlandet. Sammen med Opplev Kynna er det søkt om midler fra «Ulvemillionen» for tilrettelegging av leirplass, utsetningsplass for kano samt flytting av koier. Prosjektet er tildelt 250 000,- til formålet . I tillegg har KFEK søkt om spillemidler, hvor søknaden behandles i 2023.

Rogstadbakkvollen/Kvisthøgda

KFEK har i en årrekke hatt et nært og positivt samarbeid med Elverum Turforening (ET) om tilrettelegging og utnyttning av Rogstadbakkvollen inkl. hus/bygninger. Rogstadbakkvollen skal driftes og utvikles som et viktig knutepunkt for ET's turløypenett i området og bidra/stimulere til fysisk aktivitet og økt friluftsliv for befolkningen. ET kan drive korttidsutleie av bygningene på Rogstadbakkvollen til lag/foreninger, bedrifter og enkeltpersoner til frilufts formål, sosiale aktiviteter og lignende. Vegvedlikehold og snøbrøyting fra riksveg 25 til Rogstadbakkvollen (ca. 4 km) bekostes av KFEK. Dette inkluderer ikke parkeringsplass ved riksveg 25.

Totale drifts-/vedlikeholdskostnader beløper seg til kr 115 436,-. Av dette er 23 900,- til nytt strømaggregat og 1450,- for vedkløyving av langved fra kommuneskogen. 23 000,- for snøbrøyting av parkeringsplass er viderefakturert enheten veg, park og anlegg.

Jordskifte

Jordskifte mellom Eva Rogstadkjærnet og KFEK som ble påbegynt i 2021, er endelig vedtatt av Jordskifteretten. Vedtaket innebærer at KFEK skifter bort 2 227 daa på vestsiden av Glomma mot 2 917 daa i området Kynndalen ved Hakaskallen. Jordskifteretten beregnet en skiftedifferanse for disse arealene på 691 508,- i KFEK sin disfavør. Differansen ble vedtatt å betale ut kontant fremfor uthogst. Jordskiftet resulterte i at KFEK har fått samlet et område i Kynndalen hvilket gir et sammenhengende skogareal på 10 640 daa. Jordskiftets total verdi var ca. 16 millioner.

Utmark/jakt/fiske

Grunnet et stort antall skogteiger og teigblandinger, gjennomføres utmarksforvaltningen og tilrettelegging/utnyttning av jakt og fiske i all hovedsak gjennom at Elverum kommunes skogeiendommer er innmeldt i lokale jakt-, fiske- og grunneierforeninger eller viltstellområde/utmarkslag. Et begrenset antall skogteiger leies ut til private i jaktsammenheng.

I nordøstre del av Elverum kommune er det p.t. to organisasjoner som organiserer grunneiere i utmarksforvaltningen. Disse er Hernes, Nordskogbygda og Strandbygda Grunneierlag, ca. 320 000 daa, og Nordre Elverum Jakt-, Fiske- og Grunneierforening, ca. 60 000 daa. KFEK er representert i styret i Nordre Elverum Jakt-, Fiske- og Grunneierforening.

Skogeiendommene er med i følgende lag/foreninger eller utleid privat:

- Nordre Elverum Jakt-, Fiske- og Grunneierforening	- ca. 27 864 daa
- Heradsbygd Jakt og Fiskeforening	- ca. 17 525 daa
- Sørskogbygda Jakt, Fiske og Grunneierforening	- ca. 9 500 daa
- Bronken - Bjølset Utmarkslag (ekskl. elgjakt)	- ca. 3 673 daa
- Leirets Viltstellområde	- ca. 1 150 daa
- Utleid privat	- ca. 6 200 daa

Skogforsikring

Elverum kommunes skogeiendommer er forsikret hos forsikringsselskapet Skogbrand. Det er foretatt en gjennomgang av forsikringsavtalen for å sikre at eiendommen er forsikret i henhold til hovedtall for gjeldende skogbruksplan levert av Mjøsen Skog SA 1.kvartal 2019. Justeringer i forbindelse med gjennomført Jordskifte er foretatt.

Vedsentralen

Driften av Elverum kommunes Vedsentral ble lagt inn under KFEK f.o.m. 1. januar 2011.

I hht. avtale med Elverum kommune skal KFEK sørge for at Vedsentralens formål, tilrettelagt arbeidstrening/dagaktiviteter gjennom produksjon av ved, ivaretas. I 2021 ble det fattet vedtak om at regnskapet til Vedsentralen skal overføres til Elverum kommune. Vedtaket er ikke effektivt i løpet av 2022.

I løpet av året et tørkekammeret modifisert for økt gjenbruk av varmluft. Det har resultert i en halvering av tørkekostnadene. Det er imidlertid for kostbart å tørke fersk kløyvd ved, slik at man tørker kun ved som har fått noe naturlig tork først. Økte strømpriser har resultert i stor etterspørsel etter ved fra Vedsentralen. Produksjonslokaler og antall ansatte er begrensninger i økt produksjon. For å imøtekomme etterspørselen har Vedsentralen i større grad produsert tørrgran for direkte salg ut fra produksjonslinja. Kombinasjon tørking og økt bruk av tørrgran har resultert i salg høyere enn opprinnelig budsjett, men også en lagerreduksjon inn i 2023. Vedsentralen har gjennom året gradvis

økt salgsprisene i takt med råvare- og andre driftskostnader samtidig som at det skal gjenspeile markedet i nærområdet. Siste halvdel av året har bydd på utfordringer, ettersom kostnaden for langved har økt langt mer enn man klarer å ta ut på salget. KFEK avvirker ikke nok bjørk og tørrgran til å kunne levere hele årsforbruket til Vedsentralen, og det må derfor kjøpes inn langved til markedspris.

Økonomistyringen av Vedsentralen føres som et avdelingsregnskap i KFEK.

Årsresultatet for Vedsentralen viser et overskudd på kr 157 993,- mot et overskudd i 2021 på kr 72 717,-. Det er solgt ca. 28 000 stk. sekker, hvilket er i tråd med budsjett. Vedsentralen har en aktiv markedsføringsstrategi og leverer ved av høy kvalitet. Det registreres at de samme kundene kommer tilbake år etter år.

Ved utgangen av 2022 er det 14 arbeidsbrukere som har arbeidstrening på Vedsentralen.

Opplysninger i hht. Regnskapsloven

KFEK driver forvaltning av skogeiendommene tilhørende Elverum kommune.

Foretakets kontoradresse er Lærerskolealleen 1, 2418 Elverum.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte regnskap med tilhørende noter fyllestgjørende informasjon om foretakets stilling pr 31.12.2022.

Det har heller ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelse av foretaket. Styret er av den oppfatning at forutsetning for fortsatt drift er tilstede.

Ansatte

KFEK kjøper arbeidskraft fra Elverum kommune, og det er således Elverum kommune som har arbeidsgiveransvaret. De ansatte følger derfor Elverum kommunes vedtatte plikter og rettigheter. Ved utgangen av året leide foretaket 7 personer, som til sammen representerer 6,3 årsverk. En av de 7 ansatte er på ordning gjennom NAV, hvorpå PRO dekker inn arbeidsgivers andel av lønns- og sosiale kostnader. KFEK har ansvaret for å tilrettelegge arbeidsmiljø for de innleide personene.

Mangeårig skogsbilveivedlikeholdsadministrator, Per Bækkemoen gikk av med pensjon 1. oktober. Per har fungert i samme rolle siden 1983, hvor han har sortert under KFEK siden 2004. Stillingen har vært svært betydningsfull for opprettelsen og administreringen av de forskjellige gjeldende skogsbil veilagene i Elverum kommune.

Stillingen har bidratt til økt samhandling mellom skogeiere om et felles mål. Per sin koordinering av skogsbilveiene har utvilsomt betydd enormt mye for det lokale skogbruket, samt verdiskapningen både lokalt og regionalt. Per ble takket av under felles juleavslutning med landbruksavdelingen og KFEK

Sykefravær

For det innleide personellet er det registrert en sykefraværsprosent på 4,33 %. Noe av fraværet er relatert til Covid-19.

Likestilling etikk og diskrimineringsarbeid

KFEK legger vekt på en personalpolitikk og en rekruttering til styrer og råd som likestiller kjønnene.

Av KFEK's 7 faste leide personer fra Elverum kommune er det 2 kvinner i 100% stilling.

I foretakets styre på 4 medlemmer er det 1 kvinne - 25 % kvinneandel.

KFEK sin personalpolitikk er i tråd med vedtak i kommunestyret. Elverum kommune har i kommunestyret 26.09.2018 vedtatt Elverum kommunes verdigrunnlag «*Etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte*». Gjennom dokumentet skal kommunens etiske retningslinjer sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for alle ansatte og folkevalgte. For diskriminering og likestillingsarbeid er det utarbeidet arbeidsgiverstrategi «*Fremoverlent sammen*». Strategien inneholder elementer som påvirker likestilling- og mangfoldarbeidet i kommunen. Strategien gir uttrykk for de handlinger, holdninger og verdier som Elverum kommune ønsker at våre ledere og ansatte står for og praktiserer hver dag. Strategien ble vedtatt i kommunestyret 23.11.2016. De ansatte er orientert om gjeldende retningslinjer og strategier samt er kjent med at disse til enhver tid er tilgjengelig gjennom Elverum kommunes intranett sammen med øvrig personalinfo.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styret mener at det fremlagte resultatregnskapet og balansen gir et rettvise bilde over utviklingen og resultatet av foretakets virksomhet og dens stilling. Omsetningen i 2022 inkl. Vedsentralen er på kr 13 517 178,-. Årsresultatet er på + (pluss) kr 990 315,- og fremkommer slik pr. avdeling:

KF Elverum kommuneskoger + (pluss) kr 832 322,- Vedsentralen + (pluss) kr 157 993,-.

Egenkapitalen, kr 6 730 758,-, består av kr 3 553 782,- som er betinget avsetning til skogfond og annen egenkapital kr 3 176 976,-. Dette er en økning på kr 154 145,- fra 2021.

Grunnet betydelige beløpsmessige avvik ble budsjettene til både KFEK og Vedsentralen revidert i oktober. Avvikene kunne relateres til jordskiftet og økte driftsinntekter fra Vedsentralen. Avvik årsresultat – budsjett kan relateres til uttak fra skogfond ved årets slutt.

Pr. 31.12.2022 er likviditeten betryggende i forhold til betjening av de løpende forpliktelsene.

Årets resultat

Årets samlede regnskap viser et overskudd på kr 990 315,- Det er overført kr 100 000,- i utbytte til Elverum kommune for 2022, samt 691 508,- for kontantutbetaling vedrørende jordskifte mellom Elverum kommune og Eva Rogstadkjærnet.

- Kr 100 000,- overføring Elverum kommune for 2022
- Kr 691 508,- overføring Elverum kommune for kontantutbetaling jordskifte
- Kr 198 807,- overføring annen egenkapital

Foretakets virksomhet drives etter gjeldende skogbrukslovgivning og de forskrifter og standarder som er knyttet til denne. Dette gir minimal forurensning av det ytre miljø, og det er følgelig ikke iverksatt spesielle tiltak på dette området.

Elverum, 10.02.2023

Helge Harald Indset

styreleder

Anne-Birthe Aakrann Eek

nestleder

Stein Suren

styremedlem

Lasse Schau

styremedlem

Eirik Anders Nygaard

skogsjef

Årsregnskap 2022 for KF Elverum Kommuneskoger

Organisasjonsnr. 974636530

Utarbeidet av:

ØkonomiRådgivning AS
Autorisert regnskapsførerselskap
Grindalsveien 3
2406 ELVERUM
Organisasjonsnr. 984734387

KF Elverum Kommuneskoger

Resultatregnskap

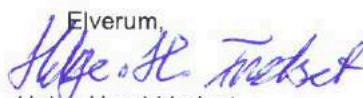
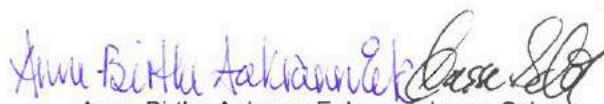
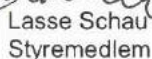
	Note	2022	2021	Budsjett
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER				
Driftsinntekter				
Salgsinntekt		9 379 081	11 009 020	7 793 960
Annen driftsinntekt		4 083 097	3 146 976	5 071 300
Solgt skog		55 000	0	0
Sum driftsinntekter		13 517 178	14 155 996	12 865 260
Driftskostnader				
Varekostnad		954 309	645 147	752 500
Kjøp av arbeidskraft	2	4 207 147	4 105 875	4 225 000
Avskrivning på varige driftsmidler		56 537	60 149	60 000
Annen driftskostnad	3	7 603 623	9 840 609	7 885 495
Sum driftskostnader		12 821 616	14 651 780	12 922 995
DRIFTSRESULTAT		695 562	(495 784)	(57 735)
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER				
Finansinntekter				
Annen renteinntekt		6 969	12 764	0
Annen finansinntekt		287 886	69 414	292 886
Sum finansinntekter		294 855	82 178	292 886
Finanskostnader				
Annen rentekostnad		102	102	0
Sum finanskostnader		102	102	0
NETTO FINANSPOSTER		294 753	82 075	292 886
ORDINÆRT RESULTAT		990 315	(413 709)	235 151
ÅRSRESULTAT		990 315	(413 709)	235 151
OVERFØRINGER				
Overført til Elverum Kommune		0	2 058 335	
Tilleggsutbytte		791 508	0	
Overføringer annen egenkapital	1	198 807	(2 472 044)	
Sum overføringer		990 315	(413 709)	

KF Elverum Kommuneskoger

Balanse pr. 31.12.2022

	Note	31.12.2022	31.12.2021
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		116 230	125 967
Maskiner og anlegg		23 483	9 224
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.		228 979	270 037
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	4	753 399	753 399
SUM ANLEGGSMIDLER		1 122 090	1 158 628
OMLØPSMIDLER			
Varer	5	125 821	175 916
Kundefordringer	6	194 697	706 528
Andre fordringer	7	3 569 250	5 634 740
Bankinnskudd, kontanter o.l.		4 375 348	5 485 153
SUM OMLØPSMIDLER		8 265 115	12 002 338
SUM EIENDELER		9 387 206	13 160 965
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
SUM EGENKAPITAL		6 730 758	6 576 613
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	6	2 078 125	3 665 435
Skyldig offentlige avgifter		498 323	633 314
Utbytte		0	2 058 335
Annen kortsiktig gjeld	8	80 000	227 269
SUM KORTSIKTIG GJELD		2 656 448	6 584 353
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		9 387 206	13 160 965

Elverum

Helge Harald Indset
StyrelederAnne-Birthe Aakrann Eek
Nestleder
Lasse Schau
StyremedlemStein Suren
Styremedlem
Eirik Anders Nygaard
Skogsjef

KF Elverum Kommuneskoger

Noter 2022

Note - Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer

Foretaket skal, så langt ikke annet følger av lov eller forskrift, føre særregnskap etter bedriftsøkonomiske prinsipper, stille opp resultat, balanse og utarbeide noter og årsberetning i tråd med lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. (regnskapsloven).

Kommunalt foretak er en del av kommunen som rettssubjekt. Kommunale regnskapsprinsipper vil derfor i enkelte sammenhenger overstyre de bedriftsøkonomiske vurderingene.

Note 1 - Annen Egenkapital

	Annen egenkapital
Pr 1.1.	6 576 613
Tilført fra årsresultat	198 807
Pr 31.12.	6 775 420
Avsetning skogfond	
Pr 1.1.	3 598 444
Pr 31.12.	3 553 782
SUM EGENKAPITAL	6 730 758

Note 2 - Lønnskostnader, antall årsverk

Det har i regnskapsåret vært sysselsatt 6 personer (5,5 årsverk)

Note 3 - Annen driftskostnad

Resultat Vedsentralen 2022

Salg og driftsinntekt	- 4 805 019
Driftskostnader	4 647 026
Årsresultat (overskudd)	157 993

Årets overskudd inngår i disponeringen av årets resultat i KF Elverum kommuneskoger

Akkumulert underskudd Vedsentralen pr 31.12.2022 er kr 2 277 642.

KF Elverum Kommuneskoger

Noter 2022**Note 4 - Investeringer i aksjer og andeler**

	Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Andeler i Glommen Mjøsen Skog SA	753 399	753 399
Sum Investeringer i aksjer og andeler	753 399	753 399

Note 5 - Varer

Varelageret består av råved og ved ferdig for salg. Verdi råved er basert på innkjøpspris og verdi av ved for salg er basert på innkjøpspris med tillegg av produksjonskostnader.

Note 6 - Mellomværende med eier og andre tilknyttede selskap

Salg til eier og andre tilknyttede selskap utgjør i 2022 kr 287 914.

Kjøp fra eier og andre tilknyttede selskap utgjør i 2022 kr 5 338 554 herav kr 4 358 588 i kjøp av arbeidskraft. Ikke forfalt uoppgjort gjeld pr 31.12.2022 er på kr 1 853 300.

Note 7 - Andre fordringer

Trukket skogfond er oppført som en betinget avsetning, utgjør pr 31.12.2022 kr 3 553 782

Note 8 - Annen kortsiktig gjeld

Det er satt av kr 80 000 til kostnad for opprydding etter hogst på Terningen Skanse.

Til kommunestyret i Elverum kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING 2022 – KF ELVERUM KOMMUNESKOGER

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for KF Elverum kommuneskoger som viser et overskudd på **kr 990 315**. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvise bilde av foretakets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i kommuneloven og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i årsberetning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvise bilde i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i kommuneloven og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for vår mening. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med KF Elverum kommuneskogers redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Styret og daglig leders ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Styret og daglig leder er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av bevilgningene. I årsberetningen skal styret redegjøre for vesentlige beløpmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra

budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Løten, 27. februar 2023

Tommy Pettersen
oppdragsansvarlig regnskapsrevisor/
statsautorisert revisor

Berit Bøhn
regnskapsrevisor

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren
Styret

KONTROLLUTVALGET I ELVERUM KOMMUNE

**Til kommunestyret i
Elverum kommune**

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet for KF Elverum kommuneskoger 2022

Kontrollutvalget har i møte den 12.5.23, sak 26/23, behandlet KF Elverum kommuneskoger sitt årsregnskap for 2022.

Hvilke årsregnskap kommunen skal utarbeide følger av kommunel. § 14-6 første ledd bokstav a-d. Bokstav d innfører en ny plikt til å utarbeide et samlet (*konsolidert*) årsregnskap for all virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt.

Ifølge kommuneloven skal årsregnskapene avlegges senest 22. februar og årsberetningene senest 31.3, jf. henholdsvis §§ 14-6, sjettede ledd og 14-7, siste ledd. Revisjonsberetningen skal avlegges innen 15.4, jf. kommunel. § 24-8.

Det er formannskapet som innstiller til kommunestyret i regnskapssaken. Kontrollutvalget skal i tråd med ovennevnte lovbestemmelse samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3, annet ledd, gi en uttalelse til årsregnskapene og årsberetningene. Uttalelsen stiles til kommunestyret med kopi til formannskapet, som skal ha den i hende, før de gir sin innstilling til kommunestyret.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, styrets årsberetning og revisjonsberetning, datert 27.2.2023. Kontrollutvalgets uttalelse har i tillegg bygget på muntlige opplysninger som kom fram under behandlingen av saken i kontrollutvalgets møte.

Regnskapet viser et overskudd på kr 990 315,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Det er overført kr 100 000,- i utbytte til Elverum kommune for 2022, og kr 691 508,- er overført Elverum kommune for kontantbetaling jordskifte mellom kommunen og Eva Rogstadkjærnet. Det er også overført kr 198 807,- til annen egenkapital.

Ut i fra ovennevnte, og det som fremgår av saksframlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 27.2.23, har kontrollutvalget ikke merknader til årsregnskapet for KF Elverum kommuneskoger for 2022.

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å godkjenne KF Elverum kommuneskogers regnskap for 2022.

Arkivsak-dok. 21/00036-22
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-27/23 KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL ÅRSREGNSKAP/ÅRSBERETNING ELVERUM KOMMUNE 2022

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalgets uttalelse til Elverum kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet

Vedlegg:

1. Revisjonsberetning
2. Elverum kommunes årsregnskap 2022
3. Elverum kommunes årsberetning 2022
4. Forslag til kontrollutvalgets uttalelse til Elverum kommunes årsregnskap/årsberetning 2022

Saksframstilling:

Hvilke årsregnskap kommunen skal utarbeide følger av koml. § 14-6 første ledd bokstav a-d. Bokstav d innfører plikt til å utarbeide et samlet (*konsolidert*) årsregnskap for all virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt.

Ifølge kommuneloven (koml.) § 14-6 skal årsregnskapene avlegges senest 22. februar og iht. § 14-7 skal årsberetningene avlegges senest 31.3. Revisjonsberetningen skal iht. koml. § 24-8 avlegges innen 15.4.

Videre heter det bl.a. følgende i koml. § 14-3:

Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og

fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Som nevnt ovenfor, er det formannskapet som innstiller til kommunestyret i regnskapssaken. Kontrollutvalget skal i tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3, 2. ledd, gi en uttalelse til årsregnskapet. Uttalelsen stiles til kommunestyret med kopi til formannskapet, som skal ha den i hende, før de gir sin innstilling til kommunestyret.

Grunnlaget for uttalelsen er årsregnskapet, kommunedirektørens årsberetning og revisjonsberetningen. I tillegg vil kontrollutvalget kunne bygge på eventuelle opplysninger som kommer fram i møtet.

Det er ikke gitt nummerert brev for årsregnskapet for 2022.

For regnskapsavslutningen for 2022 har revisor lagt fram en ren beretning.

Revisjons konklusjon lyder følgende:

«*Etter vår mening*

- oppfylder kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge
- oppfylder det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Elverum kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Kontrollutvalget viser til sin uttalelse for kommentarer til regnskapssaken.

Revisjonens konklusjon om årsberetningen lyder følgende:

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet

De henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav. Kontrollutvalget viser til sin uttalelse for kommentarer til regnskapssaken.

Kontrollutvalget har bedt kommunedirektør om å være tilstede, sammen med økonomisjefen.

Elverum kommunestyre får utskrift av saken sammen med kontrollutvalgets uttalelse.

Til kommunestyret i Elverum kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING 2022 – ELVERUM KOMMUNE

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Elverum kommune som viser et netto driftsresultat på **kr 26 524'** i kommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på **kr 27 663'**. Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2022, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- oppfyller kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Elverum kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og

forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsberetning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger

for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av kommunedirektøren er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til regnskapsenheter som inngår i konsolidert årsregnskap for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte årsregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre revisjonen av det konsoliderte årsregnskapet. Vi har eneansvar for vår konklusjon om det konsoliderte årsregnskapet.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og kommunedirektøren blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Elverum kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Kommunedirektørens ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpsmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av

bevilgningene. I årsberetningen skal kommunedirektøren redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Løten, 17. april 2023

Tommy Pettersen

oppdragsansvarlig regnskapsrevisor/
statsautorisert revisor

Berit Bøhn
regnskapsrevisor

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

ELVERUM
KOMMUNE

Årsregnskap 2022 med noter og konsolidert årsregnskap

(22.02.2023)

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
Forklaringer	3
Økonomiske oppstillinger.....	4
Bevilgningsoversikt – drift	4
Bevilgning til de enkelte tjenestoområder	5
Bevilgningsoversikt – investering	6
Bevilgningsoversikt – investering, fordeling pr prosjekt	7
Økonomisk oversikt etter art – drift.....	9
Budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner	10
Balanseregnskapet	11
Regnskapsprinsipper	13
Kommunens organisering.....	14
Noter	16
1 Endring i arbeidskapital	16
2 Kapitalkonto	16
3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp	17
4 Varige driftsmidler	17
5 Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)	18
6 Utlån (finansielle anleggsmidler)	19
7 Markedsbaserte finansielle eiendeler og forpliktelser.....	19
8 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser.....	19
9 Lån	20
10 Avdrag på lån	20
11 Pensjon	21
11a Elverum kommunale pensjonskasse (EKP)	21
11b Kommunenes Landspensjonskasse (KLP).....	22
11c Statens pensjonskasse (SPK)	23
11d Opplysninger om pensjon	23
12 Garantier gitt av kommunen	24
13 Vesentlige fond.....	24
14 Gebyrfinansierte selvkosttjenester	25
15 Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)	29
16 Ytelser til ledende personer	29
17 Godtgjørelse til revisjon	30
18 Andre noter	30
18a Andre vesentlige forpliktelser	30
18b Vertskommunesamarbeid	30
Konsoliderte årsregnskap	32
Konsolidert økonomisk oversikt etter art – drift.....	32
Konsolidert bevilgningsoversikt – investering.....	33
Konsolidert balanseregnskapet	34
Regnskapsprinsipper – konsolidert årsregnskap.....	36
Noter – konsolidert årsregnskap	36
1 Endring i arbeidskapital	36
2 Varige driftsmidler	36
3 Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler).....	37
4 Avdrag på lån	38
5 Fond.....	38
6 Godtgjørelse til revisjon.....	39

Innledning

Årsoppgjørsdokumentene

Årsoppgjørsdokumentene for Elverum kommune består av 2 deler:

1. Årsregnskapet (dette dokumentet)

Dokumentet inneholder drifts-, investerings- og balanseregnskap og noter i henhold til kommuneloven og god kommunal regnskapsskikk. Elverum kommune legger også inn revisjonsberetningen som en del av dokumentet når denne er mottatt fra revisor.

2. Årsberetningen

Dokumentet inneholder kommunedirektøren sin redegjørelse for kommunens økonomiske utvikling og status, spesielt om de forhold som påvirker kommunens regnskapsresultat og finansielle stilling.

Elverum kommune avlegger årsregnskap etter kommunelovens kap. 14 og bestemmelser i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Det følger av kommuneloven § 14-6 at årsregnskapet skal være avlagt innen 22. februar i året etter regnskapsåret.

Årsregnskapet for 2022 avlegges 22.02.2023 og årsrapporten skal avgis innen 31.03.2023.

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt, dvs. innen 30.06.2023. Før behandling i formannskap og kommunestyre skal årsregnskapet behandles i kontrollutvalget.

Rapportering av regnskap til KOSTRA

Bevilgningsregnskapet (drifts- og investeringsregnskapet) og balanseregnskapet skal rapporteres til Statistisk sentralbyrå innen 22.02.2023. Innrapporterte KOSTRA-data (KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING) kan korrigeres fram til 15.04.2023 som er siste frist for innsending.

Årets resultat

Driftsregnskapet for 2022 er avlagt med et positivt netto driftsresultat på kr 26 524 000, og er 1,3 % av brutto driftsinntekter. Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Elverum, 22.02.2023

Kristian Trengereid
Kommunedirektør

Forklaringer

På de følgende sidene presenteres regnskapstall for Elverum kommune i 2022. Regnskapet presenteres i form av obligatoriske oversikter og noter til regnskapet. I tillegg til regnskapstall viser oversiktene tall for vedtatt og justert årsbudsjett 2022, samt årsregnskap 2021.

I tillegg til årsregnskapet for kommunen skal det utarbeides et samlet årsregnskap for kommunen som juridisk enhet. I det konsoliderte regnskapet ligger regnskapet til Elverum kommune og KF Elverum kommuneskoger.

Bevilgningsoversikt drift viser oversikt over kommunens finansiering av tjenesteproduksjonen. I oversikten inngår kommunens frie disponible inntekter og netto driftsutgifter totalt på kommunens virksomheter. I tillegg vises finansinntekter og -utgifter samt netto bruk og avsetning til bundne og ubundne fond.

Bevilgning drift pr virksomhet viser hvordan sum bevilgninger drift netto som fremgår i bevilgningsoversikt drift er fordelt på de ulike tjenesteområdene i kommunen.

Økonomisk oversikt driftsregnskap viser alle inntekter og utgifter i driftsregnskapet. Inntekter og utgifter er gruppert ut fra art/type inntekt eller utgift. Bruttoresultatet er resultatet av kommunens ordinære drift før finansieringstransaksjoner og nettoresultat er resultat etter finansposter.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift viser hva mindre- eller merforbruket ville vært dersom driftsregnskapet ble avsluttet i samsvar med budsjettert finansiering. Oversikten viser også hvilke disposisjoner kommunedirektøren har gjort for å redusere mer-/mindreforbruket til 0.

Bevilgningsoversikt investering viser oversikt over totale utgifter i investeringsregnskapet og hvordan disse er finansiert.

Spesifikasjon av investeringsutgifter viser investeringer i anleggsmidler i kommunen.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner investering viser hva udekket/udisponert beløp ville vært dersom investeringsregnskapet ble avsluttet i samsvar med budsjettert finansiering. Oversikten viser også hvilke disposisjoner kommunedirektøren har gjort for å redusere udekket/udisponert beløp.

Balanse er en oversikt over Elverum kommunes eiendeler (omløpsmidler og anleggsmidler), egenkapital, langsiktig og kortsiktig gjeld.

Noter er en forklaring og utdyping av informasjon til poster i driftsregnskapet, investeringsregnskapet og balansen, og skal øke regnskapsbrukernes forståelse og vurdering av regnskapet.

Økonomiske oppstillinger

Bevilgningsoversikt – drift

§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift				
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Generelle driftsinntekter				
Rammetilskudd	-729 105	-682 916	-694 789	-707 808
Inntekts- og formuesskatt	-670 807	-642 839	-596 245	-615 242
Eiendomsskatt	-90 022	-89 838	-89 838	-87 922
Andre generelle driftsinntekter	-53 199	-46 143	-26 081	-47 443
Sum generelle driftsinntekter	-1 543 133	-1 461 736	-1 406 952	-1 458 415
Netto driftsutgifter				
Sum bevilgninger drift, netto	1 408 605	1 339 699	1 291 635	1 287 619
Avskrivninger	121 251	121 900	121 900	121 260
Sum netto driftsutgifter	1 529 855	1 461 599	1 413 535	1 408 879
Brutto driftsresultat	- 13 278	-137	6 583	-49 537
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-20 325	-18 727	-12 849	-15 897
Utbytter	-13 266	-13 000	-13 000	-4 192
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	57 757	60 929	51 583	41 459
Avdrag på lån	83 839	87 775	86 118	88 856
Netto finansutgifter	108 004	116 976	111 852	110 226
Motpost avskrivninger	-121 251	-121 900	-121 900	-121 260
Netto driftsresultat	-26 524	-5 061	-3 465	-60 570
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	5 291	5 291	4 249	8 992
Avsetninger til bundne driftsfond	16 051	15 456	401	36 638
Bruk av bundne driftsfond	-22 569	-21 384	-307	-22 080
Avsetninger til disposisjonsfond	27 751	14 666	3 372	37 021
Bruk av disposisjonsfond	0	-8 970	-4 249	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	26 524	5 060	3 465	60 570
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt – drift.

Forklaring på avvik mellom revidert budsjett og regnskap kommenteres i årsberetningen.

Bevilgning til de enkelte tjenesteområder

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift, netto				
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Politisk styring	5 767	7 587	10 453	-2 881
Administrasjon	84 220	88 108	85 667	75 928
Barnehage	176 317	176 422	175 113	187 858
Skole	318 405	312 645	295 590	302 105
Barnevern	72 256	62 772	52 850	50 827
Helse	112 306	95 779	79 860	114 259
Pleie og omsorg	515 563	468 080	418 824	456 825
Sosial - tjenestebistand	14 071	14 084	10 084	10 505
Sosial - økonomisk bistand	57 671	56 359	48 414	49 200
Kultur- og religiøse formål	50 369	52 412	46 061	48 886
Teknisk forvaltning	7 996	8 960	7 144	3 589
Teknisk drift	26 088	21 796	16 933	19 519
Næringsutvikling	8 760	8 012	4 770	19 103
Fellesfunksjoner	-41 184	-33 317	39 871	-48 104
Sum netto for alle tjenesteområder	1 408 605	1 339 699	1 291 635	1 287 619

Tabell: Bevilgning til de enkelte tjenesteområder.

Avvik mellom regnskap og budsjett kommenteres i årsberetningen.

Bevilgningsoversikt – investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering				
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Revidert Budsjett 2022	Opprinnelig Budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	81 890	101 962	147 393	121 794
Tilskudd til andres investeringer	2 468	0	0	3 790
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 567	4 567	4 249	21 473
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	88 925	106 529	151 642	147 056
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-8 240	-10 413	-19 990	-14 078
Tilskudd fra andre	-9 184	-6 610	0	-38 656
Salg av varige driftsmidler	-5 705	-6 135	-1 835	-32 011
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-692	0	0	-1 958
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-58 711	-77 257	-125 568	-46 518
Sum investeringsinntekter	-82 533	-100 416	-147 393	-133 222
Videre utlån				
Videreutlån	80 167	85 000	85 000	78 917
Bruk av lån til videre utlån	-80 167	-85 000	-85 000	-78 917
Avdrag på lån til videre utlån	30 541	30 109	30 109	27 966
Mottatte avdrag på videre utlån	-60 851	-30 109	-30 109	-52 687
Netto utgifter videre utlån	-30 310	0	0	-24 721
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-5 291	-5 291	-4 249	-8 992
Avsetninger til bundet investeringsfond	30 310	0	0	24 721
Bruk av bundet investeringsfond	-1 101	-822	0	-3 728
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	-10 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	8 885
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	23 917	-6 113	-4 249	10 886
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt – investering.

Avvik mellom regnskap og budsjett kommenteres i årsberetningen.

Bevilgningsoversikt – investering, fordeling pr prosjekt

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – fordeling pr investeringsprosjekt				
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Fra bevilgningsoversikt:	88 926	106 529	151 642	147 059
Investeringer i varige driftsmidler	81 890	101 962	147 393	121 797
Helsehuset alt. 3 inkl. Moen og omsorgsboliger.	0	0	0	170
12 boenheter for unge med nedsatt funksjonsnivå (Vestad Omsorgsboliger)	3 018	8 000	42 500	291
Boliger til vanskeligstilte	235	500	11 743	348
Kjøp av kommunale boliger 2021	0	0	0	3 905
Kjøp av kommunale boliger 2022	3 336	7 000	10 500	0
Oppgradering av rådhusplassen	281	281	0	0
Sentral driftskontroll, Desigo, kommunale bygg	0	0	0	661
IT investeringer 2021	0	0	0	1 765
IT investeringer 2022	1 537	2 150	2 850	0
IT investeringer 2021 - velferdsteknologi	0	0	0	760
IT investeringer 2022 - velferdsteknologi	166	1 500	1 265	0
IT investering 2022 Digi Helsestasjon/VSA/DP	173	173	0	0
Agresso 2020	0	0	0	35
Oppgradering av HR/Personalsystem (GAT og Unit4 ERP)	257	257	1 000	119
Oppgradering av GAT	0	0	0	445
Infrastruktur Vestad skole	0	0	0	753
Lillemoen skole - Tilbygg/rehabilitering	0	0	0	1 852
IKT i skole 2021	0	0	0	7 625
IKT i skole 2022	548	3 150	3 150	0
Pc'er i barnehage 2021	0	0	0	131
Solskjerming Ydalir barnehage	0	0	0	105
Ydalir skole	0	0	0	161
Ydalir skole Newton rom	616	0	0	0
Utbygging og ombygging EUS	3 080	4 000	0	0
Oppgradering Elverum kapell	359	2 238	10 278	1 108
Sørskogbygda kirkegård - kirkegårdsplan	28	28	0	0
Lager til elektrisk drevne kjøretøy	0	0	0	19
Deconx - smittevern maskin	0	0	850	274
Signalanlegg Lyngholtet	0	0	0	1 720
Virksomhetssystem sentralkjøkken	0	375	375	0
Utskifting signalanlegg Sætre og Jotunhaugen	243	2 350	2 350	0
Kombidampovn ved sentralkjøkkenet	206	250	0	0
Kjøp av Deconx smittvernmaskiner	300	300	0	0
Ettermontering av sprinkleranlegg Søndre Nyborg	787	6 378	6 378	0
Tiltak for å hindre plastholdig granulert utenfor fotballbaner	95	20	1 500	0
Personalbase Sandmoen	5 195	5 000	4 144	321
Salg av eiendom	310	0	0	259
Kjøp av biler-jevn utskifting 2021	0	0	0	3 050
Kjøp av biler - jevn utskifting 2022	4 918	5 500	6 170	0
Maskiner (teknikk og miljø)	0	0	0	834
Makiner (teknikk og miljø)	495	436	0	0
Tyngre anleggsmaskiner	0	0	0	6 192
Driftsmaskiner eiendom	189	200	200	191
Utfasing av oljekjeler	0	0	0	549
Smestadtoppen	3 588	3 588	0	11 362
Undergang Jernbane Heradsbygd	0	0	0	1 235
Gatelysinvesteringer	0	0	0	3 349
Gatelysinvesteringer	6 568	5 951	5 000	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – fordeling pr investeringsprosjekt				
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Utbygging Grindalsmoen vest	3 056	3 022	0	11 765
Rive utrangerte bygninger (Fjeldmoravegen barnehage)	0	0	0	2 240
Etablere sentral driftskontroll rådhuset	0	0	0	245
Etablere brannvannsforsyning Hanstad skole	0	0	0	1 210
Toalettbygg Bergesjøen	0	0	0	188
Digitalisering av vegelementer	88	88	0	122
Innregulering av 3 stk G/S veger, langs samleveger sentrumsnært	1 066	925	0	596
Gang og sykkelsti Thoralf Storsveens veg gnr 13 bnr 875	0	0	0	632
Eiendomsinngrep	0	0	0	331
Eiendomsinngrep 2022	14	100	200	0
GPS mottaker Geodata 2022	357	358	0	0
Hovedplan VA - alle anlegg	0	0	0	29 304
Hovedplan VA - alle anlegg	25 582	25 000	25 000	0
Infrastruktur Grundsetmoen (vei, vann og avløp)	0	0	0	12 324
Gate, veg, park	0	0	0	11 006
Gate, veg og park	14 193	12 494	11 640	0
Rehabilitering av bruer	0	0	0	287
Rehabilitering av bruer	313	349	300	0
Skogeiendom gnr 104 bnr 50, Gnr 109 bnr 2	0	0	0	1 958
Makeskifte mellom E. Rogstad tjærnet og KF Elverum kommune.skog	692	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	2 468	0	0	3 789
Hovedplan VA - alle anlegg	96	0		122
Justeringsmoms Grundsetmoen, Ydalir, Olav Sætersveg, Øvre Sagåa	2 372	0	0	2 639
Salg av eiendom - Heving, erstatning av kjøp Barbara Ringsveg 18				1 028
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 567	4 567	4 249	21 473
Egenkapitalinnskudd EKP	2 521	2 521	2 239	2 177
Egenkapitalinnskudd KLP	2 046	2 046	2 010	1 946
Aksjepost Ydalir boligutvikling AS				7 350
Anno Museum				10 000
Totalsum	88 926	106 529	151 642	145 220

Tabell: Bevilgningsoversikt – investering, fordeling per prosjekt.

De prosjekter som ikke er avsluttet i 2022 skal være videreført i budsjett 2023.

Prosjekter som er avsluttet i 2022 kommenteres i årsberetningen for 2022, eller i egne sluttrapporter.

Økonomisk oversikt etter art – drift

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art – drift				
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	-729 105	-682 916	-694 789	-707 808
Inntekts- og formuesskatt	-670 807	-642 839	-596 245	-615 242
Eiendomsskatt	-90 022	-89 838	-89 838	-87 922
Andre skatteinntekter	-3 423	-3 423	-401	-3 470
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-49 776	-42 720	-25 680	-43 973
Overføringer og tilskudd fra andre	-261 670	-223 241	-143 786	-283 804
Brukerbetalinger	-68 247	-63 716	-65 150	-64 933
Salgs- og leieinntekter	-148 484	-143 521	-144 761	-137 808
Sum driftsinntekter	-2 021 534	-1 892 214	-1 760 650	-1 944 960
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	991 117	941 622	881 919	942 385
Sosiale utgifter	262 247	259 011	255 731	247 419
Kjøp av varer og tjenester	494 125	451 040	407 705	465 140
Overføringer og tilskudd til andre	139 516	118 504	99 978	119 220
Avskrivninger	121 251	121 900	121 900	121 260
Sum driftsutgifter	2 008 256	1 892 077	1 767 232	1 895 424
Brutto driftsresultat	-13 278	-137	6 583	-49 537
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-20 325	-18 727	-12 849	-15 897
Utbytter	-13 266	-13 000	-13 000	-4 192
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	57 757	60 929	51 583	41 459
Avdrag på lån	83 839	87 775	86 118	88 856
Netto finansutgifter	108 004	116 976	111 852	110 226
Motpost avskrivninger	-121 251	-121 900	-121 900	-121 260
Netto driftsresultat	-26 524	-5 061	-3 465	-60 570
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	5 291	5 291	4 249	8 992
Avsetninger til bundne driftsfond	16 051	15 456	401	36 638
Bruk av bundne driftsfond	-22 569	-21 384	-307	-22 080
Avsetninger til disposisjonsfond	27 751	14 666	3 372	37 021
Bruk av disposisjonsfond	0	-8 970	-4 249	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	26 524	5 060	3 465	60 570
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Tabell: Økonomisk oversikt etter art – drift.

Budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

§ 5-9 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Driftsregnskapet	
	Beløp i 1000 kroner
Netto driftsresultat	-26 524
Avsetninger til bundne driftsfond	16 051
Bruk av bundne driftsfond	-22 569
Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	5 291
Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	14 666
Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-8 970
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-22 055
Strykning av overføring til investering	
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	
Strykning av bruk av disposisjonsfond	8 970
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-13 085
Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	13 085
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0

Tabell: Budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - driftsregnskap.

Investeringsregnskapet	
	Beløp i 1000 kroner
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	114 961
Avsetninger til bundne investeringsfond	30 310
Bruk av bundne investeringsfond	-1 101
Budsjettert bruk av lån	-162 258
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-5 291
Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-23 379
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	
Strykning av bruk av lån	23 379
Strykning av overføring fra drift	0
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	0
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).	0

Tabell: Budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - investeringsregnskap.

Balanseregnskapet

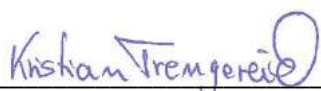
§ 5-8. Balanseregnskapet				
	Beløp i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER				
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler				
Faste eiendommer og anlegg		4	3 065 108	3 100 817
Utstyr, maskiner og transportmidler		4	103 691	115 651
Finansielle anleggsmidler				
Aksjer og andeler (eiendeler)		5, 15	251 193	253 892
Obligasjoner (eiendeler)				
Utlån		6	670 387	652 041
Immaterielle eiendeler			0	0
Pensjonsmidler		11	2 249 232	2 061 194
Sum anleggsmidler			6 339 610	6 183 596
Omløpsmidler				
Bankinnskudd og kontanter			279 054	244 903
Finansielle omløpsmidler				
Aksjer og andeler (omløpsmidler)		7	0	0
Obligasjoner (omløpsmidler)		7	0	0
Sertifikater		7	0	0
Derivater (omløpsmidler)		7	0	0
Kortsiktige fordringer				
Kundefordringer			31 327	24 539
Andre kortsiktige fordringer			148 348	142 910
Premieavvik (kortsiktige fordringer)		11	133 162	123 288
Sum omløpsmidler			591 890	535 640
Sum eiendeler			6 931 501	6 719 236
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
Egenkapital drift				
Disposisjonsfond		13	-103 028	-70 441
Bundne driftsfond			-45 942	-57 297
Merforbruk i driftsregnskapet			0	0
Egenkapital investering				
Ubundet investeringsfond			-14 575	-8 703
Bundne investeringsfond			-98 219	-74 882
Udekket beløp i investeringsregnskapet			0	0
Annen egenkapital				
Kapitalkonto		2	-1 433 388	-1 433 265
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		3	6 783	6 783
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering			0	0
Sum egenkapital			-1 688 369	-1 637 805
Langsiktig gjeld				
Lån				
Gjeld til kredittinstitusjoner		8-10	-2 087 269	-2 044 410
Obligasjonslån			0	0
Sertifikatlån		8-10	-768 054	-770 293
Pensjonsforpliktelse		11	-2 101 789	-1 970 395

§ 5-8. Balanseregnskapet				
	Beløp i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Sum langsiktig gjeld			-4 957 111	-4 785 098
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld			-70 506	-56 699
Likviditetslån			0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)			0	0
Annen kortsiktig gjeld			-205 108	-202 205
Premieavvik (kortsiktige gjeld)			-10 406	-37 429
Sum kortsiktig gjeld			-286 020	-296 333
Sum egenkapital og gjeld			-6 931 501	-6 719 236
MEMORIAKONTI				
Ubrukte lånemidler			50 889	34 767
Andre memoriakonti			-13 577	-4 050
Motkonto for memoriakontiene			-37 312	-30 718
Sum memoriakonti			0	0

Tabell: Balanseregnskapet.

Balanseregnskapet viser en oppstilling av kommunens eiendeler i form av anleggsmidler og omløpsmidler, egenkapital og gjeld fordelt på langsiktige og kortsiktige forpliktelser. I tillegg vises memoriakonti som blant annet viser ubrukte lånemidler til investeringsprosjektene.

Elverum, 31.12.2022
22.02.2023/10.03.2023

Kristian Trengereid
Kommunedirektør

David Sande
økonomisjef

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke (anordningsprinsippet). For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler.

Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er alltid omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer skal klassifiseres som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller klassifiseres verdipapirene som anleggsmidler.

Andre fordringer som ikke inngår i punktet ovenfor, er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers skal de klassifiseres som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelet kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommuneloven § 14-15 lån til egne investeringer og § 14-17 lån til videre utlån. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 3-4 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Langsiktig gjeld skal vurderes til opptakskost. Langsiktig gjeld skal oppskrives ved varig økning i forpliktelsen. Krav til oppskrivning gjelder ikke ved renteendring på langsiktig gjeld. Oppskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for oppskrivningen ikke lenger er til stede.

Kortsiktig gjeld skal vurderes til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Vurdering til høyeste verdi skal fravikes når dette er i samsvar med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Kortsiktig gjeld som vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Selvkostberegninger

Elverum kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til «Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer». Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i Lov om merverdiavgift for de tjenesteområder som omfattes av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdiavgiftskompensasjon henhold til Lov om kompensasjon for merverdiavgift.

Kommunens organisering

Den samlede virksomheten til kommunen er i hovedsak organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, men noe lovpålagt virksomhet er organisert i vertskommunesamarbeid eller interkommunale selskap.

Elverum kommune har organisert sin virksomhet med ansvarlige sektor- og stabsledere som rapporterer direkte til kommunedirektøren basert på bruk av rammebudsjetter. Den enkelte virksomhetsleder har delegert ansvar for gjennomføring av tjenestene på sitt område gjennom lederavtaler.

Rammeområdene inngår i tjenesteområdene som fremgår av skjema «*bevilgninger – drift*».

Interkommunalt politisk råd – kommuneloven § 18-1

Elverum kommune er med i **Sør-Østerdalsregionen interkommunalt politisk råd (SØIPR)**. Deltakerkommunene er; Våler, Åmot, Stor-Elvdal, Engerdal, Trysil og Elverum. SØIPR er ikke et eget rettssubjekt. Eierandelene er likt fordelt mellom medlemmene i rådet. SØIPR kan unnlate å utarbeide eget årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 8-3. Regnskapet er en del av Elverum kommunes regnskap, men føres på et eget ansvar og ubrukte midler i samarbeidet avsettes til eget bundet fond.

Vertskommunesamarbeid – kommuneloven § 20-2

Vertskommunesamarbeid er en avtale mellom to eller flere kommuner om at en kommune kan utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning. Elverum kommune har inngått følgende vertskommunesamarbeid:

- Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for **PPT-tjenesten** i kommunene Stor-Elvdal, Våler, Åmot, Innlandet fylkeskommune og Elverum.
- Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for Elverum **Interkommunale Legevakt** som dekker kommunene Elverum, Våler, Åmot og Åsnes. Legevakten er plassert i Helsehuset.
- Elverum kommune er vertskommune og fører regnskap for et samarbeid med Åmot kommune om felles **institusjonskjøkken** (Sentral kjøkken – Terningen Arena).
- Hamar interkommunale **krisesenter** sammen med Hamar, Ringsaker, Løten, Stange, Elverum, Trysil og Åmot med Hamar som vertskommune.
- Haslemoen **infeksjonsklinikk** sammen med Åsnes og Elverum med Åsnes som vertskommune.

Interkommunale selskap (IKS) – lov om interkommunale selskaper

Interkommunale selskap er selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper. Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser. Forpliktelsen svarer vanligvis til deltakernes eierandel i selskapet. Representantskapet er selskapets øverste organ der alle deltakerne er representert med minst en representant.

Interkommunale selskap er eget rettssubjekt og avlegger eget regnskap.

Elverum kommune er deltakere i følgende interkommunale selskap:

- **Renovasjon** – Tjenesten er organisert gjennom Sør-Østerdal interkommunale renovasjonsselskap IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 60 % av selskapets forpliktelser.
- **Brann- og redningstjeneste** – Tjenesten er organisert gjennom Midt- Hedmark brann- og redningsvesen IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 37,4 % av selskapets forpliktelser.
- **Revisjon** – Tjenesten er organisert gjennom Revisjon ØST IKS hvor Løten kommune er selskapets kontorkommune. Elverum kommune har en ansvarsdel på 11,0 %.
- **Sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget** – Tjenesten har vært organisert gjennom Hedmark Revisjon IKS hvor Løten kommune er selskapets kontorkommune. Dette samarbeidet er nå endret og heter nå Revisjon Øst. Elverum kommune har en ansvarsdel på 8,35 %.

Ut over dette drives kommuneskogen som kommunalt foretak gjennom KF Elverum kommuneskoger. Kommuneskogen fører eget separat regnskap for sin virksomhet.

Noter

1 Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10 a)

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler	591 890	535 640	56 250
Kortsiktig gjeld	286 020	296 333	-10 313
Arbeidskapital	305 870	239 307	66 563

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2022
Netto driftsresultat	26 524
Netto utgifter/inntekter i investering	-23 917
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	16 122
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	66 563
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering	0

2 Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10 b)

Spesifikasjon av transaksjoner mot kapitalkonto:

KAPITALKONTO - tall i hele tusen			
01.01.2022 Balanse		01.01.2022 Balanse	1 433 265
(underskudd i kapital)		(kapital)	
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	-1 317	Aktivering av fast eiendom og anlegg	63 409
Nedskrivninger fast eiendom		Oppskrivning av fast eiendom	-
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	-96 836		
Avskrivning finansiell leasing	-1 657	Tilgang finansiell leasing	-
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	-643	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	11 440
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	-965	Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	-
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	-22 758	Kjøp av aksjer og andeler	4 567
Salg av aksjer og andeler	-	Oppskrivning av aksjer og andeler	-
Nedskrivning av aksjer og andeler	-5 610	Utlån formidlings/startlån	80 167
Avdrag på formidlings/startlån	-58 784	Utlån sosial lån	155
Avdrag på sosial lån	-165	Utlån egne midler	-
Avdrag på utlånte egne midler	-2 309		
Avskrivning sosial utlån	-719	Oppskrivning utlån	-
Avskrevet andre utlån	-80 167	Avdrag på eksterne lån	114 380
Bruk av midler fra eksterne lån	-58 711	Urealisert kursgevinst utenlandslån	-
Ekstraordinær avgang- korrigering av tidligere års feil	-	UB Pensjonsmidler (netto)	188 038
UB Pensjonsforpliktelse (netto)	-131 394	Estimatavvik pensjonsmidler	-
Aga pensjonsforpliktelse	-	Finansiell leasing korrigering forpliktelse	-
Estimatavvik pensjonsforpliktelse	-	Reversering nedskrivning av utstyr, maskiner og	-
31.12.2022 Balanse	1 433 388	31.12.2022 Balanse	
Kapitalkonto		(underskudd i kapital)	

3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10 c)

Det er foretatt noen endring av regnskapsprinsipper eller regnskapsestimater i regnskapet for 2021.

Ved revisjon av regnskapet for 2020 ble det avdekket avvik på kommunens kapitalkonto. Årsaken til avviket ligger i regnskapstransaksjoner før 2007. I 2016 ble gjort forsøk på å korrigere noe av de feilførte transaksjonene ved å føre disse mot kapitalkonto (se note 13 i regnskap 2016).

Vurderinger om det er endring i regnskapsprinsipper eller korrigeringer av tidligere års feil skal gjøres i henhold til god kommunal regnskapspraksis og KRS nr 5 - Endring av regnskapsprinsipper, estimater og korrigering av tidligere års feil. Med endring av regnskapsprinsipp siktes det til en systematisk endring i hvordan inntekter eller utgifter periodiseres, eller hvordan eiendeler eller gjeld måles. Korrigering av tidligere års feil innebærer at det i ettertid oppdages feil i regnskapet fra tidligere regnskapsperioder. Slike feil må det korrigeres for og det vil ha resultatvirkning.

Etter en vurdering av årsaken (eller mangel av kjent årsak) er det ikke mulig å vite om avviket skal håndteres som prinsippendringer eller korrigering av tidligere års feil. Avvikene går langt tilbake i tid og det er usikkert om det er korrekt at avviket skal belaste driftsregnskapet uten å vite med sikkerhet at det er korrekt. Etter en samlet vurdering er avvikene på kapitalkontoen ført mot balansekontoen for prinsippendringer og uten resultatvirkning.

Tabellen nedenfor viser tidligere endringer av regnskapsprinsipper som er bokført i balansen.

Prinsippendringer - fra tidligere regnskap		Beløp i 1000 kroner	2022	2021
1	Prinsippendring ressurskrevende brukere 2008		-17 835	-17 835
2	Prinsippendring feriepengene 1992/1994		17 170	17 170
3	Prinsippendring materialbeholdning 2001		128	128
4	Prinsippendring påløpte renter 2001		195	195
5	Prinsippendring MVA-kompensasjon 2001		-3 811	-3 811
6	Prinsippendring 13. lønnskjøring skifte av lønssystem 2009		4 256	4 256
6	Prinsippendring avvik kapitalkontoen 2016		3 899	3 899
6	Prinsippendring avvik kapitalkontoen før 2007		2 780	2 780
	Sum		6 783	6 783

4 Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11 a)

Anleggsmiddelgruppe	Avskrivning	Eiendeler
Gruppe A	5 år	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.
Gruppe B	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.
Gruppe C	20 år	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.
Gruppe D	40 år	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.
Gruppe E	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende.
Gruppe F	-	Tomter avskrives ikke.

Anlegg	Gruppe A	Gruppe B	Gruppe C	Gruppe D	Gruppe E	Gruppe F	Finansiell leasing	Sum
Bokført verdi 1.1.	29 440	86 211	62 275	2 046 423	912 970	79 149	30 802	3 247 270
Tilgang	3 038	8 402	2 874	55 800	341	4 394		74 849
Avgang		643		1 317				1 960
Avskrivninger	8 265	14 493	6 618	67 637	22 581		1 657	121 251
Nedskrivninger				965				965
Bokført verdi 31.12	24 213	79 477	58 531	2 032 304	890 730	83 543	29 145	3 197 943

Ved overgang til anleggsregister integrert i anleggsmodulen til økonomisystemet, har ikke opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger latt seg konvertere. Den anskaffelseskost som vises er derfor nettoverdi av opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger pr 01.01.2010.

Salg av varige driftsmidler

I løpet av 2022 er det solgt varige driftsmidler for 5,7 kroner. Det består av noen små parseller og 8 biler. I tillegg er følgende eiendommer solgt: Bolig Gløtt B/L –leilighet, Bolig Lia B/L Innskudd/leilighet 12, Bolig Elgvn 19 og 2 leiligheter i Elvarheimgt 6D.

Avskrivning/nedskrivning i løpet av regnskapsåret

Det er gjennomført ordinære avskrivninger for året med til sammen 121,3 millioner kroner. Avskrivningene er bokført i kommunens driftsregnskap.

5 Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11 b)

Selskapets navn	Eierandel	Antall aksjer og andeler	Beløp i hele kr
KLP - Kommunenes Landspensjonskasse	Minoritet		34 624 419
EKP - Elverum kommunale pensjonskasse			36 640 054
SØIR - Sør Østerdal Interkom. Renovasjonsselskap	60 %		5 670 000
Midt-Hedmark Brann- og redningsvesen IKS	37,4 %		2 570 000
Revisjon Øst IKS	11,0 %		180 000
Biblioteksentralen A/L	Minoritet	14	14
YdalirBoligutvikling AS	1	1 000	7 350 000
OBOS, ANDEL		8	8
OBOS, ANDEL		2	1 565
Silkosfeltet Borettslag (læresleilighet)	Minoritet	1	3 500
Elverum Energiverk AS	100 %	15 000	86 662 109
Agena AS	100 %	2	100 000
Filmparken AS	Minoritet	4 459	4 900
Flerbruksanlegget AS	100 %	1 500	1 500 000
Terningen Arena Idrett og Kultur AS	100%	1 000	27 041 000
Nordavind DS SITES AS	Minoritet	150 000	150 000
Abakus AS		1	2 500
Elverum Vekst AS **	100 %		9 547 700
Anno museum			10 000 000
Kontrollutvalgssekretariatet Øst IKS	8,35 %		
Sum aksjer og andeler			222 047 769

* Elverum Vekst AS er morselskapet til Elverum Tomteselskap AS, Elverum kommunale Industribygg AS og EKI Utvikling AS.

Aksjene i AVR Institute Norway AS (AVR), kr 5 610 000, ble tapsført i 2022. Årsaken til dette var at styret i AVR besluttet 9. desember 2022 å levere oppbudsmelding for selskapet. Bakgrunnen var at selskapet ikke hadde økonomisk fundament for videre drift.

6 Utlån (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11 c)

Kommuner kan i henhold til kommuneloven med tilhørende forskrift gi utlån til andre, men dette må ikke komme i konflikt med blant annet regelverket for ulovlig offentlig støtte. Nedenfor er en oversikt over de garantier og utlån kommunen har gitt til forskjellige formål og selskaper.

Utlån til	Beløp i 1000 kroner	Vedtak	Opprinnelig beløp	Restbeløp pr 31.12	Finansiering	Tilbakebetalt
Elverum Tomteselskap AS, ansvarlig lån		KS 113/12	6 000	6 000	Egenkapital	2023
TAIK AS, ansvarlig lån nedbetales årlig		KS 058/13	27 000	17 220	Lån	2038
TAIK AS, ansvarlig lån løper til forfall		KS 124/15	32 500	32 500	Egenkapital	2045
EKI UTVIKLING AS, ansv lån avdr fritt 10 år		KS 076/14	5 000	5 000	Lån	2024
Elverum Tomteselskap AS, ansvarlig lån		KS 043/16	5 500	5 500	Lån	2026
Elverum Tomteselskap AS, ansvarlig lån		KS 043/16	5 000	1 750	Lån	2026
HernesHallen AS		KS 057/02	3 700	121	Lån	2024
Elverum Fotball - forskudd spillemidler		KS 007/13	3 100	722	Egenkapital	2023
Søndre Elverum Idrettshall AS		KS 115/18	19 500	18 038	Lån	2059
Sum			107 300	86 851		

I tillegg til lånene i tabellen over har kommunen utlån til innbyggere i form av startlån på kr 583 163 millioner kroner og 0,37 million kroner i sosial lån. Til sammen har kommune utlån på 670,4 millioner kroner.

7 Markedsbaserte finansielle eiendeler og forpliktelser

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11 d)

Elverum kommune har ingen finansielle omløpsmidler.

8 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11 e)

Langsiktig gjeld med fast rente:

Lån	Beløp	Løper fra	Løper til		Bank
KBN-20180583	138 809	11.12.2018	10.12.2028	2,6 %	Kommunalbanken
KBN-20190434	18 038	24.09.2019	24.09.2029	2,3 %	Kommunalbanken
KBN-20190515	124 670	08.11.2019	08.11.2029	2,4 %	Kommunalbanken
KLP-8317.61.13262	70 000	19.12.2022	20.12.2027	3,6 %	KLP banken AS
Sum lån med fast rente	351 517				

Sikring av gjeld med flytende rente:

Swap mot undeliggende lån	Beløp	Løper fra	Løper til	Betaler	Mottar	Formål med sikringen	Swap-motpart
Swap mot KB_20120308	46 400	26.06.2012	28.06.2027	3,3 %	3M NIBOR	Kantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120061	33 381	15.08.2012	17.11.2025	4,1 %	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KLP 8317.56.98119	33 600	05.09.2012	05.12.2025	4,2 %	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot Sertifikatlån 5	100 000	27.03.2014	29.01.2025	3,0 %	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20100305	32 348	18.04.2017	18.04.2023	3,3 %	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120137	35 000	17.06.2019	18.03.2024	3,6 %	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot lån DNB	14 640	30.06.2015	31.03.2023	2,8 %	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Sum swap-avtaler	295 369						

Rentesikring gjøres gjennom tradisjonelle fastrentelån og bruk av rentebytteavtaler (Swap). Bakgrunnen for dette ligger i kommunens finansreglement og benyttes til styring og optimalisering av kommunens renterisiko

innenfor generelle rammer som gjelder for renterisiko. Rammene tilsier minimum ¼ sikring med fastrente, og minimum ¼ med flytende rente. Rentebetingelser ved rentesikring følger markedssvingningene.

9 Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12 a)

Fordeling av langsiktig gjeld:	Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Gjeldsbrevlån/banklån		1 407 954	1 420 207
Sertifikatlån*		768 054	770 293
Husbanklån		650 170	593 400
Finansiell leasing		29 145	30 802
Sum bokført langsiktig gjeld		2 855 323	2 814 702
Herav selvfinansierende gjeld:			
Startlån/Husbank		583 163	561 780
Selvkostområder		354 367	343 916
Lån til aksjeselskaper		35 379	37 188
Sum selvfinansierende gjeld		972 909	942 883
Fordeling av fast/flytende gjeld eks husbanklån:		Regnskap 2022	Regnskap 2021
Fast rente		30 %	32 %
Flytende rente		70 %	68 %
Gjenstående nedbetalingstid		26 år	25 år
Gjennomsnittlig rente		2,42 %	1,43 %

*Sertifikatlån er gjeldsbrev med forfallstid på 3 – 12 mnd. Det betyr at alle disse lånene vil refinansieres i løpet av neste regnskapsår.

10 Avdrag på lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12 b)

Driftsregnskap (tall i hele tusen)	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Avskrivning	121 251	121 260
Bokført verdi anleggsmidler 31.12.x-1)*	3 168 121	3 199 834
Langsiktig gjeld 31.12.x-1)**	2 171 365	2 312 227
Avdrag på lån i driftsregnskapet	83 839	88 856
Minimumsavdrag i henhold til kommunelov	81 102	86 042
Avdrag utover minimimskravet	734	2 814
Avdrag på lån i investeringsregnskapet (formidlingslån)	30 542	27 966
* Eksklusive tomter som ikke avskrives		
** Lånegjeld eksklusive lån til formidling (startlån mv)		
Investeringsregnskap (Formidlingslån) (tall i hele tusen)		
Utlån - til kjøp- og utbedring av bolig	80 167	78 917
Mottatte avdrag på utlån	60 851	52 687
- herav ekstraordinære innbetalinger	30 310	24 721
Betalte avdrag på formidlingslån	30 541	27 966
Avsatt ekstraordinære avdrag	30 310	24 721
Fond (bruk av tidligere innbetalte ekstraordinære avdrag)	0	0
Fond med ekstraordinære innbetalinger	97 506	67 196

11 Pensjon

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12 c)

Årets netto pensjonskostnad		2022	
Årets pensjonsopptjening, nåverdi		94 763	
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		60 101	
Forventet avkastning på pensjonsmidlene		-74 567	
Administrasjonskostnader		2 254	
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)		82 551	
Årets pensjonspremie til betaling		131 622	
Årets premieavvik		-49 071	
Balanse 31.12.22 (F § 3-5)			
	Pensjonsposter	Arbeidsgiveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	2 101 788		
Pensjonsmidler	2 249 232		
Netto pensjonsforpliktelse	-147 444	0	
Årets premieavvik	-49 071	-6 919	
Premieavvik tidligere år	-58 516	-8 251	
Akkumulert premieavvik	-107 587	-15 170	
Estimataavvik	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelse	Netto
Estimert 01.01.22	2 061 194	-1 981 616	79 578
Ny beregning 01.01.22	2 110 430	-2 011 508	98 922
Årets estimataavvik (01.01.22)	-49 236	29 892	-19 344
Beregningsforutsetninger 2022			

11a Elverum kommunale pensjonskasse (EKP)

Årets netto pensjonskostnad		Beløp i 1000 kr	2022
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			47 236
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			26 345
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-36 446
Administrasjonskostnader			0
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)			37 135
Årets pensjonspremie til betaling			43 745
Årets premieavvik			-6 610
Balanse 31.12.22 (F § 3-5)			
	Pensjonsposter	Arbeidsgiveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	947 366		
Pensjonsmidler	1 085 263		
Netto pensjonsforpliktelse	-137 897	0	
Årets premieavvik	-6 610	-932	
Beregningsforutsetninger			
			2022
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 3-6)		3,50 %	
Diskonteringsrente (F § 3-6)		3,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst og G vekst (F § 3-6)		1,98 %	
Forventet årlig pensjonsregulering (F § 3-6)		1,22 %	
Forutsetninger om fratreden beregnes etter en modell som gir en forventning om at 5 % av de aktive medlemmene i EKP fratrer hvert år.			
Forenklet modell for AFP uttak på 50 % uavhengig av alder.			

Estimatavvik	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelser	Netto forpliktelse
Estimert 01.01.22	974 194	-894 568	79 626
Ny beregning 01.01.22	1 033 839	-902 552	131 287
Årets estimatavvik (01.01.22)	-59 645	7 984	-51 661

11b Kommunenes Landspensjonskasse (KLP)

Årets netto pensjonskostnad (F § 3-5)			2022
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			33 864
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			29 239
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-35 591
Administrasjonskostnader			1 775
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)			29 287
Årets pensjonspremie til betaling			72 018
Årets premieavvik			-42 731
Balanse 31.12.22(F § 3-5)	Pensjonsposter	Arbeidsgiveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	985 687		
Pensjonsmidler	1 069 412		
Netto pensjonsforpliktelse	-83 725	0	
Årets premieavvik	-42 731	-6 025	
Beregningsforutsetninger			2022
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 3-6)			3,50 %
Diskonteringsrente (F § 3-6)			3,00 %
Forventet årlig G og lønnsvekst (F § 3-6)			1,98 %
Forventet årlig pensjonsregulering (F § 3-6)			1,22 %
Forutsetninger for turnover:			
	Sykepleiere:	Fellesordningen:	
under 20 år	25 %	25 %	Sykepleiere: * 36%
20-25 år	15 %	25 %	Sykepleiere: ** 42,5%
24-29 år	-	15 %	Fellesordningen * 36%
26-30 år	10 %		Fellesordningen:**42,5%
30-39 år	-	7,5 %	* 65 års aldersgrense
31-40 år	6 %		** 70 års aldersgrense
40-50 år	4 %	5 %	
50-55 år	3 %	3 %	
over 55 år	0 %	0 %	
Estimatavvik	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelse	Netto forpliktelse
Estimert 01.01.22	984 989	-926 394	58 595
Ny beregning 01.01.22	999 944	-958 950	40 994
Årets estimatavvik (01.01.22)	-14 955	32 556	17 601

11c Statens pensjonskasse (SPK)

Årets netto pensjonskostnad	Beløp i 1000 kroner	2022	
Årets pensjonsopptjening, nåverdi		13 663	
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		4 517	
Forventet avkastning på pensjonsmidlene		-2 530	
Administrasjonskostnader		479	
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)		16 129	
Årets pensjonspremie til betaling		15 859	
Årets premieavvik		270	
Balanse 31.12.22 (F § 3-5)	Pensjonsposter	Arbeidsgiveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse	168 735		
Pensjonsmidler	94 557		
Netto pensjonsforpliktelse	74 178	0	
Årets premieavvik	270	38	
Beregningsforutsetninger		2022	
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 3-6)		3,00 %	
Diskonteringsrente (F § 3-6)		3,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst (F § 3-6)		1,98 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 3-6)		1,98 %	
Frivillig avgang : 4,5 % for 18-39 år, 2 % for 40-54 år, 1 % for 55 år og over			
Framtidig uttak av AFP (ved fylte 62 år)		50 %	
Estimatavvik	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelse	Netto forpliktelse
Estimert 01.01.22	102 011	-160 654	-58 643
Ny beregning 01.01.22	76 647	-150 006	-73 359
Årets estimatavvik (01.01.22)	25 364	-10 648	14 716

11d Opplysninger om pensjon

Amortisering av premieavvik (Beløp i 1000 kr)	
Amortiseringstid premieavvik 2002-2010	15 år
Amortiseringstid premieavvik 2011-2013	10 år
Amortiseringstid premieavvik 2014 og senere	7 år
Amortisering av premieavvik 2022, sum	19 093

Gjenstående premieavvik som skal utgiftføres senere år (Beløp i 1000 kr)	
Gjenstående premieavvik	122 757
Omløpsmidler	591 890
Premieavvik i % av omløpsmidler	20,7 %

Premiefond (Beløp i 1000 kr)	KLP	EKP
Innestående på premiefond 01.01	-49 294	-84 579
Tilført premiefondet iløpet av året inkl. renter	-19 748	-2 922
Bruk av premiefondet iløpet av året i kommunens regnskap	0	0
Innestående på premiefond 31.12.2022	-69 042	-87 501

12 Garantier gitt av kommunen

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12 d)

Kommuner kan i henhold til kommuneloven med tilhørende forskrift gi garantier til andre, men dette må ikke komme i konflikt med blant annet regelverket for ulovlig offentlig støtte. Nedenfor er en oversikt over de garantier kommunen har gitt til forskjellige formål.

Garanti til	KS-vedtak	Opprinnelig garantibeløp	Restbeløp pr 31.12	Type garanti	Utløper
Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjon IKS		18 900	7 290	Selvskyldner	Selsk.avtale for SØIR
Elverum Tomteselskap AS - Ydalir	100/18	110 000	90 000	Selvskyldner	09.11.2028
Elverum Kom. Ind.bygg - Hernes inst.	077/14	50 000	31 250	Selvskyldner	16.12.2027
Elverum Kom. Ind.bygg - Beredskapssenter	007/00	47 688	28 765	Selvskyldner	30.06.2041
Statens Vegvesen (Ydalir-utbygging)	030/17	32 108	32 108	Selvskyldner	2024
Søndre Elverum Idrettshall AS - mva	115/18	2 500	2 500	Simpel kausjon	2024
Søndre Elverum Idrettshall AS - spillemidler	115/18	20 000	20 000	Simpel kausjon	2024
Sum		281 196	211 913		

13 Vesentlige fond

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, a)

Bunde fond – formål	Beløp i 1000 kroner	Bokført verdi 01.01.	Netto avsetn eller bruk av fond	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond				
Gavefond		-835	140	-695
Næringsfond		-3 526	2 223	-1 303
Øremerket statstilskudd		-25 603	6 504	-19 099
Selvkostfond		-5 423	1 560	-3 863
Øvrige bundne driftsfond		-21 909	927	-20 982
Sum		-57 296	11 354	-45 942
Bundne investeringsfond				
Ekstraordinære avdrag - formidlingslån		-67 196	-30 310	-97 506
Vedlikeholds- og rehabiliteringstilskudd Covid-19		-1 814	1 101	-713
Øvrige bundne investeringsfond		-5 872	5 872	0
Sum		-74 882	-23 337	-98 219

Ubundne fond – formål	Beløp i 1000 kroner	Bokført verdi 01.01.	Netto avsetn eller bruk av fond	Bokført verdi 31.12.
Disposisjonsfond				
Bredbåndsfond for bygdene i Elverum - KS 029/17		-5 300	0	-5 300
Fond kompetansmidler - KS 131/17		-2 000	0	-2 000
Utvikling av rådhusplassen - KS 069/22		0	-5 000	-5 000
Revisjon av kommunepl. areal-/samfunnsdel KS 069/22		0	-2 700	-2 700
Øvrige disposisjonsfond		-63 140	-24 888	-88 028
Sum		-70 440	-32 588	-103 028
Ubundne investeringsfond				
Ubundet investeringsfond		-7 398	-7 177	-14 575
Øvrige ubundne investeringsfond		-1 305	1 305	0
Sum		-8 703	-5 872	-14 575

14 Gebyrfinansierte selvkosttjenester

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13 b)

Elverum kommune har utarbeidet etterkalkyle for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til "Forskrift om beregning av selvkost". Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost:

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementene i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:

+ Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
+ Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)

og
driftsregnskapet.

+ Kalkulatorisk rentekostnad
+ Kalkulatorisk avskrivningskostnad

= Gebyrgrunnlag

- Gebyrinntekter

= Selvkostresultat*

Driftsregnskapet:

+ Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter

Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a.

selvkostområdenes bidrag til kommunekassens rente-
avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i

= Resultat før gebyrinntekter

- Gebyrinntekter

= Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

*Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memoriakonti i balanseregnskapet.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske kapitalkostnader:

Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente.

Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2022 var denne lik 3,536 %.

Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2022 i sin helhet være disponert innen 2027.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylerne gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser.

Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

Resultatet for 2022 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette fører til avvik mellom prognoser i budsjettet og nå ved etterkalkyle.

Vann

2022 viser et underskudd lik kr 5 087 361. Ved utgangen av året er det et fremførbart underskudd lik kr 9 370 250. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Vann - Selvkostoversikt 2021 til 2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	3 905 155	4 199 961	4 113 990	4 200 000	4 355 400	4 516 550	4 683 662
11*** Varer og tjenester	5 037 657	6 162 857	7 297 932	7 481 000	7 757 797	8 044 835	8 342 494
12*** Varer og tjenester	1 563 676	1 592 642	2 670 633	2 700 000	3 200 000	3 700 000	4 200 000
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	4 797	0	0	0	0	0	0
14*** Overføringsutgifter	0	1 154	0	0	0	0	0
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	0	390	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	10 511 285	11 957 004	14 082 555	14 381 000	15 313 197	16 261 385	17 226 157
Avskrivingskostnad	7 216 154	7 586 029	7 850 269	8 140 310	8 482 529	8 794 360	9 089 294
Kalkulatorisk rente	3 367 438	6 399 426	6 950 206	7 033 221	7 266 098	7 605 800	7 951 070
Indirekte kostnader	767 259	1 079 429	1 119 128	1 160 035	1 202 566	1 246 739	1 292 549
Sum driftskostnader	21 862 137	27 021 887	30 002 158	30 714 566	32 264 390	33 908 284	35 559 071
- Øvrige inntekter	-797 314	-556 510	-259 250	-268 842	-278 789	-289 105	-299 801
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	21 064 823	26 465 377	29 742 908	30 445 724	31 985 601	33 619 180	35 259 269
Gebyrinntekter	19 649 487	21 378 016	31 854 833	32 912 859	34 001 659	35 653 902	36 776 744
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0	0	-4 934 270	-4 032 116	-4 069 444	-3 034 950
Resultat	-1 415 336	-5 087 361	2 111 925	2 467 135	2 016 058	2 034 722	1 517 475
Finansiell dekningsgrad (%)	93,3 %	80,8 %	107,1 %	108,1 %	106,3 %	106,1 %	104,3 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	-2 570 293	-4 049 746	-9 370 250	-7 564 250	-5 324 407	-3 463 166	-1 517 474
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 415 336	-5 087 361	2 111 925	2 467 135	2 016 058	2 034 722	1 517 475
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	-64 117	-233 144	-305 925	-227 292	-154 817	-89 030	-28 059
Selvkostfond 31.12	-4 049 746	-9 370 250	-7 564 250	-5 324 407	-3 463 166	-1 517 474	-28 058

Avløp

2022 viser et underskudd lik kr 5 483 581. Ved utgangen av året er det et fremførbart underskudd lik kr 4 206 770. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Avløp - Selvkostoversikt 2021 til 2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	4 998 652	5 595 511	5 290 238	5 500 000	5 703 500	5 914 530	6 133 367
11*** Varer og tjenester	5 404 303	8 320 045	6 228 194	9 561 000	9 914 757	10 281 603	10 662 022
12*** Varer og tjenester	4 431 195	3 128 117	3 526 189	3 656 658	3 791 954	3 932 257	4 077 750
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	3 754 328	4 037 068	4 219 000	4 375 103	4 536 982	4 704 850	4 878 930
14*** Overføringsutgifter	76 946	222 127	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	18 665 424	21 302 869	19 263 621	23 092 761	23 947 193	24 833 239	25 752 069
Avskrivingskostnad	8 086 872	8 204 555	8 549 172	8 697 621	8 990 216	9 308 885	9 329 461
Kalkulatorisk rente	3 225 338	5 921 093	6 291 821	6 368 245	6 582 687	6 893 613	7 213 577
Indirekte kostnader	757 120	1 055 755	1 094 517	1 134 383	1 175 864	1 218 965	1 263 665
Sum driftskostnader	30 734 754	36 484 273	35 199 131	39 293 011	40 695 960	42 254 702	43 558 772
- Øvrige inntekter	-259 797	-104 801	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	30 474 958	36 379 472	35 199 131	39 293 011	40 695 960	42 254 702	43 558 772
Gebyrinntekter	28 598 128	30 824 139	39 996 799	39 930 349	40 254 224	42 339 189	43 651 657
+/- Andre utgifter/inntekter	0	71 753	0	0	0	0	0
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0	0	-1 274 677	0	-168 974	-185 769
Resultat	-1 876 830	-5 483 581	4 797 668	637 338	-441 736	84 487	92 885
Finansiell dekningsgrad (%)	93,8 %	84,7 %	113,6 %	101,6 %	98,9 %	100,2 %	100,2 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	3 160 215	1 326 843	-4 206 770	524 375	1 191 981	785 076	899 678
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 876 830	-5 483 581	4 797 668	637 338	-441 736	84 487	92 885
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	43 458	-50 033	-66 523	30 268	34 831	30 115	34 989
Selvkostfond 31.12	1 326 843	-4 206 770	524 375	1 191 981	785 076	899 678	1 027 551

Private planer

2022 viser et underskudd lik kr 188 823. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 42 149. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Private planer - Selvkostoversikt 2021 til 2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	753 629	669 017	511 241	530 157	549 773	570 114	591 209
11*** Varer og tjenester	61 493	17 759	57 008	59 117	61 304	63 573	65 925
12*** Varer og tjenester	11 715	5 144	10 577	10 969	11 375	11 795	12 232
Direkte driftsutgifter	826 837	691 919	578 826	600 243	622 452	645 482	669 365
Indirekte kostnader	86 927	108 498	94 108	97 355	100 774	104 351	108 062
Sum driftskostnader	913 764	800 417	672 934	697 598	723 226	749 834	777 428
- Øvrige inntekter	-49 033	-55 404	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	864 731	745 013	672 934	697 598	723 226	749 834	777 428
Subsidiering	0	0	39 773	0	0	0	0
Gebyrinntekter	905 520	556 190	591 012	697 349	722 944	749 551	777 103
Resultat	40 789	-188 823	-42 149	-249	-281	-283	-325
Finansiell dekningsgrad (%)	104,7 %	74,7 %	87,8 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	181 569	226 308	42 149	775	549	282	5
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	40 789	-188 823	-42 149	-249	-281	-283	-325
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	3 950	4 664	775	23	15	5	-6
Selvkostfond 31.12	226 308	42 149	775	549	282	5	-326

Oppmåling

2022 viser et underskudd lik kr 4 559. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 1 256 760. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Oppmåling - Selvkostoversikt 2021 til 2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	1 853 736	855 175	1 377 293	1 428 252	1 481 098	1 535 898	1 592 727
11*** Varer og tjenester	204 822	102 005	157 624	163 456	169 504	175 776	182 279
12*** Varer og tjenester	129 032	62 233	92 604	96 030	99 584	103 268	107 089
14*** Overføringsutgifter	0	3 514	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	2 187 590	1 022 927	1 627 521	1 687 739	1 750 185	1 814 942	1 882 095
Avskrivningskostnad	13 651	42 199	42 199	42 199	42 199	42 199	42 199
Kalkulatorisk rente	2 270	8 163	12 193	10 383	8 859	7 455	6 013
Indirekte kostnader	278 656	310 230	321 396	332 634	344 433	356 756	369 540
Sum driftskostnader	2 482 165	1 383 518	2 003 309	2 072 954	2 145 676	2 221 352	2 299 847
- Øvrige inntekter	-215 452	-110 354	-51 850	-53 768	-55 758	-57 821	-59 960
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	2 266 713	1 273 164	1 951 459	2 019 186	2 089 918	2 163 531	2 239 886
Gebyrinntekter	2 844 776	1 268 605	1 299 976	1 815 702	1 859 986	1 936 010	2 225 262
Resultat	578 063	-4 559	-651 483	-203 484	-229 932	-227 521	-14 624
Finansiell dekningsgrad (%)	125,5 %	99,6 %	66,6 %	89,9 %	89,0 %	89,5 %	99,3 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	622 429	1 218 320	1 256 760	639 534	455 358	237 635	14 623
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	578 063	-4 559	-651 483	-203 484	-229 932	-227 521	-14 624
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	17 828	42 999	34 257	19 308	12 209	4 509	270
Selvkostfond 31.12	1 218 320	1 256 760	639 534	455 358	237 635	14 623	269

Eierseksjonering

2022 viser et underskudd lik kr 13 771. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 0. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Eierseksjonering - Selvkostoversikt 2021 til 2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	28 830	95 729	20 740	21 507	22 303	23 128	23 984
11*** Varer og tjenester	3 447	11 120	2 074	2 151	2 230	2 313	2 398
12*** Varer og tjenester	2 345	7 461	2 074	2 151	2 230	2 313	2 398
Direkte driftsutgifter	34 622	114 311	24 888	25 809	26 764	27 754	28 781
Indirekte kostnader	2 629	5 351	2 827	2 931	3 040	3 152	3 269
Sum driftskostnader	37 251	119 662	27 715	28 740	29 804	30 906	32 050
- Øvrige inntekter	-2 435	-2 881	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	34 816	116 782	27 715	28 740	29 804	30 906	32 050
Subsidiering	0	29 437	4 502	0	0	0	0
Gebyrinntekter	38 844	73 574	23 213	28 740	29 804	30 906	32 050
Resultat	4 028	-13 771	0	0	0	0	0
<i>Finansiell dekningsgrad (%)</i>	<i>111,6 %</i>	<i>63,0 %</i>	<i>83,8 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	9 517	13 771	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	4 028	-14 014	0	0	0	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	226	243	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	13 771	0	0	0	0	0	0

Tilsyn av spredt avløp

2022 viser et overskudd lik kr 35 369. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 289 525. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Tilsyn av spredt avløp - Selvkostoversikt 2021 til 2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	189 530	436 660	435 747	451 870	468 589	485 927	503 906
11*** Varer og tjenester	10 650	19 691	20 740	21 507	22 303	23 128	23 984
12*** Varer og tjenester	92 460	109 378	29 552	30 645	31 779	32 955	34 174
14*** Overføringsutgifter	0	672	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	292 640	566 401	486 039	504 023	522 672	542 011	562 065
Indirekte kostnader	88 388	68 354	95 050	98 567	102 214	105 996	109 918
Sum driftskostnader	381 028	634 755	581 089	602 590	624 886	648 006	671 983
- Øvrige inntekter	0	-1 064	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	381 028	633 691	581 089	602 590	624 886	648 006	671 983
Gebyrinntekter	654 850	669 060	512 907	532 237	544 908	567 781	658 315
Resultat	273 822	35 369	-68 182	-70 353	-79 977	-80 225	-13 668
<i>Finansiell dekningsgrad (%)</i>	<i>171,9 %</i>	<i>105,6 %</i>	<i>88,3 %</i>	<i>88,3 %</i>	<i>87,2 %</i>	<i>87,6 %</i>	<i>98,0 %</i>

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	-31 020	244 872	289 525	230 742	167 410	92 003	13 667
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	273 822	35 369	-68 182	-70 353	-79 977	-80 225	-13 668
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	2 071	9 284	9 399	7 021	4 570	1 889	253
Selvkostfond 31.12	244 872	289 525	230 742	167 410	92 003	13 667	252

Byggesak

2022 viser et underskudd lik kr 199 860. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 2 274 452. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Byggesak - Selvkostoversikt 2021 til 2027	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	4 369 434	4 271 990	4 495 526	4 661 860	4 834 349	5 013 220	5 198 709
11*** Varer og tjenester	311 373	432 939	328 522	340 677	353 282	366 353	379 908
12*** Varer og tjenester	61 014	52 138	27 377	28 390	29 440	30 529	31 659
14*** Overføringsutgifter	8 017	6 095	7 300	7 571	7 851	8 141	8 442
Direkte driftsutgifter	4 749 837	4 763 163	4 858 724	5 038 497	5 224 922	5 418 244	5 618 719
Avskrivningskostnad	29 448	29 448	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	864	521	0	0	0	0	0
Indirekte kostnader	1 222 570	1 721 861	1 784 704	1 848 924	1 915 922	1 985 643	2 057 957
Sum driftskostnader	6 002 719	6 514 992	6 643 428	6 887 421	7 140 843	7 403 887	7 676 676
- Øvrige inntekter	-281 550	-210 356	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	5 721 169	6 304 636	6 643 428	6 887 421	7 140 843	7 403 887	7 676 676
Gebyrintekter	7 036 028	6 104 776	5 440 004	6 523 457	6 729 358	6 991 217	7 669 165
Resultat	1 314 859	-199 860	-1 203 424	-363 964	-411 485	-412 670	-7 511
Finansiell dekningsgrad (%)	123,0 %	96,8 %	81,9 %	94,7 %	94,2 %	94,4 %	99,9 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	1 045 062	2 393 221	2 274 452	1 132 577	802 742	412 669	7 510
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1 314 859	-199 860	-1 203 424	-363 964	-411 485	-412 670	-7 511
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	33 301	81 091	61 549	34 129	21 413	7 511	139
Selvkostfond 31.12	2 393 221	2 274 452	1 132 577	802 742	412 669	7 510	138

Skolefritidsordning

Selvkost - Skolefritidsordning (F215)	Regnskap 2022
Brukerbetaling/salgsinntekter/renteinntekter	-12 634
Direkte kostnader	16 184
Indirekte kostnader	
Netto kapitalkostnader	
Overskudd/underskudd (-/+)	3 550
Finansieringsgrad	78,1 %
Bruk/avsetning til fond	
Renter	
Selvkostfond (+) / Fremførbart underskudd (-) 31.12	0

Detaljerte selvkostkalkyler og selvkostberegninger for skolefritidsordningen utarbeides ikke ettersom utgiften er vesentlig høyere enn inntektene. Dette er ikke et område hvor kommunestyret har vedtatt et selvkostprinsipp.

15 Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13 c)

Det er ikke foretatt noen salg av finansielle anleggsmidler i 2022.

16 Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13 d)

Ledende personer	Beløp i 1000 kroner	Brutto lønn
Kommunedirektør		1 270
Godtgjørelse til ordfører		957
Sum ytelser		2 227

Kommunedirektøren og ordførere er innmeldt i kommunens ordinære pensjonsordning. Arbeidsgivers andel av pensjon og arbeidsgiveravgift er ikke medtatt i beløpene over.

17 Godtgjørelse til revisjon

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13 e)

Godtgjørelser	Beløp i 1000 kroner	Beløp
Regnskapsrevisjon		992
Revisjonsuttalelser		223
Etterlevelseskontroll		14
Forvaltningsrevisjon		508
Eierskapskontroll		99
Bistand og møter mm		148
Sum		1 984

18 Andre noter

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-15

I note 18 er det noteopplysninger om andre forhold som ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Det er også noteopplysninger om andre forhold når det følger av annen lov eller forskrift.

18a Andre vesentlige forpliktelser

Elverum kommune har andre vesentlige forpliktelser gjennom langsiktige leieavtaler. Langsiktige leieavtaler forplikter kommunen frem til avtalen går ut, eller den blir reforhandlet.

Leieavtaler	Motpart	Utløper
Amundsengården - kontorlokaler	Elverum kommunale pensjonskasse	Løpende
Terningen Barnehage	Flerbruksanlegget AS	01.07.2040
Terningen flerbruksanlegg	Terningen Arena Idrett og Kultur AS	31.12.2025
Beredskapscenter til MHBR	Elverum kommunale industribygg AS	01.06.2032
Sentralkjøkken	Terningen Arena Næring og Underv. AS	01.11.2040
Festeavtale Prestegårdsjordet	Opplysningsvesenets fond	Uoppsigelig
Hernes skole – gymsal	HernesHallen AS	2034
Lillemoen skole – gymsal	Søndre Elverum Idrettshall AS	2040
Gamle hjelpemiddelsentralen	YC Eiendom AS	1.1.2028

18b Vertskommunesamarbeid

Interkommunalt samarbeid PPT

	Beløp i 1000 kr	
	PPT-samarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)		4 435
Overføring fra Stor-Elvdal kommune		628
Overføring fra Våler kommune		25
Overføring fra Åmot kommune		891
Overføring fra fylkeskommunen		792
Resultat av overføringer		6 771
Egne inntekter etter formålet		863
Totale driftsutgifter etter formålet	7 634	

Det interkommunale samarbeidet vedrørende PPT-tjenesten bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og kommunene Stor-Elvdal og Åmot. Innlandet fylkeskommune var med i samarbeidet fram til sommeren 2022. Våler meldte seg ut av samarbeidet i 2021.

Interkommunalt samarbeid legevakt

Beløp i 1000 kr	Legevaktsamarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)		10 663
Overføring fra Våler kommune		2 890
Overføring fra Åsnes kommune		4 465
Overføring fra Åmot kommune		3 150
Resultat av overføringer		21 168
Egne inntekter etter formålet		4 739
Totale driftsutgifter etter formålet	25 907	

Det interkommunale samarbeidet vedrørende Legevakten bygger på en avtale inngått mellom Elverum kommune som vertskommune og Åsnes, Våler og Åmot kommune som samarbeidskommuner.

Beløpene er uten koronautgifter.

Sentralkjøkken – Terningen Arena

Beløp i 1000 kr	Sentralkjøkken – Terningen Arena	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)		10 648
Overføring fra Åmot kommune		2 498
Resultat av overføringer		13 146
Egne inntekter etter formålet		1 697
Totale driftsutgifter etter formålet	14 843	

Det interkommunale samarbeidet bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og Åmot kommune.

Beløpene er uten koronautgifter.

Konsoliderte årsregnskap

I det konsoliderte årsregnskapet til Elverum kommuner inngår følgende enheter:

- Elverum kommune
- KF Elverum Kommuneskoger

Konsolidert økonomisk oversikt etter art – drift

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art – drift			
	Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter			
Rammetilskudd		-729 105	-707 808
Inntekts- og formuesskatt		-670 807	-615 242
Eiendomsskatt		-90 022	-87 922
Andre skatteinntekter		-3 423	-3 470
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-49 971	-43 973
Overføringer og tilskudd fra andre		-257 200	-279 408
Brukerbetalinger		-68 247	-64 933
Salgs- og leieinntekter		-159 104	-149 230
Sum driftsinntekter		-2 027 879	-1 951 986
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter		991 161	942 320
Sosiale utgifter		262 247	247 419
Kjøp av varer og tjenester		502 243	473 411
Overføringer og tilskudd til andre		136 855	116 297
Avskrivninger		121 307	121 320
Sum driftsutgifter		2 013 813	1 900 767
Brutto driftsresultat		-14 066	-51 219
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter		-20 620	-15 979
Utbytter		-13 266	-4 192
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0
Renteutgifter		57 757	41 459
Avdrag på lån		83 839	88 856
Netto finansutgifter		107 710	110 144
Motpost avskrivninger		-121 307	-121 320
Netto driftsresultat		-27 663	-62 395
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering		5 983	10 838
Avsetning til bundne driftsfond		16 051	
Bruk av bundne driftsfond		-22 569	16 723*
Avsetninger til disposisjonsfond (netto disposisjonsfond)		28 140	34 834**
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		27 606	62 395
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		-57	0

* Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond

** Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond.

Konsolidert bevilgningsoversikt – investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering			
	Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler		81 890	121 683
Tilskudd til andres investeringer		2 468	3 790
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		4 567	21 473
Utlån av egne midler		0	0
Avdrag på lån		0	0
Sum investeringsutgifter		88 925	146 945
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift		-8 240	-14 078
Tilskudd fra andre		-9 184	-38 656
Salg av varige driftsmidler		-5 705	-32 011
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0
Utdeling fra selskaper		0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0
Bruk av lån		-58 711	-46 518
Sum investeringsinntekter		-81 841	-131 263
Videre utlån			
Videreutlån		80 167	78 917
Bruk av lån til videre utlån		-80 167	-78 917
Avdrag på lån til videre utlån		30 541	27 966
Mottatte avdrag på videre utlån		-60 851	-52 687
Netto utgifter videre utlån		-30 310	-24 721
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift		-5 983	-10 838
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond		30 310	20 993
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond		-1 101	-10 000
Dekning av tidligere års udekket beløp			8 885
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		23 226	9 040
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0

Konsolidert balanseregnskapet

§ 5-8. Balanseregnskapet				
	Beløp i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER				
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler				
Faste eiendommer og anlegg		4	3 065 224	3 100 943
Utstyr, maskiner og transportmidler		4	103 943	115 931
Finansielle anleggsmidler				
Aksjer og andeler (eiendeler)		5, 15	222 801	254 646
Obligasjoner (eiendeler)			29 145	
Utlån		6	670 387	652 041
Immaterielle eiendeler			0	0
Pensjonsmidler		11	2 249 232	2 061 194
Sum anleggsmidler			6 340 732	6 184 754
Omløpsmidler				
Bankinnskudd og kontanter			283 429	250 388
Finansielle omløpsmidler				
Aksjer og andeler (omløpsmidler)		7	0	0
Obligasjoner (omløpsmidler)		7	0	0
Sertifikater		7	0	0
Derivater (omløpsmidler)		7	0	0
Kortsiktige fordringer				
Kundefordringer			28 122	22 091
Andre kortsiktige fordringer			148 348	142 910
Premieavvik (kortsiktige fordringer)		11	133 162	123 288
Sum omløpsmidler			593 061	538 677
Sum eiendeler			6 933 794	6 723 432
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
Egenkapital drift				
Disposisjonsfond		13	-104 957	-72 184
Bundne driftsfond			-49 496	-60 896
Merforbruk i driftsregnskapet			0	0
Egenkapital investering				
Ubundet investeringsfond			-14 575	-8 703
Bundne investeringsfond			-98 219	-74 882
Udekket beløp i investeringsregnskapet			0	0
Annen egenkapital				
Kapitalkonto		2	-1 434 510	-1 434 424
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		3	6 783	6 783
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering			0	0
Sum egenkapital			-1 694 974	-1 644 305
Langsiktig gjeld				
Lån				
Gjeld til kredittinstitusjoner		8-10	-2 087 269	-2 044 410
Obligasjonslån			0	0
Sertifikatlån		8-10	-768 054	-770 293

§ 5-8. Balanseregnskapet				
	Beløp i 1000 kroner	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Pensjonsforpliktelse		11	-2 101 789	-1 970 395
Sum langsiktig gjeld			-4 957 111	-4 785 098
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld			-65 616	-53 534
Likviditetslån			0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)			0	0
Annen kortsiktig gjeld			-205 686	-203 066
Premieavvik (kortsiktige gjeld)			-10 406	-37 429
Sum kortsiktig gjeld			-281 708	-294 028
Sum egenkapital og gjeld			-6 933 793	-6 723 432
MEMORIAKONTI				
Ubrukte lånemidler			34 767	34 767
Andre memoriakonti			-4 050	-4 050
Motkonto for memoriakontiene			-30 718	-30 718
Sum memoriakonti			0	0

Balanseregnskapet viser en oppstilling av kommunens eiendeler i form av anleggsmidler og omløpsmidler, egenkapital og gjeld fordelt på langsiktige og kortsiktige forpliktelser.

Regnskapsprinsipper – konsolidert årsregnskap

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Noter – konsolidert årsregnskap

Det konsoliderte årsregnskapet er utarbeidet ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå i konsolideringen. Transaksjonene og mellomværendene mellom enhetene er eliminert, men bare så langt det følger av god kommunal regnskapsskikk. Årsregnskapet til kommunale foretak som er ført etter regnskapsloven, er omarbeidet før konsolideringen så langt det er nødvendig etter god kommunal regnskapsskikk.

I det konsoliderte årsregnskapet til Elverum kommuner inngår følgende enheter:

- Elverum kommune
- KF Elverum Kommuneskoger

1 Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10 a)

BALANSEN	Beløp i 1000 kroner	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler		593 061	538 677	54 384
Kortsiktig gjeld		281 708	294 028	12 320
Arbeidskapital		311 353	244 649	66 704

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)

2022

Netto driftsresultat	-27 663
Netto utgifter/inntekter i investering	-23 226
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)	-16 122
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-67 011
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering	-307

2 Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Anleggsmiddelgruppe	Avskrivning	Eiendeler
Gruppe A	5 år	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.
Gruppe B	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.
Gruppe C	20 år	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.
Gruppe D	40 år	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.
Gruppe E	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende.
Gruppe F	-	Tomter avskrives ikke.

Avskrivning/nedskrivning i løpet av regnskapsåret:

Det er gjennomført ordinære avskrivninger for året med til sammen 121,3 millioner kroner. Avskrivningene er bokført i kommunens og Elverum kommuneskogens driftsregnskap.

Anlegg	Gruppe A	Gruppe B	Gruppe C	Gruppe D	Gruppe E	Gruppe F	Finansiell leasing	Sum
Bokført verdi 1.1.	29 440	86 490	62 275	2 046 423	913 095	79 149	30 802	3 247 674
Tilgang	3 038	8 402	2 874	55 800	341	4 394		74 849
Avgang		643		1 317				1 960
Avskrivninger	8 265	14 540	6 618	67 637	22 590		1 657	121 307
Nedskrivninger				965				965
Reverserte nedskrivninger								0
Bokført verdi 31.12	24 213	79 709	58 531	2 032 304	890 846	83 543	29 145	3 198 291

3 Aksjer og andeler (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11 b)

Selskapets navn	Eierandel	Antall aksjer og andeler	Beløp i hele kr
KLP - Kommunenes Landspensjonskasse	Minoritet		34 624 419
EKP - Elverum kommunale pensjonskasse			36 640 054
SØIR - Sør Østerdal Interkom. Renovasjonsselskap	60 %		5 670 000
Midt-Hedmark Brann- og redningsvesen IKS	37,4 %		2 570 000
Revisjon Øst IKS	11,0 %		180 000
Biblioteksentralen A/L	Minoritet	14	14
YdalirBoligutvikling AS	1	1 000	7 350 000
OBOS, ANDEL		8	8
OBOS, ANDEL		2	1 565
Silkosfeltet Borettslag (læresleilighet)	Minoritet	1	3 500
Elverum Energiverk AS	100 %	15 000	86 662 109
Agena AS	100 %	2	100 000
Filmparken AS	Minoritet	4 459	4 900
Flerbruksanlegget AS	100 %	1 500	1 500 000
Terningen Arena Idrett og Kultur AS	100%	1 000	27 041 000
Nordavind DS SITES AS	Minoritet	150 000	150 000
Abakus AS		1	2 500
Elverum Vekst AS **	100 %		9 547 700
Anno museum			10 000 000
Kontrollutvalgssekretariatet Øst IKS	8,35 %		
Glommen Mjøsen Skog AS	Minoriet	753 399	753 399
Sum aksjer og andeler			222 801 168

* Elverum Vekst AS er morselskapet til Elverum Tomteselskap AS, Elverum kommunale Industribygg AS og EKI Utvikling AS.

Aksjene i AVR Institute Norway AS (AVR), kr 5 610 000, ble tapsført i 2022. Årsaken til dette var at styret i AVR besluttet 9. desember 2022 å levere oppbudsmelding for selskapet. Bakgrunnen var at selskapet ikke hadde økonomisk fundament for videre drift.

4 Avdrag på lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12 b)

Driftsregnskap (tall i hele tusen)	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Avskrivning	121 251	121 260
Bokført verdi anleggsmidler 31.12.x-1)*	3 168 121	3 199 834
Langsiktig gjeld 31.12.x-1)**	2 171 365	2 312 227
Avdrag på lån i driftsregnskapet	83 839	88 856
Minimumsavdrag i henhold til kommunelov	81 102	86 042
Avdrag utover minimumskravet	734	2 814
Avdrag på lån i investeringsregnskapet (formidlingslån)	30 542	27 966
* Eksklusive tomter som ikke avskrives		
** Lånegjeld eksklusive lån til formidling (startlån mv)		
Investeringsregnskap (Formidlingslån) (tall i hele tusen)		
Utlån - til kjøp- og utbedring av bolig	80 167	78 917
Mottatte avdrag på utlån	60 851	52 687
- herav ekstraordinære innbetalinger	30 310	24 721
Betalte avdrag på formidlingslån	30 541	27 966
Avsatt ekstraordinære avdrag	30 310	24 721
Fond (bruk av tidligere innbetalte ekstraordinære avdrag)	0	0
Fond med ekstraordinære innbetalinger	97 506	67 196

5 Fond

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, a)

Bunde fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Netto avsetn eller bruk av fond	Bokført verdi 31.12.
Bundne driftsfond			
Gavefond	-835	140	-695
Næringsfond	-3 526	2 223	-1 303
Øremerket statstilskudd	-25 603	6 504	-19 099
Selvkostfond	-5 423	1 560	-3 863
Øvrige bundne driftsfond	-25 507	971	-24 536
Sum	-60 894	11 398	-49 496
Bundne investeringsfond			
Ekstraordinære avdrag - formidlingslån	-67 196	-30 310	-97 506
Vedlikeholds- og rehabiliteringstilskudd Covid-19	-1 814	1 101	-713
Øvrige bundne investeringsfond	-5 872	5 872	0
Sum	-74 882	-23 337	-98 219

Ubundne fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Netto avsetn eller bruk av fond	Bokført verdi 31.12.
Disposisjonsfond			
Bredbåndsfond for bygdene i Elverum - KS 029/17	-5 300	0	-5 300
Fond kompetansemidler - KS 131/17	-2 000	0	-2 000
Utvikling av rådhusplassen - KS 069/22	0	-5 000	-5 000
Revisjon av kommunepl. areal-/samfunnsdel KS 069/22	0	-2 700	-2 700
Øvrige disposisjonsfond	-63 140	-24 888	-88 028
Sum	-70 440	-32 588	-103 028
Ubundne investeringsfond			
Ubundet investeringsfond	-7 398	-7 177	-14 575
Øvrige ubundne investeringsfond	-1 305	1 305	0
Sum	-8 703	-5 872	-14 575

6 Godtgjørelse til revisjon

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13 e)

Godtgjørelser	Beløp i 1000 kroner	Beløp
Regnskapsrevisjon		1 176
Revisjonsuttalelser		200
Etterlevelseskontroll		18
Forvaltningsrevisjon		709
Eierskapskontroll		152
Bistand og møter mm		137
Sum		2 392

ELVERUM
KOMMUNE

Årsberetning 2022

(31.3.2022)

Innholdsfortegnelse

Kommunedirektørens kommentar	3
Økonomiske resultater og utvikling	5
Bevilgningsoversikt – drift	5
Tjenesteområdenes avvik i forhold til kommunestyrets rammevedtak	6
KF Elverum kommuneskoger	9
Bevilgningsoversikt– Investering	10
Økonomiske mål og handlingsregler	13
Finansforvaltning	17
Befolkningsutvikling og demografi	18
Styring – ledelse – kontroll	19
Overordnet styring	19
Kontroll	19
Årshjul.....	20
Likestilling og mangfold i arbeidslivet	21
Arbeid med etikk og verdigrunnlag	25
Medarbeiderundersøkelse - 10-faktor	25

Kommunedirektørens kommentar

Årsberetning er den tredje formelle rapportering til kommunestyret for budsjettåret 2022. Utover årsberetningen er det rapportert til kommunestyret i juni, tertialrapport nr. 1, og i oktober, tertialrapport nr. 2. I tillegg til denne årsberetningen utarbeides det en årsmelding som gir fyldigere omtale av kommunens samlede virksomhet, mål og resultater gjennom 2022.

Inngangen til 2022 var preget av covid-19 pandemien og tiltak for å håndtere pandemien. Elverum kommune brukte 32,4 millioner kroner i 2022 til dette. Det var gjennom rapporteringsåret stor usikkerhet om hvor mye kommunen ville få kompensert fra staten når det gjaldt koronautgifter. I tertialrapport nr. 1 og nr. 2 ble denne usikkerheten redegjort for. Elverum kommune fikk mot slutten av året kompensert 100 prosent av koronautgiftene fra Staten.

Revidert nasjonalbudsjett som kom i mai ga Elverum kommune en vekst i frie inntekter på 37,7 millioner kroner. Veksten i de frie inntektene i revidert nasjonalbudsjett må sees i sammenheng med at staten justerte anslaget for den kommunale lønns- og prisveksten fra 2,5 prosent til 3,7 prosent.

En annen bekymring siste halvår 2022 var økning i strømprisene. Det var ikke økonomi til å regulere budsjettet og det ble varslet et merforbruk. Regnskapet viser 14,5 millioner kroner i merforbruk på strøm.

De siste års regnskaper viser at Elverum kommune på lik linje med øvrige kommuner har hatt merinntekter på skatt. Regnskapsåret 2022 viste for de 10 første månedene ikke merinntekter. Dette ble kommentert i tertialrapportene i regnskapsåret, men i november og desember ble det en formidabel økning i skatteinntektene i forhold til det budsjetterte. Merinntektene på inntekt- og formueskatt (inkludert inntektsutjevning) ble samlet på 42 millioner kroner.

Opprinnelig budsjett for 2022 ble vedtatt med et positivt netto driftsresultat på 3,5 millioner kroner, og ble gjennom året justert til 5,1 millioner kroner. Regnskapet for 2022 viser et positivt netto driftsresultat på 26,5 millioner kroner, og en resultatgrad på 1,31 prosent. Det gode resultatet skyldes merinntektene på skatt.

Elverum kommune har en langsiktig gjeld som er svært høy. Gjeldsgraden i 2022 ble 108 prosent. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag. Årsaken til høy lånegjeld er alle store investeringsprosjekter som er gjennomført de siste 5 år for å møte en forventet befolkningsvekst, endringer i befolkningssammensetningen og krav til bygningsmasser. Fra 2017 – 2022 har netto gjeld økt med 440,5 millioner kroner. Rentene har det siste året økt kraftig, signalene i finansmarkedet tilsier at tiden med lave renter er over og at man nå ligger på et nivå som vil vedvare. Gjeldsgraden viser at Elverum kommune er sårbar for renteøkning.

Det vil være utfordrende for Elverum kommune å møte en usikker rentesituasjon og samtidig innfri kommunens økonomiske måltall om å ha 2 prosent netto driftsresultat. En økning av renten på 1 prosent de neste 12 måneder innebærer en økning i rentekostnadene på cirka 17 millioner kroner.

I 2021 utgjorde korrigerert netto lånegjeld for alle landets kommuner (konserntall) 85 prosent av inntektene (KS.no).

Netto driftsresultat er et måltall for hvor stor andel av driftsinntektene som kan benyttes til avsetninger og finansiering av investeringer. Det at Elverum kommune har en mye høyere gjeldsgrad enn gjennomsnittskommunen tilsier at kommunen allerede har benyttet et positivt netto driftsresultat for å kunne betjene renter og avdrag. Dette medfører at Elverum kommune har et lite økonomisk handlingsrom. Kommunedirektøren ser det som svært utfordrende med bakgrunn i høy gjeldsgrad å kunne budsjettere med et positivt netto driftsresultat på 2 prosent i kommende års budsjetter.

Kommunebarometeret, av 30. juni 2022, vurderer alle kommuner etter 151 forskjellige nøkkeltall. Elverum kommune ble rangert som kommune nummer 68, i 2021 var kommunen rangert som nr. 81. Dette indikerer at kommunen har gode tjenester til sine innbyggere på tross av en anstrengt kommuneøkonomi.

Gjennom tertialrapportene er det rapportert at enkelte tjenesteområder har hatt utfordringer gjennom rapporteringsåret. Det er store avvik i forhold til opprinnelig budsjett. Elverum kommune hadde i 2022 utfordringer med å bekle ledige fastlegehemler, innleie av vikarer har kostet. I tillegg har barnevernet og pleie- og omsorg hatt utfordringer som man ikke har klart å håndtere innenfor opprinnelige budsjettvedtak.

Endringer i innbyggertall og sammensetning (demografi) vil påvirke kommunens tjenestetilbud i årene som kommer. Det vil være helt avgjørende å ha fokus på økonomistyring i tiden som kommer, for å kunne opprettholde kontroll. Det er en kontinuerlig utfordring fremover å prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte, for å kunne møte innbyggernes behov for tjenester. Kravet til kontinuerlig forbedring, omstilling, og effektivitet vil ligge over oss. Det vil være nødvendig å erverve og vedlikeholde kompetanse for å kunne fastsette tjenestetilbudet til det nivået Stortinget gjennom lover og forskrifter har forpliktet kommunene til å yte overfor innbyggerne. Dette krever stor innsats både fra den politiske og administrative ledelse, og ikke minst fra medarbeidere i de ulike virksomhetene i kommunen.

I 2022 gjorde medarbeiderne i Elverum kommune en formidabel innsats. Til tross for utfordringen med koronapandemi og anstrengt kommuneøkonomi oppfattes kvaliteten på tjenester i all hovedsak som god, og er under stadig forbedring på vesentlige tjenesteområder.

Elverum 31.03.2023

Kristian Trengereid
Kommunedirektør

Økonomiske resultater og utvikling

Bevilgningsoversikt – drift

§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift					
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Avvik	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd	-729 105	46 189	-682 916	-694 789	-707 808
Innteks- og formuesskatt	-670 807	27 968	-642 839	-596 245	-615 242
Eiendomsskatt	-90 022	185	-89 838	-89 838	-87 922
Andre generelle driftsinntekter	-53 199	7 056	-46 143	-26 081	-47 443
Sum generelle driftsinntekter	-1 543 133	81 397	-1 461 736	-1 406 952	-1 458 415
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto	1 408 605	-68 906	1 339 699	1 291 635	1 287 619
Avskrivninger	121 251	649	121 900	121 900	121 260
Sum netto driftsutgifter	1 529 855	-68 256	1 461 599	1 413 535	1 408 879
Brutto driftsresultat	-13 278	13 141	-137	6 583	-49 537
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-20 325	1 597	-18 727	-12 849	-15 897
Utbytter	-13 266	266	-13 000	-13 000	-4 192
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	57 757	3 172	60 929	51 583	41 459
Avdrag på lån	83 839	3 936	87 775	86 118	88 856
Netto finansutgifter	108 004	8 972	116 976	111 852	110 226
Motpost avskrivninger	-121 251	-649	-121 900	-121 900	-121 260
Netto driftsresultat	-26 524	21 464	-5 061	-3 465	-60 570
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	5 291	0	5 291	4 249	8 992
Avsetninger til bundne driftsfond	16 051	-595	15 456	401	36 638
Bruk av bundne driftsfond	-22 569	1 185	-21 384	-307	-22 080
Avsetninger til disposisjonsfond	27 751	-13 084	14 666	3 372	37 021
Bruk av disposisjonsfond	0	-8 970	-8 970	-4 249	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	26 524	-21 464	5 060	3 465	60 570
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	-0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt – drift.

Tabellen over er en oppstilling av kommunens generelle driftsinntekter, netto driftsutgifter, sum bevilgning netto driftsutgifter, netto finansutgifter, netto driftsresultat og disponering av eller dekning av netto driftsresultat.

Merinntekter og merutgifter knyttet til koronapandemien er ikke budsjettregulert, det samme gjelder merutgifter til strøm som ble rapportert i 2. tertialrapport 2022. Det vil derfor være korona- og strømrelaterte avvik i tabellen for Bevilgningsoversikt – drift og Bevilgningsoversikt drift, netto. Årsaken til at det ikke er budsjettregulert for effekten av korona er at det ikke har vært enkelt å forutse hvor avvikene ville oppstå eller hvor store avvikene ville bli. Dette forholdet er kommentert i tertialrapport nr. 1 og nr. 2.

Forklaring av vesentlige avvik mellom regnskap og revidert budsjett – kommunen har:

- **81,4 millioner kroner i merinntekter på generelle driftsinntekter.** Eksklusive refusjoner for å dekke kommunens merkostnader for å håndtere koronapandemien er det merinntekter på 48,9 millioner kroner. I rammetilskuddet er det 32,5 millioner kroner i merinntekter for dekning av koronarelaterte mindreinntekter og merutgifter. Merinntektene på inntekt- og formuesskatt (inkludert inntektsutjevning) var på 42,0 millioner kroner. Merinntektene på skatt ble ikke signalisert ved tertialrapportering ettersom de ikke var kjent før ved månedsskifte november/desember 2022.

I tillegg er det 6,3 millioner kroner i merinntekter i form av integreringstilskudd som følge av økt bosetting av flyktninger.

- **68,9 millioner kroner i merutgifter på sum bevilgning drift, netto.** I dette merforbruket ligger det koronarelaterte merutgifter på 32,4 millioner kroner, men også 14,5 millioner kroner i merutgifter på strøm som følge av svært høye strømpriser. Ytterligere forklaringer til avvik for sum bevilgning drift beskrives under tabellen for bevilgning til de enkelte tjenesteområdene.
- **9 millioner kroner i mindretgifter på netto finans.** Det er 5,0 millioner kroner i mindretgift i netto renter og utbytte, og 3,9 millioner kroner i mindretgifter i avdrag på lån.
- **Netto driftsresultat på 26,5 millioner kroner,** som er 21,5 millioner kroner bedre enn justert budsjett. Det positive resultatet er avsatt til disposisjonsfond.

Årets driftsregnskap legges frem i balanse og har ikke noe merforbruk til inndekning i senere år.

Tjenesteområdenes avvik i forhold til kommunestyrets rammevedtak

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift, netto								
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Avvik	Regnskap ekskl. korona	Avvik justert for korona	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021	% - vis avvik
Politisk styring	5 767	1 819	5 767	1 819	7 587	10 453	-2 881	● 24,0 %
Administrasjon	84 220	3 888	84 146	3 962	88 108	85 667	75 928	● 4,5 %
Barnehage	176 317	105	175 688	734	176 422	175 113	187 858	● 0,4 %
Skole	318 405	-5 760	315 126	-2 481	312 645	295 590	302 105	● -0,8 %
Barnevern	72 256	-9 484	72 211	-9 439	62 772	52 850	50 827	● -15,0 %
Helse	112 306	-16 527	107 038	-11 259	95 779	79 860	114 259	● -11,8 %
Pleie og omsorg	515 563	-47 483	492 640	-24 560	468 080	418 824	456 825	● -5,3 %
Sosial - tjenestebistand	14 071	13	14 043	41	14 084	10 084	10 505	● 0,3 %
Sosial - økonomisk bistand	57 671	-1 311	57 649	-1 289	56 359	48 414	49 200	● -2,3 %
Kultur- og religiøse formål	50 369	2 043	50 252	2 160	52 412	46 061	48 886	● 4,1 %
Teknisk forvaltning	7 996	964	7 996	964	8 960	7 144	3 589	● 10,8 %
Teknisk drift	26 088	-4 292	26 054	-4 258	21 796	16 933	19 519	● -19,5 %
Næringsutvikling	8 760	-748	8 760	-748	8 012	4 770	19 103	● -9,3 %
Fellesfunksjoner	-41 184	7 677	-41 189	7 682	-33 317	39 871	-48 104	● -23,1 %
Sum netto for alle	1 408 605	-79 154	1 376 171	-36 481	1 339 699	1 291 635	1 287 619	● -2,7 %

Tabell: Tjenesteområdenes budsjetttrammer – kommunestyrets rammevedtak.

*Symbolene som brukes for å vise status i forhold til økonomisk måltall:

- – ikke tilfredsstillende – avvik større enn +/- 1 %.
- – tilfredsstillende, men har et avvik mellom -0,75 – -1,0 % og 0,75 - 1,0 %.
- – tilfredsstillende og bra – avvik mellom -0,75 % og 0,75 %.

Vesentlige avvik som følge av ekstraordinære utgifter til koronarelaterte forhold og høye strømpriser

Budsjett for 2022 ble ikke regulert for koronarelaterte forhold. Tabellen over har derfor en egen kolonne med regnskapet korrigert for koronarelaterte forhold. I tertialrapport nr. 2 -2022 ble det også signalisert et forventet avvik mellom regnskap og budsjett som følge av økte strømpriser. Det ble ikke gjort noe vedtak om budsjettregulering for inndekning av økte utgifter til strøm. Avvik mellom regnskap og budsjett som følge av korona og strøm utgjør til sammen 46,9 millioner kroner, henholdsvis 32,4 og 14,5 millioner kroner. Tabellen nedenfor viser hvordan avvikene er fordelt på de forskjellige tjenesteområdene.

Beløp i 1000 kroner	Korona	Strøm
Administrasjon	74	860
Barnehage	629	208
Skole	3 279	2 081
Barnevern	45	83
Helse	5 268	439
Pleie og omsorg	22 923	3 005

Beløp i 1000 kroner	Korona	Strøm
Sosial - tjenestebistand	28	282
Sosial - økonomisk bistand	22	51
Kultur- og religiøse formål	117	1 373
Teknisk drift	34	6 002
Fellesfunksjoner	5	77
Sum netto for alle tjenesteområder	32 424	14 461

Tabell: Avvik mellom regnskap og budsjett per tjenesteområde i 2022, som følge av koronarelaterte kostnader og forhøyede strøm kostnader.

Forklaringer av vesentlige økonomiske avvik mellom revidert budsjett og regnskap ekskl. korona og strøm utgifter på tjenesteområder:

Politisk styring har et samlet mindreforbruk på 1,8 millioner kroner. Dette fordeler seg med mindreforbruk på flere poster, men hovedsakelig på godtgjørelser til folkevalgte i kommunestyre, formannskap og komiteer, ordfører og varaordførere med 0,95 millioner kroner. Dernest er det et mindreforbruk på utgifter til kontrollutvalg, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjoner med 0,05 millioner kroner; utgiftene til Sør-Østerdal Interkommunale Politiske Råd med 0,4 millioner kroner; vennskapsbysamarbeid med henholdsvis 0,13, juridiske tjenester med 0,05, tilskudd til organisasjoner med 0,1 og gaver ved representasjon med 0,12 millioner kroner. Erfaring viser at det er vanskelig å budsjettere helt riktig på den samlede godtgjørelse til folkevalgte i alle styrende og rådgivende organer, da dette kan svinge noe fra år til år avhengig av saker og aktivitet, det involverer relativt mange personer og det er en viktig del av det å ivareta lokaldemokratiet. Imidlertid er ikke denne budsjettposten nominelt økt for 2023, da det kan virke som det er overbudsjettet noe for 2022.

Administrasjon har et mindreforbruk på 3,9 millioner kroner. Mindreforbruket fordeler seg på en rekke poster som inngår i tjenesteområdet administrasjon hos nær samtlige sektorer og staber i kommunen. Mindreforbruket fordeler seg i hovedsak slik:

- Personalstaben: 0,9 millioner kroner i mindreforbruk på en rekke poster; særlig fordelt på redusert bruk av bedriftshelsetjenesten på arbeidsmiljøprosesser og juridisk bistand, mindre forbruk enn budsjettet på velferdstiltak og erkjentlighetsgaver, reduserte lønnskostnader som følge av en vakant rådgiverstilling gjennom det meste av 2022 og en merinntekt på sykemeldingsrefusjon.
- Service- og IKT-staben: 1,9 millioner kroner fordelt på en rekke poster; særlig merinntekter på salg av personvernombudtjenester, en vakant stilling innenfor IKT-drift i 2022, bortfall av planlagt bistandstjeneste til bredbåndsutbygging, sykefravær hvor det ikke er satt inn vikarer, reduserte kostnader knyttet til leie og bruk av multifunksjonsmaskiner, reduserte kostnader knyttet til IT-kommunikasjon og noe mindre kjøp av eksterne tjenester enn planlagt for budsjettåret.
- Økonomistaben: 0,4 millioner kroner i mindreforbruk på flere poster - fordelt sykkelønsrefusjoner, reduserte vikarutgifter og utgifter til overtid samt redusert kostnad som følge av vakante stillinger i perioder.
- Sektor for teknikk og miljø: 0,2 millioner kroner i mindreforbruk på en rekke poster innenfor kontorhold.
- Sektor for barnehage: 0,8 millioner kroner i mindreforbruk – hovedsakelig på reduserte lønnskostnader i forhold til budsjett – særlig på posten lønn til ekstrahjelp.
- Kjørekontor: 1,0 millioner kroner i mindreforbruk som forklares ved manglende budsjettkorrigering gjennom året.
- Felleskostnader: 0,7 millioner kroner i merinntekt som er administrativt påslag ved interkommunale samarbeid.

Så er det et merforbruk på en del poster innenfor tjenesteområdet administrasjon som fordeler seg slik:

- Eiendomsstaben: 0,9 millioner kroner som følge av unormalt høye energipriser.
- Sektor for skole: 0,3 millioner kroner – i all hovedsak som følge av økte kostnader på lisenser på dataavtaler.
- Sektor for familie og helse: 0,2 millioner kroner – hovedsakelig som et avvik på fastlønnutbetalinger.
- Kommunedirektørkontoret: 0,2 millioner kroner – hovedsakelig på juridisk bistand til håndtering av gamle barnevernssaker og noe på økte lønnskostnader i forhold til budsjett.
- 0,4 millioner kroner på en rekke poster tilhørende tjenesteområdet administrasjon i sektorer og staber.

Barnehage har hatt mindreforbruk på 0,7 millioner kroner. Eiendomsdrift har et mindreforbruk tilsvarende 1,19 millioner. Av dette utgjør 0,8 millioner mindreforbruk på energikostnader. Merforbruk skyldes økte refusjoner for redusert foreldrebetaling tilsvarende 0,7 millioner til private barnehager. I tillegg ble det på slutten av 2022 fattet vedtak om ekstra pensjonstilskudd for 4 private barnehager.

Skole har et merforbruk på 2,48 millioner kroner. 732 000 kroner er knyttet til økte energikostnader. Resten er knyttet til mottak av flyktninger og økt elevtall, spesielt på Frydenlund. Skolen har måttet øke lærerårsverk med en kostnad på rett over 1 million kroner. I tillegg har skolene et merforbruk på 681 000 kroner til spesialundervisning.

Barnevern har et samlet merforbruk på 9,4 millioner kroner. Tjenesteområdet har hatt stort sykefravær og har måttet leie inn eksterne både til saksbehandling og til kjøp av tiltak i og utenfor hjemmet med ca. 2,9 millioner kroner utover budsjett. Det har vært 4 nye plasseringer i fosterhjem, og samlet har utbetaling til fosterhjem vært ca. 1,9 millioner mer enn budsjettet. Det har gjennom året vært krevende saker som krever spesielle tiltak og akutt plasseringer gjennom året. Plassering i statlig institusjon har høyere pris etter barnevernreformen og gir samlet et merforbruk på ca. 1,9 millioner kroner. Det har vært større behov for bruk av sakkyndige i utredninger og vurderinger av omsorgsovertakelse enn tidligere som har medført et merforbruk på ca. 1,7 millioner kroner. Det har vært økte utgifter knyttet til drift av bolig for enslige mindreårige i Hamarvegen for ca. 1 million kroner mer enn budsjett.

Helse har et samlet merforbruk på 11,3 millioner kroner. Avviket skyldes i hovedsak innleie av vikarer for å sikre at innbyggere har hatt tilgang på fastlegetjenester på Elverum helsesenter AS og Elverum kommunale legesenter. Det er også et lite merforbruk på legevakt for bruk av innleie og overtid ved sykefravær.

Pleie og omsorg har et merforbruk på 24,6 millioner kroner som skyldes flere forhold. Det er merforbruk på 2 millioner til brukerstyrt personlig assistanse som følge av at kommunen har fått 4 nye brukere i 2022. Det har tidvis vært ventetid for å få korttids plass på sykehjem og som følge av dette har vi måttet betale for flere UK-døgn (utskrivningsklare pasienter fra sykehus) enn budsjettet med et merforbruk på ca. 1 millioner kroner. Videre har pleie og omsorg et stort merforbruk på innleie av vikarer på 7,2 millioner, og kjøp av vikartjenester (særlig gjennom sommerferieavviklingen) med 4,3 millioner utover budsjett. Som følge av at det er vanskelig å få tak i vikarer har tjenesteområdet et merforbruk på overtid med nær 4 millioner kroner. Generelt har prisøkning på drivstoff, varer og tjenester medført merforbruk. Det ble 1 million høyere inntekt enn budsjettet på betaling av opphold i institusjon.

Sosial – tjenestebistand har ikke noe vesentlig avvik.

Sosial - økonomisk bistand har et samlet merforbruk på 1,3 millioner kroner. Merforbruket skyldes økte strømpriser for våre brukere, økte kostnader i NAV og Elverum læringssenter i forbindelse med økt mottak av flyktninger og regjeringens julegave i form av 1 000 kroner pr person som mottar økonomisk sosialhjelp.

Kultur- og religiøse formål har et mindreforbruk på 2,16 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak at eiendomsstaben har budsjettet leiekostnader på feil tjenesteområde, noe som nå er rettet opp. Idrettshallene gikk bedre enn forventet etter koronapandemien og Elverum kulturhus fikk statlig kompensasjon etter søknad som følge av korona pandemien.

Teknisk forvaltning har netto positivt avvik på 0,96 millioner kroner. Avviket skyldes merinntekter (gebyrinntekter og salgsinntekter) på cirka 0,5 millioner kroner og ubrukte lønnsmidler i forbindelse med vakanser, ubrukt vikarlønn og generelt mindreforbruk på i alt cirka 0,5 millioner kroner.

Teknisk drift har et merforbruk på cirka 4,3 millioner kroner. Hovedårsaken er særlig den store økningen i energikostnader fra VA -sektoren på grunn av prisøkningen, samt økt husleiebelastning på grunn av renteoppgangen i 2022.

Næringsutvikling har et merforbruk på 0,75 millioner kroner. Cirka 0,55 millioner kroner av dette er kostnader som er akkumulert gjennom 2022 som forberedelse til gjennomføring av prosjekter innenfor det internasjonale arbeidet, av dette skulle 150.000 kroner vært viderefakturert, hvilket blir gjort i 2023. Restkostnaden på 400.000 kroner arbeides det for å dekke inn i 2023 og 2024, da prosjekter som var planlagt oppstartet i 2022 kommer i gang og gjennomføres med tilhørende inntekter. Resterende merforbruk på tjenesteområdet på 0,2 millioner kroner oppstår som følge av kommunens bidrag til Mjøsbyen-samarbeidet på cirka 0,1 millioner kroner for 2022, noe som ved feil ikke var budsjettet, samt 0,1 millioner kroner som fordeler seg på merkostnader på flere pågående næringsutviklingsinitiativ som får støtte.

Fellesfunksjoner har et mindreforbruk på 7,7 millioner kroner. Hovedårsaken ligger i ubrukte midler til lønnsoppgjør og pensjon som ble lavere enn det som var avsatt i budsjettet. Noen tjenesteområder har fått et lite merforbruk som følge av de ikke har fått 100 % kompensert for lønnsoppgjør. Samlet sett for kommunen har det vært et mindreforbruk av fastlønnsmidler i 2022.

KF Elverum kommuneskoger – konsolidert regnskap

Kommunelovens §§ 14-6 og 14-7 sier at det skal utarbeides et samlet (konsolidert) årsregnskap for kommunen som samlet juridisk enhet og en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Kommunale foretak er en del av kommunen som juridisk enhet. Elverum kommune har et kommunalt foretak; Elverum kommuneskoger.

Foretaket skal forvalte og utnytte økonomisk, økologisk og skogfaglig Elverum kommunes eiendommer i skog og utmark, samt kunne delta i skog- og trebaserte virksomheter hvor Elverum kommune har ansvar/interesser, i henhold til mål og retningslinjer vedtatt av kommunestyret. I tillegg er foretaket ansvarlig for å tilby tilrettelagte arbeidsplasser ved kommunens vedsentral. Alle ansatte er ansatt i Elverum kommune.

Det konsoliderte årsregnskapet utarbeides ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå i konsolideringen. Transaksjonene og mellomværendene mellom enhetene skal elimineres, men bare så langt det følger av god kommunal regnskapsskikk.

De eiendommer som foretaket forvalter inngår i kommunens balanseregnskap og ikke foretaket. Sum anleggsmidler i foretaket var på 1,1 millioner kroner. Av dette utgjorde eierandeler i Glommen Mjøsen Skog SA 0,8 millioner kroner og 0,3 millioner kroner lå i driftsmidler. Balanseførte verdier i foretaket utgjorde kun 0,2 prosent av kommunens balanseførte verdier etter at transaksjonene og mellomværendene mellom enhetene ble eliminert.

Anleggsmidler i konsolidert årsregnskap økte med 155 millioner kroner, og utgjør 92,0 prosent av samlede verdier. Omløpsmidler økte 54,4 millioner kroner og utgjør 8,0 prosent av samlede verdier. Egenkapitalen økte med 0,4 millioner kroner, langsiktig gjeld økte med 172 millioner kroner og kortsiktig gjeld ble redusert med henholdsvis 2,3 millioner kroner. Sum egenkapital og gjeld økte med 210 millioner.

Foretakets inntekter i 2022 var på 13,7 millioner kroner. Etter at transaksjonene og mellomværendene mellom enhetene ble eliminert økte driftsinntektene i det konsoliderte regnskapet med 6,2 millioner og utgjorde 0,30 prosent av de samlede inntektene. Driftsutgiftene økte med 5,6 millioner kroner, og brutto driftsresultat ble økt med 0,8 million kroner. Netto finansutgifter ble redusert med 0,3 million kroner og netto driftsresultat ble økt med 1,1 millioner kroner. Netto driftsresultat i konsolidert årsregnskap var på 27,7 millioner kroner.

Foretakets økonomi utgjør en svært liten/marginal del av den samlede økonomien i et konsolidert årsregnskap for Elverum kommune. Det utarbeides ikke en egen årsberetning for kommunens samlede virksomhet inkludert kommuneskogens virksomhet. Det vises til foretakets eget årsregnskap og årsberetning for 2022.

Bevilgningsoversikt– Investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering				
Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Avvik	Revidert Budsjett 2022	Opprinnelig Budsjett 2022
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	81 890	20 072	101 962	147 393
Tilskudd til andres investeringer	2 468	-2 468	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 567	0	4 567	4 249
Utlån av egne midler	0		0	0
Avdrag på lån	0		0	0
Sum investeringsutgifter	88 925	17 603	106 529	151 642
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-8 240	-2 173	-10 413	-19 990
Tilskudd fra andre	-9 184	2 574	-6 610	0
Salg av varige driftsmidler	-5 705	-430	-6 135	-1 835
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-692	692	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-58 711	-18 546	-77 257	-125 568
Sum investeringsinntekter	-82 533	-17 883	-100 416	-147 393
Videre utlån				
Videre utlån	80 167	4 833	85 000	85 000
Bruk av lån til videre utlån	-80 167	-4 833	-85 000	-85 000
Avdrag på lån til videre utlån	30 541	-433	30 109	30 109
Mottatte avdrag på videre utlån	-60 851	30 743	-30 109	-30 109
Netto utgifter videre utlån	-30 310	30 310	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-5 291	0	-5 291	-4 249
Avsetninger til bundet investeringsfond	30 310	0	0	0
Bruk av bundet investeringsfond	-1 101	-822	-822	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	23 917	-30 030	-6 113	-4 249
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

Tabell: Bevilgningsoversikt - investering.

Bevilgningsoversikt investering viser årets investeringer og finansieringsbehov. Årsaken til avvik mellom revidert budsjett og regnskap for sum investeringsutgifter, er at det har vært annen framdrift i prosjektene enn prosjektledere forutsatte ved rapportering etter 2. tertial 2022. Budsjettjusteringene som ble vedtatt i tertialrapport nr. 2 – 2022 var basert på prognoser og estimater medio oktober. Da regnskapet ble avlagt viser det seg at forbruket likevel ble 17,6 millioner kroner lavere enn estimert. Sum investeringer består av mange prosjekter og vesentlige avvik mellom regnskap og budsjett kommenteres nedenfor.

Beregnet kompensasjon for betalt merverdiavgift ble 2,2 millioner kroner lavere enn revidert budsjett for 2022. Det var 2,6 millioner i merinntekter på refusjoner og tilskudd fra andre. Det ble noe mindreinntekter på salg av varige driftsmidler på 0,4 millioner kroner. 0,7 millioner i utdeling fra selskaper er midler fra Elverum kommuneskoger for finansiering av makeskifte av skogarealer. Sum utgifter og inntekter medførte redusert bruk av lån på 18,5 millioner kroner.

Sum investeringsutgifter er finansiert, og investeringsregnskapet legges frem i balanse.

Forklaringer av vesentlige avvik pr prosjekt:

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik	Kommentar
Fra bevilgningsoversikt:	88 926	106 529	-17 603	
Investeringer i varige driftsmidler	81 890	101 962	-20 071	
12 boenheter for unge med nedsatt funksjonsnivå (Vestad Omsorgsboliger)	3 018	8 000	-4 982	Prosjektet er noe forsinket og rebudsjettert for 2023 med bakgrunn i gjennomført anbudskonkurranse, jf. KS-sak 127/22.
Boliger til vanskeligstilte	235	500	-265	Reguleringsplanen er vedtatt. Det jobbes med konkurransegrunnlaget. Prosjektet er rebudsjettert og videreføres i 2023.
Kjøp av kommunale boliger 2022	3 336	7 000	-3 664	Det ble kun kjøpt 1 bolig i 2022 på grunn av mangel på tilbudte boliger i markedet. Prosjektet er rebudsjettert for 2023.
Oppgradering av rådhusplassen	281	281	0	
IT investeringer 2022	1 537	2 150	-613	Mindreforbruk skyldes redusert behov for anskaffelse av IKT-infrastruktur i budsjettåret, samt forsinkelse i noen innføringsprosjekter
IT investeringer 2022 - velferdsteknologi	166	1 500	-1 334	Forsinket fremdrift for flere prosjekter. Aktiviteter replanlagt og ubrukte midler må overføres til 2023.
IT investering 2022 Digi Helsestasjon/VSA/DP	173	173	0	Prosjektet er ikke gjennomført i 2022
Oppgradering av HR/Personalsystem (GAT og Unit4 ERP)	257	257	0	Prosjektet er utsatt
IKT i skole 2022	548	3 150	-2 602	
Ydalir skole Newton rom	616	0	616	
Utbygging og ombygging EUS	3 080	4 000	-921	Forsinket framdrift. Tiltaket er iverksatt og ubrukte midler må overføres til 2023.
Oppgradering Elverum kapell	359	2 238	-1 879	Forsinket framdrift innebærer at ubrukte midler må overføres til 2023.
Sørskogbygda kirkegård - kirkegårdsplan	28	28	0	Prosjektet er påbegynt, og er forventet sluttført i løpet av 1. halvår 2023.
Virksomhetssystem sentralkjøkken	0	375	-375	Prosjektet utsatt til 2023
Utskifting signalanlegg Sætre og Jotunhaugen	243	2 350	-2 107	
Kombidampovn ved sentralkjøkkenet	206	250	-44	
Kjøp av Deconx smittevermaskiner	300	300	0	Smittevern maskiner er anskaffet.
Ettermontering av sprinkleranlegg Søndre Nyborg	787	6 378	-5 591	Forsinket framdrift. Tiltaket er iverksatt og ubrukte midler må overføres/budsjetteres i 2023. Prosjektet ferdigstilles innen 1. halvår 2023.
Tiltak for å hindre plastholdig granulat utenfor fotballbaner	95	20	75	Prosjektet er rebudsjettert og videreføres i 2023.
Personalbase Sandmoen	5 195	5 000	195	Prosjektet er ferdigstilt. Merkostnaden skyldes større prisoppgang enn forutsatt.
Omkostninger ved salg av eiendom	310	0	310	Ikke budsjetterte utgifter
Kjøp av biler - jevn utskifting 2022	4 918	5 500	-582	
Maskiner (teknikk og miljø)	495	436	59	Større prisoppgang enn forutsatt på en maskin.
Driftsmaskiner eiendom	189	200	-11	Anskaffelsen er gjennomført.
Smestadtoppen	3 588	3 588	0	Prosjektet finansieres av refusjon fra private
Gatelysinvesteringer	6 568	5 951	617	Kostnadsavviket skyldes i hovedsak uforutsett stor prisoppgang på varer og tjenester.
Utbygging Grindalsmoen vest	3 056	3 022	34	Anleggsbidragsmodell +/- 0
Digitalisering av vegelementer	88	88	0	
Innregulering av 3 stk G/S veger, langs samleveger sentrumsnært	1 066	925	142	Kostnadsavviket skyldes i hovedsak større kompleksitet i planarbeidet enn antatt.
Eiendomsinngrep 2022	14	100	-86	Liten aktivitet

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik	Kommentar
GPS mottaker Geodata 2022	357	358	-2	KS 053/22
Hovedplan VA - alle anlegg	25 582	25 000	582	Større prisoppgang enn forventet
Gate, veg og park	14 193	12 494	1 699	Avviket skyldes i hovedsak uforutsett stor prisoppgang på varer og tjenester gjennom året.
Rehabilitering av bruer	313	349	-36	Lavere kostnad enn forutsatt
Makeskifte mellom E. Rogstadjærnet og KF Elverum kommuneskog	692	0	692	KS-sak
Tilskudd til andres investeringer	2 468	0	2 468	
Hovedplan VA - alle anlegg	96	0	96	
Justeringsmoms Grundsetmoen, Ydalir, Olav Sætersveg, Øvre Sagåa	2 372	0	2 372	
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 567	4 567		
Egenkapitalinnskudd EKP	2 521	2 521	0	Innbetaling av årlig egenkapitalinnskudd
Egenkapitalinnskudd KLP	2 046	2 046	0	Innbetaling av årlig egenkapitalinnskudd
Totalsum	88 926	106 529	-17 603	

Økonomiske mål og handlingsregler

I det følgende presenteres utviklingen i økonomiske måltall og de handlingsregler som er vedtatt i kommunens økonomireglement (KS-sak 176/19).

Måltallene er fastsatt ut fra kommunens økonomiske situasjon og må sees i et langsiktig perspektiv, dette fordi kommunens økonomiske situasjon har vært svært krevende. Netto driftsresultater har variert kraftig, disposisjonsfond er svært lave og lånegjelden er svært høy. De økonomiske målene er ikke ambisiøse sammenlignet med andre kommuner og landsgjennomsnittet, men målene må nåes dersom kommunen skal få en sunn driftsøkonomi som igjen gir økonomiske handlingsrom for kommunen. Tabellen nedenfor viser de økonomiske målene og status pr 31.12.2022.

Økonomiske mål	Mål	Status
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	Minimum 2,0 %	
Udisponert disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntektene	Minimum 4,0 %	
Netto lånegjeld ¹ i prosent av brutto driftsinntekter.	Maksimum 100 %	
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF ² .	Minimum 20 %	
Avvik mellom regnskap og budsjettammer	Maksimum 1 %	

Tabell: Økonomiske mål vedtatt av kommunestyret i sak 176/19, samt statusvurdering per årsslutt 2022.

Symbolene som brukes for å vise status er:

- – ikke tilfredsstillende og må bedres.
- – ikke tilfredsstillende, men har en positiv utvikling eller en negativ utvikling.
- – tilfredsstillende og bra.

Økonomiske mål er viktig for å sikre en langsiktig kommunal planlegging hvor målet er å ha en bærekraftig økonomisk utvikling. I dette ligger det at nåtidens handlinger ikke må stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine behov (generasjonsprinsippet). For å ivareta dette har kommunestyret vedtatt 10 handlingsregler.

Handlingsregel	Status
<p>1. Netto driftsresultat Kommunen skal over tid budsjettere med netto driftsresultat på 2,0 prosent av brutto driftsinntekter. Det kan budsjetteres med et lavere netto driftsresultat når <u>udisponerte</u> disposisjonsfond er mer enn 4,0 prosent av brutto driftsinntekter i regnskapsåret før budsjettet vedtas for kommende år (budsjettår minus to år). Kommentar: Se eget kapittel nedenfor.</p>	
<p>2. Avsetninger til fremtidige investeringer Det skal over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum tilsvare forventet utbytte/overføring til kommunen fra selskaper kommunen ha eierskap i. Kommentar: Se egen kommentar nedenfor.</p>	
<p>3. Disposisjonsfond Kommunen skal til enhver tid ha et <u>udisponert</u> disposisjonsfond på minst 4,0 prosent av brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd. Kommentar: Se eget kapittel nedenfor.</p>	
<p>4. Lånegjeld Kommunen skal ikke ha netto lånegjeld som overstiger 100 prosent av brutto driftsinntekter. Kommentar: Se eget kapittel nedenfor.</p>	
<p>5. Investeringer innenfor dagens handlingsrom Drifts- og finansutgifter som følge av investeringer skal håndteres innenfor de økonomiske rammer som er tilgjengelig når vedtak om investering gjøres. Ingen investeringer skal finansieres med bakgrunn i forventede inntekter som følge av en forventet innbyggervest eller lignende. Kommentar: Elverum har tidligere budsjettert inntektsvekst som følge av en forventet befolkningsvekst. Forventet inntektsvekst er lagt til grunn for finansiering av store investeringer. Det er nå foretatt grep ved at investeringer er utsatt og investeringsbehovene utredes nærmere.</p>	

¹ Netto lånegjeld er langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser.

² VARF står for vann, avløp, renovasjon og feiing.

Handlingsregel	Status
<p>6. Langsiktig perspektiv Kommunens økonomiplan for de fire neste årene skal ses i lys av det investerings- og driftsbehov kommunen vil ha i et perspektiv på minimum 8 år. Kommentar: Det er utarbeidet et notat med grunnlag for en plan for store investeringer og vesentlige endringer i driftsbudsjettet frem til 2030 til kommunestyrets strategiseminar september 2020. Det er signaler som tilsier at det er ønske om mer langsiktig perspektiv i arbeidet med årsbudsjett og økonomiplaner. Det er ikke utarbeidet noen langsiktige perspektivmeldinger som skal gi grunnlag endringer i drift og investeringer.</p>	●
<p>7. Ansvar og myndighet Kommunen skal ha ansvarlige ledere med selvstendig ansvar for og myndighet til å disponere tildelte driftsrammer. Kommentar: Alle ledere er delegert myndighet innen fag, personal og økonomi. Samlet avvik mellom regnskap og budsjettammer ligger i snitt innenfor kravet på 1,0 prosent (avvik korrigert for koronarelaterte utgifter), men det er fortsatt en del områder som har avvik mer enn 1,0 prosent.</p>	●
<p>8. Utlån Det skal ikke foretas utlån av kommunale midler utover formidlingslån (startlån fra Husbanken). Maskiner, biler, instrumenter, hjelpemidler og liknende skal ikke lånes ut dersom utlånet ikke er en del av kommunens tjenester. Kommentar: Elverum kommune har utlån utover formidlingslån. Note 12 i regnskapet viser kommunale utlån utover formidlingslån.</p>	●
<p>9. Garantier Når kommunen gir garanti for noen andres økonomiske forpliktelser skal det i kommunens balanse avsettes midler tilsvarende den summen garantien innebærer. Dette for å sikre dekning dersom behovet for garanti utløses. Kommentar: Elverum kommune har gitt garantier som ikke er sikret med tilsvarende midler i balanse. Note 12 i regnskapet viser kommunale garantier som ikke er sikret i avsatte fondsmidler. Det ble ikke gitt nye garantier og restbeløp på garantier gikk ned i 2021.</p>	●
<p>10. Budsjett rente og rentefond Kommunen skal budsjettere med en rente på 3,0 prosent. Avvik mellom budsjetterte renter og faktiske renter avsettes/brukes av kommunens rentefond. Kommentar: Elverum kommune budsjetterer ikke med rente på 3,0 prosent. Det budsjetteres med bakgrunn i en beregning av forventede renteutgifter i kommende budsjettår og økonomiplanperiode. For å budsjettere med 3,0 prosent i renteutgifter må det iverksettes ytterlige tiltak for å redusere kommunens netto driftsutgifter, og det kreves budsjett disiplin sånn at avvik mellom budsjetterte rente og faktisk rente avsettes til rentefond.</p>	●

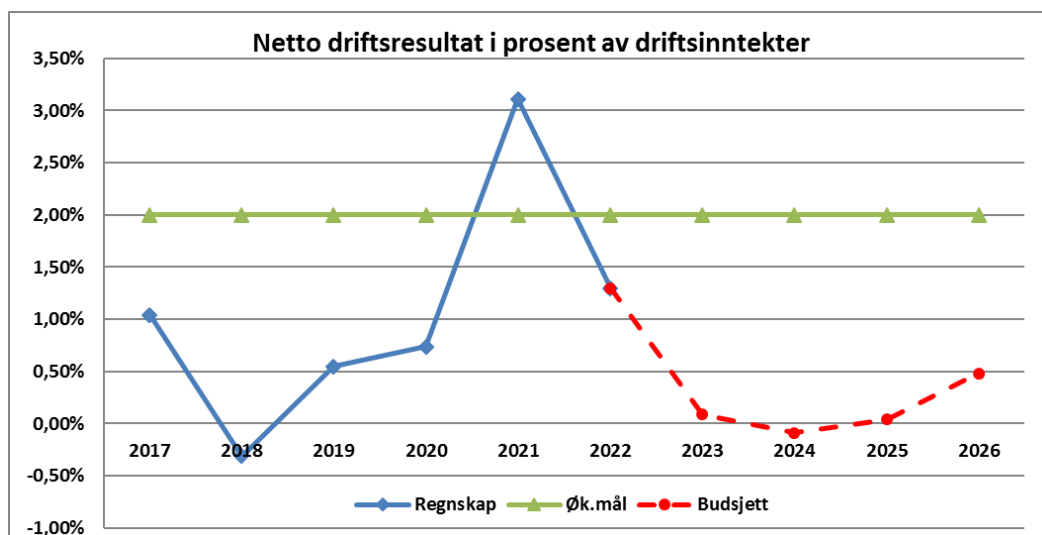
Netto driftsresultat

Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat av eksterne finansierings-transaksjoner (renter og avdrag). Netto driftsresultat kan brukes til finansiering av fremtidige investeringer (egenkapital) eller avsettes til fond for senere bruk. For å ha en sunn kommuneøkonomi bør netto driftsresultat over tid være på 2 prosent av brutto driftsinntekter. Et lavere resultat vil ikke sikre kommunen nødvendige avsetninger til uforutsette hendelser og fremtidige investeringer.

Netto driftsresultat	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sum driftsinntekter - tall i hele tusen	1 673 959	1 707 828	1 773 163	1 812 296	1 944 960	2 021 128
Netto driftsresultat - tall i hele tusen	-17 382	5 237	-9 683	-13 424	-60 570	-26 524
Netto resultatgrad	1,04 %	-0,31 %	0,55 %	0,74 %	3,11 %	1,31 %
Mål i økonomireglement 2 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Avvik i forhold til økonomismål på 2 %	16 098	39 393	25 780	22 821	-21 671	13 898

Tabell: Netto driftsresultat i perioden 2017 - 2022.

I tabellen over ser vi at netto driftsresultat har variert relativt mye i perioden 2017– 2022. Negativt netto driftsresultat svekker kommunens økonomiske situasjon, og inndekning av dette må gjøres med bruk av frie inntekter eller tidligere års avsetninger av frie midler. **Netto driftsresultat i 2022 er positivt, men under 2 prosent av brutto driftsinntekter** som er det økonomiske målet i økonomireglementet. **Resultatet er 13,9 millioner kroner under målet om 2 prosent netto driftsresultat.** Gjennomsnittlig netto driftsresultat de siste seks årene er på 1,07 prosent. Hovedårsaken til de positive resultatene er merinntekter på skatt i forhold til budsjetterte inntekter. I 2022 var det hele 42,0 millioner kroner merinntekter på inntekts- og formuesskatt.

Figur: Netto driftsresultat i perioden 2017 - 2026.

Netto driftsresultatet for 2022 er svakere enn i 2021, men noe bedre enn gjennomsnittet de siste 6 årene. Årsbudsjett 2023 og økonomiplanperioden har netto positivt driftsresultat, men godt under målet om 2 prosent av brutto driftsinntekter.

Det vil være helt avgjørende å ha fokus på økonomistyring i tiden som kommer for å kunne opprettholde kontroll og dermed et økonomisk handlingsrom. Kommunen har vært gjennom en periode med svært store investeringer i bygningsmasser, som igjen har økt kommunens driftsutgifter til renter, avdrag, drift og vedlikehold. Rentene har det siste året økt kraftig og signalene i finansmarkedene tilsier at tiden med lave renter er over og at vi nå ligger på et nivå som vil vedvare i årene som kommer. Høy lånegjeld gjør oss sårbare dersom rentenivået går opp.

En kontinuerlig utfordring framover blir å prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til kontinuerlig forbedring, omstillingsevne, kompetanseutvikling og effektivitet vil fortsatt ligge over oss. Det vil være nødvendig å erverve og vedlikeholde kompetanse for å kunne fastsette tjenestetilbudet til det nivået Stortinget gjennom lover og forskrifter har forpliktet kommunene å yte overfor innbyggerne. Dette krever stor innsats både fra den politiske og administrative ledelse, og ikke minst fra medarbeiderne i de ulike virksomhetene i kommunen.

Udisponerte disposisjonsfond

Udisponerte disposisjonsfond er midler som ikke er disponert av kommunestyret til bestemte formål, og er de reservene som kommunestyret kan anvende til gode formål eller uforutsette hendelser. Uforutsette hendelser bør så langt råd er dekkes av en reserve som ligger i driftsbudsjettet. Dersom det ikke budsjetteres med positive netto driftsresultat på 2 prosent av brutto driftsinntekter bør kommunen ha reserver i udisponerte disposisjonsfond. Tabellen nedenfor viser status i kommunens disposisjonsfond i perioden 2017 – 2022.

Disposisjonsfond	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond 31.12.	45 647	37 816	29 624	33 420	70 441	103 028
Disponerte fondsmidler	21 413	24 428	12 214	7 353	5 603	15 874
Udisponerte fondsmidler	24 234	13 388	17 410	26 067	64 838	87 154
Udisponerte fondsmidler i prosent av driftsinntekter	1,45 %	0,78 %	0,98 %	1,44 %	3,33 %	4,31 %
Avvik i forhold til økonomisk mål på 4 prosent	42 724	54 925	53 516	46 425	12 941	-6 309

Tabell: Disposisjonsfond i perioden 2017 - 2022.

Udisponerte fondsmidler og netto driftsresultater bør sees i sammenheng. Når kommunen har udisponerte fondsmidler er det mulig å budsjettere med negative netto driftsresultater, men uforutsette situasjoner vil da svekke kommunens disposisjonsfond ytterligere. Elverum kommune hadde ved utgangen av 2022 6,3 millioner kroner i udisponerte fondsmidler utover målet tilsvarende 4 prosent av brutto driftsinntekter.

Netto lånegjeld

Netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter påvirker kommunens økonomiske handlingsrom ved at renter og avdrag må betjenes av løpende driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser status i kommunens netto lånegjeld i perioden 2017 - 2022.

Netto lånegjeld	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Langsiktig gjeld	2 265 112	2 689 665	2 815 240	2 846 526	2 814 702	2 855 323
- formidlingslån og andre utlån	520 654	580 501	606 637	626 240	652 041	670 387
Netto lånegjeld	1 744 459	2 109 164	2 208 603	2 220 285	2 162 661	2 184 936
Netto gjeld i forhold til driftsinntekter	104 %	123 %	125 %	123 %	111 %	108 %
Renteprosent	3,0 %	3,1 %	3,6 %	3,5 %	4,6 %	4,1 %
Avdragsprosent	3,8 %	3,7 %	4,0 %	4,6 %	2,1 %	2,9 %
Renter og avdrag i prosent av driftsinntekter	6,8 %	6,8 %	7,6 %	8,1 %	6,7 %	7,0 %

Tabell: Langsiktig gjeld i perioden 2016 – 2022.

Kommunens langsiktige gjeld er svært høy. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag.

Årsaken til høy lånegjeld er alle store investeringsprosjekter som er gjennomført for å møte en forventet befolkningsvekst, endringer i befolknings sammensetning og krav til bygningsmasser.

Netto gjeld har økt med 440,5 millioner kroner fra 2017 til 2022. Dette innebærer også at kommunen har disponert mer av de løpende driftsinntektene til å betale renter og avdrag. Rentenedgang og et ekstraordinært lavt rentenivå i 2020 og 2021 har bidratt til at renteutgiftene ikke har økt i samme takt som økningen langsiktig gjeld. Rentene har det siste året økt kraftig og signalene i finansmarkedene tilsier at tiden med lave renter er over og at vi nå ligger på et nivå som vil vedvare i årene som kommer. Høy lånegjeld gjør oss sårbare dersom rentenivået går opp.

I tillegg til økte utgifter til renter og avdrag vil det også påløpe økte utgifter til drift og vedlikehold av både eksisterende og nye arealer.

Egenfinansiering av investeringer

Nøkkeltallet beskriver hvor stor del av kommunens investeringer som finansieres med egenkapital. Det vil si den andelen av investeringene som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel tilsier mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter.

Bruk av egenkapital for finansiering av investeringer reduserer behov for lånefinansiering, og bidrar dermed til å redusere kommunens lånegjeld. I økonomireglementet er det et mål å ha minimum 20 prosent egenfinansiering av investeringer. Tabellen nedenfor viser kommunens egenfinansiering av investeringer i perioden 2017 – 2022.

Investeringer	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Egenfinansiering av investering	7,2 %	3,0 %	3,5 %	12,8 %	48,4 %	17,5 %

Bruk av egenkapital	34 095	16 466	14 278	12 246	51 003	10 997
Økonomisk mål 20 prosent	96 195	93 804	80 806	19 081	21 086	12 597
Avvik i forhold til mål	-62 099	-77 338	-66 528	-6 835	29 917	-1 600

Tabell: Egenfinansiering i perioden 2017 - 2022.

Egenfinansiering av investeringer har ikke vært tilfredsstillende i perioden 2017 – 2022. I 2021 var egenfinansiering av investeringer god, og årsaken ligger i stor grad på salg av varige driftsmidler i tillegg til bruk av fond. For å redusere belastningen i framtidige driftsbudsjetter er det viktig å sørge for mest mulig egenfinansiering i årene som kommer.

Arbeidskapital

Arbeidskapital er et resultat av den økonomiske styringen. Begrepet arbeidskapital består av omløpsmidler (betalingsmidler) fratrukket kortsiktig gjeld, og viser kommunens evne til å betale løpende forpliktelser. Arbeidskapitalen kan være et vanskelig begrep å forholde seg til, men det handler om tilgang og bruk av midler til drift og investeringer. Ubrukte lånemidler pr 31.12 er med og påvirker kommunens arbeidskapital.

Arbeidskapital	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Arbeidskapital 31.12. tall i hele tusen	110 600	166 863	188 387	208 284	239 307	302 870
Arbeidskapital i prosent av driftsinntekter	6,6 %	9,8 %	10,6 %	11,5 %	12,3 %	15,1 %
Korrigert arbeidskapital*	-11 263	-3 851	-2 091	-6 268	-13 499	-11 937
Korrigert arbeidskapital i prosent av driftsinntekter	-0,7 %	-0,2 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,7 %	-0,6 %

Tabell: arbeidskapital i perioden 2017 – 2022.

* Korrigert for premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukte lånemidler.

Korrigert arbeidskapital viser kommunens reelle arbeidskapital når vi trekker ut premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukte lånemidler. Premieavvik er ikke reelle betalingsmidler fordi dette er beløp som ikke er disponible på kort sikt. Bundne fondsmidler bør også trekkes ut ettersom dette er midler som skal gå til bestemte formål som kommunestyret ikke selv bestemmer. Ubrukte lånemidler bør også holdes utenfor ettersom dette er midler som skal gå til finansiering av pågående investeringsprosjekter. Korrigert arbeidskapital er negativ, og dette er en indikasjon på at kommunen må være forberedt på å ta opp likviditetslån/kassekreditt for å betale løpende forpliktelser. Negative driftsresultater frem i tid og bruk av fond for finansiering av drift eller investeringer vil svekke arbeidskapitalen ytterligere.

Positive netto driftsresultater i årene som kommer vil styrke kommunens arbeidskapital.

Finansforvaltning

Den kommunale finansforvaltning dreier seg i hovedsak om styring/sikring av kommunens driftslikvider og aktiviteter knyttet til finansiering/refinansiering av kommunens investeringstiltak. Finansforvaltningen utøves av kommunedirektøren i samsvar med finansreglementet vedtatt av kommunestyret. Porteføljen per 31.12.2022 er innenfor vedtatt reglement.

Lån til finansiering av kommunale investeringer

Nedenfor presenteres nøkkeltall for gjeldsporteføljen.

Nøkkeltall (samlet gjeld eksklusive husbanklån)	(Beløp i 1000 kr)	Status 31.12.2022	Finansreglement
Gjeld (eksklusive husbanklån)		2 205 153	
Gjennomsnittlig rente på rapporteringsdato		3,69 %	
Gjennomsnittlig i året		2,42 %	
Renterisiko for porteføljen:			
• Gjennomsnittlig rentebindingstid		1,0 år	Mellom 1 og 5 år
• Andel flytende rente		70 %	Mellom 25 % og 75 %
• Andel fast rente		30 %	Mellom 25 % og 75 %
• Andel gjeld som må refinansieres i løpet av 12 mndr (sertifikatlån)		27 %	Maksimalt 50 %
• Økning i rentekostnader de neste 12 måneder ved 1 prosent renteøkning		16 854	
Gjeld til Husbanken		650 170	
Samlet gjeld		2 855 323	

Tabell: Nøkkeltall for Elverum kommunes gjeldsportefølje per 31.12.2022.

Plasseringer av kortsiktig likviditet

Kommunen må sørge for at det til enhver tid er til disposisjon tilstrekkelige likvide midler slik at løpende forpliktelser kan dekkes ved forfall. Kommunens likvide midler er i sin helhet plassert som bankinnskudd i avtalebanken i henhold til bestemmelsene i finansreglementet.

Nedenfor presenteres nøkkeltall for bankinnskudd.

Nøkkeltall (innestående i bank)	(Beløp i 1000 kr)	Status 31.12.2022
Sum innestående i bank		210 656
Gjennomsnittlig innestående gjennom året		237 037
Innskuddsrente på rapporteringsdato		3,26 %
Gjennomsnittlig innskuddsrente i året		2,06 %

Tabell: Nøkkeltall (innestående bank).

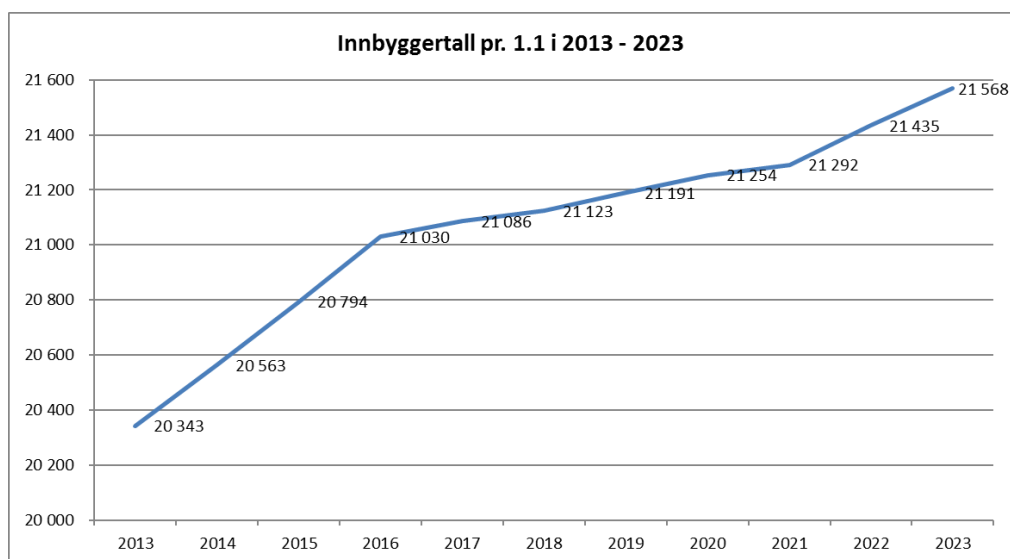
Befolkningsutvikling og demografi

Befolkningsutvikling og den demografiske utviklingen har stor betydning for kommunens økonomi. Stortinget fastsetter nivået på kommunenes frie inntekter (skatt og rammetilskudd) gjennom sitt vedtak om Statsbudsjett. Inntektssystemet til kommunene og fordeling av Statsbudsjettets midler til kommunen baseres i stor grad på innbyggertall og aldersfordeling blant disse (demografi). Den demografiske sammensetning gir en god indikasjon på hvilke prioritering som må gjøres i en kommune, dette gjelder på kort og lang sikt.

Det er viktig å fastsette et realistisk nivå på forventede frie inntekter på kort og lang sikt. På lang sikt er det viktig å vite hvilke grep/prioritering som må gjøres for å dekke etterspørselen av tjenester/oppgaver som kommunen er ansvarlig for overfor kommunens innbyggere. For distriktskommuner og kommuner med store geografiske avstander har de største utfordringene vært sentralisering og flytting fra distriktene. Det å opprettholde et spredt tjenestetilbud i takt med nedgang i innbyggertall/brukere er krevende dersom endringene påvirker kommunens effektivitet i tjenesteproduksjon. Et annet forhold som er mer krevende for alle kommuner er økningen i antall eldre og dermed økt bistandsbehov i form av hjemmetjenester og/eller institusjonsopphold. Strukturer og økt bruk av teknologi vil være forhold å ta med seg ved planlegging av fremtidig tjenestetilbud.

Elverum kommune hadde en stabil vekst på ca 1 prosent i året i perioden 2000 – 2015. I perioden 2016 til 2021 var den årlige veksten i gjennomsnitt vært på 0,25 prosent, men i 2021 og 2022 økte innbyggertallet med henholdsvis 0,67 prosent og 0,62 prosent.

Grafene nedenfor viser utviklingen i innbyggertall pr 1. januar i perioden 2013-2023.

Figur: Befolkningsutvikling 2013-2023.

I 2012 – 2013 ble det satt i gang prosesser for å sørge for at kommunens bygningsmasser og infrastruktur skulle håndtere den forventede veksten i innbyggertall. Mange av de investeringer som ble vedtatt er nå gjennomført. Utfordringene i ettertid er at veksten har stagnert. Kommunen vil få et kapasitetsoverskudd på plasser innen barnehager og grunnskoler. I løpet av relativt kort tid vil omfanget av omsorgstilbud innen eldreomsorgen øke. Hva kommunen må gjøre av tiltak for å tilrettelegge for denne veksten må utredes. Store investeringer tar tid å planlegge og gjennomføre.

Investeringene frem til nå er i stor grad lånefinansiert, og skulle finansieres av de forventede økte inntektene som følge av 1 prosent vekst i innbyggertall, men veksten har avtatt og kommunen har måtte tilpasse seg en svært anstrengt driftsøkonomi. Med disse erfaringene er det svært viktig å sørge for at framtidige investeringer håndteres innenfor de økonomiske rammer kommunen har når vedtak blir gjort, med andre ord være svært forsiktig med å forskuttere en vekst i innbyggertall. Det å lage gode prognoser på utviklingen i demografi og innbyggertall er krevende. Mange av faktorene som påvirker bo- og flyttemotiv påvirkes ikke av kommunen selv. Prognoser på kort sikt er relativt gode, men de blir tilsvarende mer krevende på lengre sikt. Det som er svært sannsynlig er at antall eldre over 80 år kommer til å øke vesentlig frem til 2030. Utviklingen som har vært de to siste årene har heller ikke SSB og sentrale myndigheter klart å forutse, noe som bygger opp under behovet for å være forsiktig med å forskuttere inntekter.

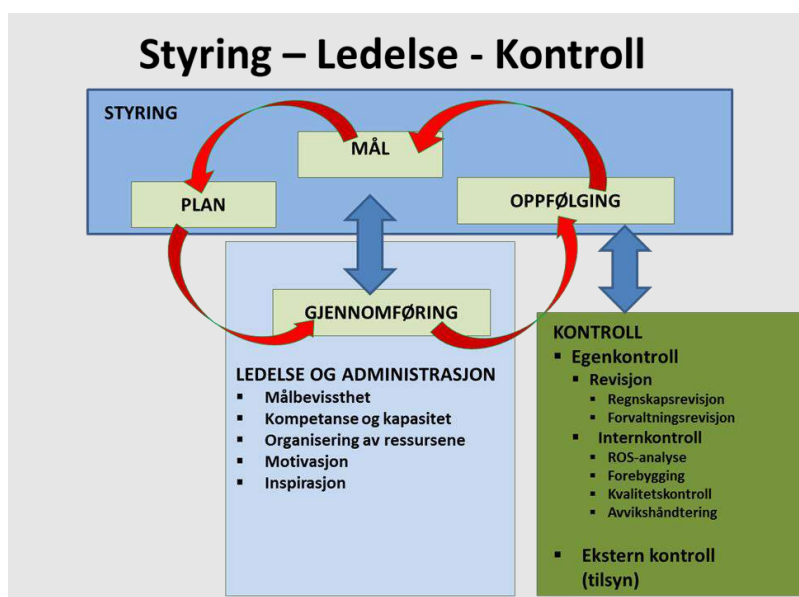
I tillegg til innbyggertall er det sammensetningen av aldersklasser (demografi) som har betydning for et forventet utgiftsbehov. Når økonomiplan og langtidsplaner utarbeides er det derfor viktig å lage gode prognoser for denne utviklingen sånn at kapasitet på infrastruktur og kompetanse i bemanningen dekker de fremtidige behovene.

Styring – ledelse – kontroll

Overordnet styring

Elverum kommune har administrativ praksis, regler og rutiner (både eksternt pålagte og internt utarbeidede) samt rammer i form av lover og forskrifter å forholde seg til for å ha et tilfredsstillende system for:

- **styring** (sette mål, sørge for tilstrekkelige planer og ha nødvendige rutiner for oppfølging) – forutsettes i all hovedsak utført av de folkevalgte politikere i formannskap og kommunestyre.
- **ledelse** (ta imot styringssignaler, organisere ressursene, målrettet virksomheten, gjennomføre og rapportere) – forutsettes i all hovedsak utført av den kommunale administrasjon under kommunedirektørens ledelse.
- **kontroll** (dette utgjøres av kommunens egenkontroll og eksternt kontroll gjennom tilsyn).

Figur: Illustrasjon av Elverum kommunes system for styring, ledelse og kontroll av virksomheten.

Kontroll

Ekstern kontroll (tilsyn) blir rapportert løpende i tertialrapportene gjennom året, og summert opp i «Årsmelding for 2022», som kommer til politisk behandling samtidig med årsregnskap og årsberetning.

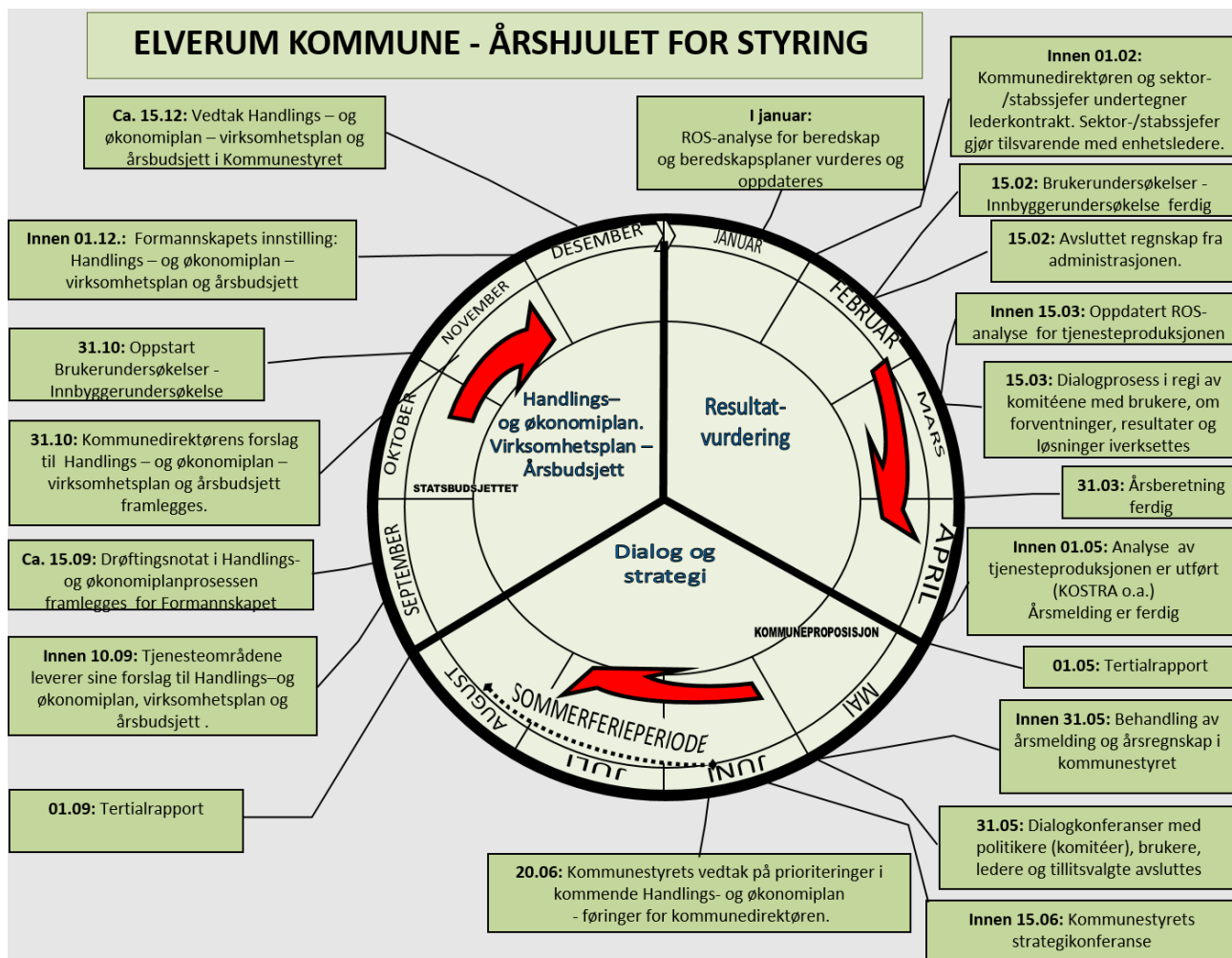
Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjoner gjennomføres på oppdrag av kontrollutvalget, som rapporterer resultatene til kommunestyret.

Vedrørende internkontroll er det utarbeidet en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for hele den kommunale tjenesteproduksjonen, denne oppdateres årlig.

Forebygging og kvalitetskontroll er lagt til et «Kvalitetssystem» som er under stadig utvikling. Kvalitetssystemet inneholder prosedyrer for innmelding, håndtering og oppfølging av avvik på de prosesser som dokumenteres i systemet.

Årshjul

Årshjulet for styring synliggjør de vesentlige handlinger og milepæler gjennom året i Elverum kommune for samspillet mellom folkevalgt styring og administrativ ledelse og gjennomføring.

Figur: Årshjulet for styring i Elverum kommune – per 2022.

Årshjulet for styring i Elverum kommune oppdateres jevnlig på grunnlag av utviklings- og forbedringsprosesser som til enhver tid pågår.

Likestilling og mangfold i arbeidslivet

Bakgrunn

I henhold til kommuneloven § 14-7, 2. ledd f) skal det redegjøres for hva kommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26. Rapporteringen skal inngå i årsberetningen.

Generelt om likestilling og mangfold

Likestilling og mangfold handler om likeverdige muligheter og like rettigheter og plikter til deltakelse for alle uansett opprinnelse, legning, kjønn, funksjonshemming, alder og bakgrunn.

Følgende lover og avtaleverk gjelder for likestilling:

- Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (diskrimineringsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)
- Arbeidsmiljøloven, Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen

Likestilling i Elverum kommune

Likestillings- og mangfolds arbeidet i kommunen er tillagt Mangfolds utvalget. Utvalget er politisk sammensatt med bistand fra administrasjonen. Det har ikke vært noe aktivitet i dette utvalget i 2022. Det ble våren 2019 startet et arbeid med å vurdere utvalgets mål og hensikt, dette arbeidet er ikke fullført.

Lønn, stillinger og kjønn

Lønnsoppgjøret sentralt innenfor KS området ga i 2022 i snitt en lønnsvekst på 3,84 prosent for ansatte i kapittel 4, det ble ikke avsatt midler til lokale lønnsforhandlinger for ansatte tilknyttet kap4 i Hovedtariffavtalen. Flesteparten, dvs ca 80 prosent av kommunens ansatte, er innplassert i dette lønnskapitlet etter Hovedtariffavtalen.

Det ble gjennomført ordinære lokale lønnsforhandlinger for ansatte i kapittel 3, ledere på enhetsledernivå og avdelingsledernivå, samt for stillinger i kapittel 5 som omfatter rådgivere, ingeniører, jordmødre, leger, psykologer og spesialbibliotekarer. For ledere i kap3 ble resultatet i snitt en lønnsøkning på 3,53 prosent mens det for ansatte i kap5 ble 3,54 prosent.

Det er ikke nevneverdige forskjeller i lønn mellom kvinner og menn i de ulike forhandlingskapitlene, de forskjellene som er må sees i sammenheng med stillingens kompleksitet og utdanningsnivå.

Tabellene nedenfor viser oversikt over lønn for sektor – og stabssjefer i kapittel 3.4.1, samt gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn i de andre forhandlingskapitlene. Tallene i sistnevnte viser gjennomsnittslønn i 100 prosent stilling. Lønnsnivået for ledere og akademikere må ses i sammenheng med utdanning, ansvar og kompleksitet i stillingen. De øvrige ansatte i kapittel 4 har som hovedregel sin lønsplassering i henhold til garantilønnsstabellen i hovedtariffavtalen. Lønnsforskjeller innen enkelte stillingstyper er knyttet til markedsverdi og ikke kjønn.

Lønn sektor- og stabssjefer (kommunedirektørens ledergruppe)

Stilling	Navn	Årslønn
Kommunedirektør	Kristian Trengereid	1 270 400
Assisterende kommunedirektør	Aasmund Hagen	1 034 000
Økonomisjef	David Sande	969 000
Service- og IKT-sjef	Rune Løchting	847 000
Personalsjef	Hjørdis Midjord	840 000
Eiendomssjef	Kjell Karlsen	950 000
Kultursjef	Line M. Rustad	843 000
Skolesjef	Hjørdis Bjølseth	930 000
Barnehagesjef	Lena Haugseth	895 000
Teknisk sjef	Tor Backe	953 000
Familie- og helsesjef	Vakant (konst.sektorsjef PRO)	
Pleie- og omsorgssjef	Aino Kristiansen	1 101 000

Tabell: Lønn sektor og stabssjefer.

Gjennomsnittslønn for sektor- og stabssjefer	Gjennomsnittlig lønn
Kvinner	921 800
Menn	1 003 900

Tabell: gjennomsnittslønn for sektor- og stabssjefer

Forskjellen i lønn mellom kvinner og menn er størst blant kommunedirektørens ledergruppe. Som vi ser av oversikten over så tjener kvinner 91,8 prosent av hva menn i ledergruppen tjener. Lønn må ses i sammenheng med utdanning, type og størrelse på sektor, omfang og kompleksitet i stillingen.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn enhetsledere

Forhandlingskap. 3.4.2, enhetsledere/rektorer	Gjennomsnittlig lønn
Kvinner	698 000
Menn	775 500

Tabell: Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - enhetsledere.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn avdelingsledere

Forhandlingskap. 3.4.3, avdelingsledere	Gjennomsnittlig lønn
Kvinner	637 400
Menn	623 800

Tabell: Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - avdelingsledere.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn akademikere

Forhandlingskap. 5, akademikere	Gjennomsnittlig lønn inkl. leger	Gjennomsnittlig lønn uten leger
Kvinner	693 900	643 700
Menn	665 500	627 600

Tabell: Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - akademikere.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn, kapittel 4

Forhandlingskap. 4, de fleste ansatte	Gjennomsnittlig lønn
Kvinner	495 400
Menn	485 700

Tabell: Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn, kapittel 4. Her følges garantilønnstabell i HTA med ansiennitetsstige.

*Avlastere er ikke med i uttrekket. Disse er fast ansatt, men arbeidet er ikke sidestilt med ordinært arbeid og regulering følger av særavtalen SGS 1030

Det ble i 2018 utarbeidet en ny veileder for fastsettelse av lønn. Hensikten er at denne veileder skal bistå ledere i å fastsette riktig lønn ut ifra prinsippene i hovedtariffavtalen og lokal lønnspolitikk. Faktorer som utdanningsnivå og erfaring spiller inn på lønnsnivå til kvinner og menn. Lang fartstid vil normalt gi grunnlag for et høyere lønnsnivå, samt at det innenfor visse yrker er utfordringer med å rekruttere kvalifiserte ansatte, noe som kan gi grunnlag for en høyere lønns plassering etter en konkret vurdering. Det er fokus på likelønn i alle typer stillinger i Elverum kommune. Vår lønnspolitikk gjenspeiles i vår modell «Lokale forhandlinger – gjennomføringsmodell», som er tuftet på Hovedtariffavtalen, hvor det blant annet fremkommer at lønnspolitikken skal bidra til:

- Motivere til kompetanseutvikling
- Motivere til mer heltid
- Beholde, utvikle og rekruttere
- Sikre kvalitativt gode tjenester
- Fremme og ivareta likestilling mellom kjønnene

Elverum kommune har utarbeidet en overordnet kompetanseplan og alle sektorer og staber, har laget egne kompetanseplaner som beskriver hvilken kompetanse som trengs videre fremover for å sikre gode, kvalitative tjenester til kommunens innbyggere. Elverum kommune ønsker at kommunens ansatte skal ta videreutdanning for å heve kompetansen innenfor de områder som er nødvendig. Vi har utarbeidet egne rutiner for gjennomføring av utdanning og hvordan dette kan kompenseres lønnsmessig.

Andel kvinner og menn ansatt i Elverum kommune

Som det framkommer av tabellen under er andelen kvinner høy innenfor alle sektorer med unntak av sektor for Teknikk og miljø og kultursektoren. Elverum kommune skiller seg dermed ikke ut fra kommunesektoren generelt med hensyn til kjønnsfordeling, og det kan konstateres at Elverum kommune er en stor kvinnearbeidsplass. Endringene er marginale fra år til år. På tross av sterkt søkelys de siste årene på kjønnssegregering i norsk arbeidsliv når det gjelder valg av sektor og yrke, viser tall fra SSB at dette tar tid å endre. I 2008 var det 71 prosent kvinner og 29 prosent menn i offentlig sektor, i 2022 viser tallene at andel menn totalt i alle kommuner kun er 23 prosent. I Elverum er total andel menn på samme tidspunkt 22 prosent.

Andel kvinner og menn fordelt på sektor og stab

Sektor/stab	Kvinner		Menn	
	2021	2022	2021	2022
Kommunedirektør/staber	65 %	63 %	35 %	37 %
Eiendomsstab	60 %	59 %	40 %	41 %
Teknikk og miljø	18 %	24 %	82 %	76 %
Skole (tidligere inkl. barnehage)	76 %	73 %	24 %	27 %
Barnehage (tidl. rapportert i Utdanning)	96 %	97 %	4 %	3 %
Familie og helse	80 %	79 %	20 %	21 %
Pleie, rehabilitering og omsorg	89 %	87 %	11 %	13 %
Kultur	31 %	35 %	69 %	65 %
NAV	84 %	86 %	16 %	14 %
Totalt	79 %	78 %	21 %	22 %

Tabell: Andel kvinner og menn fordelt på sektorer og staber.**Andel kvinner og menn i de ulike forhandlingskapittel (stillingkategorier)**

Forhandlingskapittel etter hovedavtalen	Kvinner		Menn	
	2021	2022	2021	2022
3.4.1 Kommunedirektørens ledergruppe	34 %	50 %	66 %	50 %
3.4.2 Enhetsledere	66 %	69 %	34 %	31 %
3.4.3 Avdelingsleder	78 %	82 %	22 %	18 %
4. Fagarbeidere, assistenter og pedagoger mv	81 %	80 %	19 %	20 %
5. Akademikere	53 %	52 %	47 %	48 %

Tabell: Andel kvinner og menn i de ulike forhandlingskapittel (stillingkategorier)

Når det gjelder lederstillinger har Elverum kommune et stort flertall med kvinnelige avdelingsledere med 82 prosent, andel kvinnelige enhetsledere har også økt fra 56 prosent i 2020 til 69 prosent i 2022. Kommunedirektørens ledergruppe, som består av sektor- og stabsledere, har i dag 50/50 andel kvinner og menn.

Vi ser også at andelen menn (28 prosent) er betydelige lavere enn andel kvinner (72 prosent) blant pedagogisk personale i barnehage og skole. Vi mangler fortsatt et bredt nok rekrutteringsgrunnlag for å få flere menn inn i skole og barnehage (kap. 4). Loven åpner for positiv særbehandling av menn når det er et saklig formål, og når det gjelder stillinger hvor arbeidsoppgavene er rettet inn mot undervisning eller omsorg for barn, som i barnehage og skole, og når menn er underrepresentert. Som et tiltak for å bedre kjønnsbalansen vil Elverum kommune kunne benytte seg av positiv særbehandling der dette er tillatt, jfr. likestillingsloven og forskrift. Hensikten vil være å rekruttere flere menn inn i barnehage og grunnskolen. Blant akademikere i kap. 5 er fordelingen omtrent 50/50 mellom kvinner og menn.

Tiltak for å hindre diskriminering

Vår arbeidsgiverstrategi «Framoverlent sammen», inneholder elementer som påvirker likestillings- og mangfolds arbeidet i kommunen. Arbeidsgiverstrategien gir uttrykk for de handlinger, holdninger og verdier som vi ønsker at våre ledere og ansatte står for og praktiserer hver dag. Det har vært en bred forankring av arbeidet med arbeidsgiverstrategien, både blant ledere, ansatte og tillitsvalgte før den ble vedtatt i kommunestyret 23.11.16. Arbeidsgiverstrategien uttrykker en felles plattform for å fremme likestilling og mangfold og hindre diskriminering. Arbeidsgiverstrategien skal sammen med rutinene for rekruttering/tilsetting, som ble ferdigstilt i 2018, legge grunnlaget for at mangfoldet i Elverum kommunes befolkning gjenspeiles i Elverum kommunes medarbeidere.

Arbeidsgiverstrategien er tema i kommunens lederutviklingsprogram. Hensikten er å reflektere over vår arbeidsgiver politikk, den ansatte i fokus, og hvordan dette kommer til uttrykk gjennom holdninger, verdier og lederatferd som igjen kommer til uttrykk i vår kultur.

Kommunen har ikke statistikk over hvor mange ulike etnisiteter som er representert blant våre ansatte, dette fordi dette ikke ansees som relevant. Man ansettes som følge av kompetanse og egnethet, ikke på bakgrunn av etnisitet.

En partssammensatt arbeidsgruppe har utredet kommunens muligheter for tilrettelegging og tilpasning av arbeidssituasjon i de ulike faser av livet. Elverum kommune ønsker at våre ansatte skal trives og yte sitt beste. Alle beveger vi oss gjennom ulike faser i livet, og hver livsfase medfører ulike behov, krav, begrensninger og muligheter. Det

som skjer underveis i yrkeskarrieren vil kunne påvirke vår produktivitet og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Arbeidsgruppen ferdigstilte i 2019 et policydokument hvor de personalpolitiske verktøy som kan benyttes for at ansatte i ulike faser skal kunne yte sitt beste er beskrevet.

Heltid/deltid

Elverum kommune har gjennom Handlings – og økonomiplan 2016 – 2019, vedtatt at kommunen skal ha fokus på heltidskultur. Dette følger av kommunestyrevedtak av 15.12.15, punkt 15. Heltidskultur: «*Elverum kommune prioriterer igangsetting av tiltak og prosjekter som legger bedre til rette for heltidskultur*».

Fra 2015 og til dags dato har det vært jobbet med flere prosjekt for å nå målet om høyere andel heltidsansatte. Det ble fra høsten 2016 til desember 2018 jobbet i en partssammensatt arbeidsgruppe med fokus på å legge til rette for større andel heltidsstillinger primært i sektor for pleie, rehabilitering og omsorg da det er her deltidsproblematikken oppleves som størst. Gjennom dette arbeidet så man på ulike alternative turnusordninger, i den hensikt å vurdere om dette kan føre til større stillinger for flere og på den måten legge bedre til rette for en heltidskultur. Arbeidet så langt har medført en ny lokal retningslinje med formål om å øke antall heltidstilsatte i tråd med HTA §2.3.1.

Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg deltar for tiden i læringsnettverket TØRN, en nasjonal satsning fra Helsedirektoratet. Nettverket består av 30 kommuner i landet og drives i regi KS. Moen sykehjem avdeling 1 og 2 deltar i prosjektet. Prosjektperioden strekker seg fra juni 2022 til november 2023.

Prosjektet har følgende mål:

Resultatmål (mål for prosjektperioden):

- *Vi har en metode for å kartlegge og fordele oppgaver og kompetanse i avdelingen.*
- *Ansatte med helsefaglig utdanning bruker mer tid til direkte pasientnært arbeid.*

Effekt mål (langsiktig mål):

- *Vi sikrer forsvarlige tjenester med tilstrekkelig kompetanse.*
- *Vi rekrutterer og beholder ansatte med relevant kompetanse.*

Selv om dette prosjektet ikke har definert flere heltidsstillinger som et uttalt mål er det lov å tro at dette også vil kunne påvirke heltidskulturen i positiv retning.

Ønske om en sterkere heltidskultur er en overordnet samfunnsutfordring og ikke primært et lokalt problem for Elverum kommune. Det er en utbredt holdning i arbeidstakernes organisasjoner at økt frekvens på helgearbeid ikke er ønskelig. Vi vet at dagens etablerte måte å organisere turnusarbeid på bremser en økning av heltidsstillinger. Det er blant annet spørsmål om frekvensen av helgearbeid som medfører at turnusen har behov for flere små helsestillinger, ofte på under 20 prosent, for å kunne levere en forsvarlig tjeneste gjennom hele uka. Mulighetene for å øke antall heltidsansatte begrenses av gjeldende turnus- og arbeidstidsordninger.

Elverum kommune jobber nå med en utredning av en ny arbeidstidsordning kalt årsturnus. Hvis vi får til en slik ordning i dialog med arbeidstakerorganisasjonene, er en forventet effekt større andel heltidsstillinger (>80 prosent stilling)

I 2020 ble partene sentralt enige om å fortsette arbeidet med å øke andelen heltidsansatte. Utvalget skulle se nærmere på ulike arbeidstidsordninger/måter å organisere arbeidstiden på, og initiere forsøk rundt dette. I tillegg skulle utvalget vurdere virkemidler som kan bidra til å løse utfordringene rundt helgebemanning. Rapporten fra utvalget foreligger nå uten en tydelig konklusjon, det er fortsatt helgefrequens som er utfordringen. De to kommunene som er oppgitt som referanser er Ørsta og Sandefjord, hvor Ørsta har en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 77,2 prosent og Sandefjord på 80,6 prosent pr 01.12.22. Elverum har på samme tidspunkt en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 80,0 prosent. Lokalt har vi fokus mot en høyere andel heltidsstillinger i tråd med lokalt vedtatte retningslinjer for en sterkere heltidskultur.

Elverum har ifølge KS sysselsettingsstatistikk gjennomsnitt stillingsstørrelse på 80,0 prosent pr 01.12.22, dette er på nivå med det vi ser hos våre nabokommuner som vi gjerne sammenligner oss med; Hamar (79,4), Ringsaker (80,0), Løten (80,7) og Stange (82,7). Av de nevnte kommunene her er det kun Stange som har løftet seg litt fra 2021.

Kommuner som ofte løftes fram som de som har lyktes med heltidskultur er eksempelvis tidligere Oppegård -nå Nordre Follo (83,9 prosent) og Vestby (79,8 prosent). Nordre Follo ligger altså fortsatt noe foran Elverum, mens vi nå har litt høyere gjennomsnittlig stillingsstørrelse enn Vestby.

Utviklingen i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i Elverum kommune gikk fra 77,6 prosent i 2014 til 80,5 prosent i 2020 med en økning hvert år i perioden unntatt fra 2018-2019 hvor den var stabil. Vi så en liten nedgang i 2021 til 79,9 prosent før vi i 2022 havnet på 80,0 prosent. Vi ser av tabellen under her at vi har økt antall hele og store stillinger, men samtidig har vi

også økt antall stillinger under 20 prosent. Dette har sammenheng med turnus og 24/7 drift hvor man er avhengig av antall hoder på helg.

Stillingsstørrelse i %	Kvinner		Menn		Antall stillinger	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
0 – 19,99 %	82 %	83 %	18 %	17 %	89	144
20 – 39,99 %	76 %	80 %	24 %	20 %	102	118
40 – 59,99 %	90 %	86 %	10 %	14 %	174	186
60 – 79,99 %	87 %	84 %	13 %	16 %	247	262
80 – 99,99 %	94 %	92 %	6 %	8 %	205	211
100 %	75 %	73 %	25 %	27 %	712	913

Tabell: Stillingsstørrelser fordelt på kvinner og menn. *) Antall stillinger er ikke samme antall som antall ansatte, da noen ansatte innehar flere stillinger.

Arbeid med etikk og verdigrunnlag.

Elverum kommune har arbeidet systematisk med etikk og verdigrunnlag i lang tid og det er de senere årene foretatt en gjennomgang av både de etiske retningslinjene og kommunes antikorrupsjonsarbeid gjennom et antikorrupsjonsprogram. I tillegg inngår korrupsjonsforebygging i styringsplattformen vår, vårt verdigrunnlag, etiske retningslinjer, arbeidsreglement, varslingsrutiner mv.

Hensikten med programmet er å sørge for at de folkevalgte, ansatte og ledere, har en høy bevissthet rundt etikk for å forhindre mislighold og korrupsjon.

Programmet anbefaler blant annet tiltak som god internkontroll som ivaretas gjennom bruk av kvalitetssystemet hvor arbeidsprosesser er beskrevet gjennom prosedyrer, retningslinjer og rutiner og tilhørende avvikssystem som er under implementering i hele organisasjonen. Her har vi støttet på noen utfordringer sammen med leverandør av nytt kvalitetssystem og vi jobber videre for å kvalitetssikre dagens system for internkontroll.

Et annet tiltak som anbefales i programmet er å gjennomføre gode og riktige anskaffelser. Dette ivaretas gjennom innkjøpsrådgivere i økonomistaben som bistår organisasjonen med innkjøp og anskaffelser.

Kommunen har gjennom en partssammensatt gruppe utarbeide enkle rutiner som skal gjøre det lett for ansatte å varsle om kritikkverdige forhold. I rutinen fremgår det at Elverum kommune som arbeidsgiver oppfordrer til å varsle om kritikkverdige forhold. Målet med rutinene er å legge til rette for at vi skal ha en åpen organisasjon og en god yringskultur i Elverum kommune. Varsling har vært tema i kommunedirektørens ledergruppe og det har blitt utarbeidet foilerie og dilemmaverktøy som ledere har fått distribuert ut i den hensikt at dette skal tas opp som tema i ansattgrupper i sektorer og staber. Verktøyet ligger tilgjengelig i kvalitetssystemet og brukes i de ulike sektorer og staber.

Medarbeiderundersøkelse - 10-faktor

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse i hele organisasjonen annet hvert år, sist i november 2022. Ansatte og ledere svarer på 35 påstander der svarene er rangert i 5 kategorier fra svært uenig til svært enig. Påstandene det svares på vil avdekke ulike forhold knyttet til arbeidssituasjon som f.eks. mestring, samarbeid, ledelse og arbeidsmiljø.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor bygger på forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og derigjennom skape gode resultater. Forskningen er koblet opp mot brukernes vurdering av kvaliteten på tjenester. I 2022 var det 1304 ansatte som svarte, det gir en svarprosent på 70,3 prosent, mot 71 prosent deltagelse i 2020.

Resultatene fra undersøkelsen i 2022 viser at Elverum kommune samlet sett ligger på snitt eller over landsgjennomsnittet på alle faktorer. Vi scorer bedre enn gjennomsnittet for Norge på faktorene "Bruk av kompetanse", "Rolleklarhet" og "Mestringstro", det gjorde vi også i 2020. Så må vi også si at det er varierende score mellom avdelingene, noen ligger over og noen ligger litt under landsgjennomsnitt i eget område.

Resultatrapporten fra 10-faktor er et godt grunnlag for hver avdeling til å jobbe med eget arbeidsmiljø.

Gjennom 2023 og fram mot ny undersøkelse i 2024 vil organisasjonen jobbe avdelingsvis med prioriterte tiltak etter undersøkelsen. Hvilke faktorer man vil fokusere på og hvilke tiltak som prioriteres vurderes internt i hver avdeling på bakgrunn av avdelingens resultater. Ledere og medarbeidere har tilgang til gode verktøy i etterarbeidet med 10-faktor og får bistand fra personalstaben hvis ønskelig. Det skal gjennomføres ny medarbeiderundersøkelse i november 2022.

KONTROLLUTVALGET I ELVERUM KOMMUNE

**Til kommunestyret i
Elverum kommune**

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet for Elverum kommune 2022

Kontrollutvalget har i møtet den 12.5.23, sak 27/23, behandlet Elverum kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, kommunedirektørens årsberetning og revisjonsberetningen, datert 17.4.23. I tillegg bygger kontrollutvalgets uttalelse på muntlige opplysninger som kom frem under behandlingen av saken i kontrollutvalgets møte.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen, dette følger av kommuneloven § 14-3 tredje ledd.

Årsberetning

De formelle kravene til årsberetning er fulgt, jf. Kommuneloven § 14-7

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens eller fylkeskommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak.

Årsberetningene skal blant annet redegjøre for:

- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Kommunedirektøren har lagt fram en oversiktlig og informativ årsberetning.

Driftsresultatet for 2022 er avsluttet med et positivt netto driftsresultat kr 26 524 mill i kommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr 27 663 mill.

Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2022, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Utover ovennevnte, og det som fremgår av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 17.4.23, har kontrollutvalget ikke merknader til Elverum kommunes årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet og årsberetningen.

Elverum, 12.5.23
Ole Kristian Solberg (sign.)
leder av kontrollutvalget

Kristin Moe (sign)
Sekretær

Arkivsak-dok. 21/00038-17
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-28/23 HENVENDELSE TIL KONTROLLUTVALGET - FORTSETTELSE FRA 10.MARS, SAK 17/23

Forslag til vedtak/innstilling:

Forslag til vedtak vil bli ettersendt til utvalgets medlemmer på mail over helgen

Vedlegg:

1. Til kontrollutvalget spm om AMU og interne BHT tjenester
2. Arbeidsmiljøutvalgets medlemmer og funksjon
3. Delegeringsreglement Elverum kommune
4. Årsrapport AMU 2020
5. Årsrapport AMU 2021
6. Revisjon Øst IKS – vurdering av henvendelse til KU
7. F. Bernt sitt innlegg i Kommunal rapport 17.4.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i forrige møte 10.3., sak 17/23, henvendelse fra en innbygger i Elverum kommune. Vedtak i saken ble:

1. *Kontrollutvalget har rettet en henvendelse til Arbeidstilsynet den 2.2.23 for å få avklart hvilket styrende organ som skal behandle årsrapport fra bedriftshelsetjenesten i en kommune, jf AML § 7-2 (6). Svar fra tilsynet foreligger ikke.*
2. *Kommunedirektøren inviteres til neste møte den 12.mai for å redegjøre om organisering av kommunens bedriftshelsetjeneste.*
3. *Personen som har sendt henvendelsen til kontrollutvalget vil holdes orientert om utvalgets behandling av saken.*

Svar fra Arbeidstilsynet foreligger, de skriver:

Arbeidsmiljøloven § 7-2 (6) at rapporten skal årlig avgis til virksomhetens styrende organer og arbeidstakerens organisasjoner. Den sier ikke noe mer spesifikt enn det.

Viser til kommentar fra arbeidsrett.no (H. Jakhelln m. fl.):

*Arbeidsmiljøutvalgets årsrapport skal inneholde faktaopplysninger om utvalget, antall medlemmer, lederen osv., samt en oversikt over utvalgets arbeid og viktige saker som har vært til behandling i året som har gått. **Rapporten skal fremlegges for ledelsen og for arbeidstakernes fagorganisasjoner.** Tidligere skulle rapporten også sendes til Arbeidstilsynet i form av et eget skjema. Denne ordningen har opphørt som følge av en lovendring 5. des. 2006 nr. 69 (i kraft 1. jan. 2007), jf. også [Ot.prp. nr. 91 \(2005–2006\) pkt. 3.5](#). Rapportene som utarbeides skal ikke sendes inn, men oppbevares i virksomhetene og skal kunne forevises dersom Arbeidstilsynet ber om det.*

Kommunedirektøren er invitert i dagens møte for å redegjøre for kommunens organisering av bedriftshelsetjenesten.

Professor Jan Fridthjof Bernt har omtalt «Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret» i Kommunal rapport publisert 17.4. Rapporten ligger også ved saken som vedlegg.

Daglig leder i Revisjon Øst IKS vil være tilstede under behandlingen av saken.

Til kontrollutvalget i Elverum kommune 16.01.2023

Fra Ingrid Lium

Saken gjelder to forhold ved det systematiske HMS-arbeidet i kommunen:

- 1. Om Kommunestyrets behandling av årsrapport fra arbeidsmiljøutvalget.**
- 2. Om Elverum kommunes ledelse og organisering av BHT- tjenester er i samsvar med forskriftskrav.**

Forkortelser i saken: AMU – arbeidsmiljøutvalg, BHT-bedriftshelsetjeneste, AML-arbeidsmiljøloven, HMS – Helse-miljø og sikkerhet

Bakgrunn

Bakgrunnen for interessen i disse forholdene er mangeårig yrkeserfaring innen HMS i arbeidslivet og aktive politiske verv lokalsamfunnet de siste 15 år. For 5 år siden flyttet jeg til Elverum.

Her i Elverum undret jeg meg over kommunens høye sykefravær, med dertil økte belastning på arbeidstakerne - i en tid med anstrengt kommuneøkonomi. På kommunens hjemmeside fant jeg ingen møteplan, møteprotokoller eller årsrapporter fra AMU. På kommunes hjemmeside, med politisk møteplan og protokoller, fant jeg ingen saker der kommunestyret har behandlet årsrapporter fra AMU de siste to årene.

Interessen for saken tiltok da jeg i august 2022 leste om en nyopprettet stilling som fysioterapeut med ergonomiansvar i Elverum kommune. I utlysningsteksten sto det at stillingen skal organiseres i PRO, er en nyopprettet fast stilling, fysioterapeut med ergonomiansvar, søknadsfrist 3.8.22. Stillingens arbeidsoppgaver er 50 % forebyggende arbeid til ansatte i Elverum kommune og 50% til fysioterapitjenester til kommunens innbyggere.

Jeg undret meg over hvordan AMU organiseres, hvilke oppgaver de jobber med, om Elverum kommune har en egenordning innen BHT-tjenester – og/eller om de har tilknytning til en ekstern BHT, og hvilke bestillinger /leveranser som gjelder.

Jeg sendte derfor e-post til postmottak@elverum.kommune.no (08.08.22) og ba om innsyn i følgende opplysninger/dokumenter:

1. AMUs medlemmer og funksjon for 2022.
2. Hvilke underutvalg som evt. er etablert.
3. Årsplan for Elverum kommunes samarbeid med BHT for 2022.
4. Årsrapport fra AMU (årsmelding) fra 2020 og 2021.

20.08.22 hadde jeg fortsatt ikke fått svar, men etter purring, fikk jeg etter kort tid følgende dokumenter:

1. Informasjon om medlemmer og deres funksjon i AMU for inneværende år.
2. Informasjon om etablerte underutvalg i AMU
3. Årsplan for samarbeidet med AKTIMED Helse (BHT) for 2022 (kun overordnet årsplan) og årsrapport 2021 fra AKTIMED Helse (BHT)
4. Årsrapport fra AMU for 2020 og 2021

Til kontrollutvalget i Elverum kommune 16.01.2023

Fra Ingrid Lium

Hovedfunn i dokumentene

Dokumentet årsplan for samarbeidet med AKTIMED Helse (overordnet plan) for 2022 er ikke tatt med i gjennomgang av dokumentene, fordi dokumentet (et XL-dok.) var vanskelig å lese og forstå. Eksempel på etatsvise årsplaner med AKTIMED Helse fikk jeg ikke innsyn i.

Etter gjennomgang av de øvrige dokumentene, fant jeg grunnlag for å informere kontrollutvalget – samt å stille noen spørsmål om:

1. Kommunestyrets behandling av årsrapport fra arbeidsmiljøutvalget.
2. Elverum kommunes ledelse og organisering av HMS-tjenester er i samsvar med krav fastsatt i forskrift?

Ad. 1 Kommunestyrets behandling av årsrapport fra arbeidsmiljøutvalget.

AMU skal hvert år avgi rapport om sin virksomhet til virksomhetens styrende organ, og arbeidstakernes organisasjoner Jfr. Aml. § 7-2 (6). Kommunestyret er kommunens styrende organ – og skal derved behandle årsrapporten fra AMU.

I delegeringsreglementet, politisk del side 6, står det skrevet; «Kommunestyret avgjør bl. annet følgende saker: saker der det følger av lov eller forskrift at kommunestyret selv skal avgjøre».

I delegeringsreglementet for Elverum kommune, politisk del side 22 står det følgende om delegering av en rekke lover, bl annet AML: «*Kommunedirektøren gis fullmakt til å utføre kommunens oppgaver og plikter fastsatt i lov og forskrift, med mindre annet fremgår av delegeringsreglementet.*»

Slik jeg tolker disse bestemmelsene, er det delegeringsforbud når det gjelder årsrapport fra AMU til kommunestyret, fordi det står i arbeidsmiljøloven at de skal avgi denne rapporten til virksomhetens styrende organ. Dette er også beskrevet i forarbeidet til ny kommunelov (NOU 2016:4 side 84).

Søk på www.elverum.kommune.no viser ingen tegn til at kommunestyret i Elverum kommune har behandlet årsrapport fra arbeidsmiljøutvalget for 2021 og 2022.

Med disse fakta lagt til grunn har jeg følgende spørsmål om dette temaet;

Spørsmål nr. 1

Hvorfor får ikke kommunestyret årsrapport fra AMU til behandling, når det i loven (AML) står at AMU **skal** avgi årsrapport til virksomhetens styrende organ?

Til kontrollutvalget i Elverum kommune 16.01.2023

Fra Ingrid Lium

Ad.2 Om Elverum kommunes ledelse og organisering av BHT-tjenester er i samsvar med krav fastsatt i forskrift.

Oppgaven med å inngå kontrakt med ekstern og godkjent BHT er i Elverum kommune delegert til personalsjefen jfr. kommunedirektørens delegeringsreglement av 15.02.2021.

Elverum kommune har inngått avtale med AKTIMED Helse for å ivareta arbeidsgivers plikt i jfr. AML § 3-3. Avtalen gjelder til 2025.

Årsrapporten fra AKTIMED Helse viser at de leverer (kommunen bestiller) bare deler av de tjenestene som omfattes av kapittel 13 i forskrift om ledelse, organisering og medvirkning. AKTIMED Helse leverer **ikke** tjenester innen ergonomi, og svært lite innen fysisk arbeidsmiljø og sykefraværarbeid i 2021- selv om dette er oppgaver som arbeidsgiver **skal** brukes sin BHT-tjeneste til. Årsrapport 2021 fra AKTIMED Helse viser de tjenestene som Elverum kommune har bestilt, og fått levert. I denne årsrapporten på side 4 står det; «I Elverum kommune håndteres ergonomi og arbeidsplassvurdering konsekvent av Inger Larmerud ved HR-avdelingen».

Elverum kommune utlyste i juli 2022 en nyopprettet fast stilling som fysioterapeut med ergonomiansvar hvorav 50% av stillingen er forebyggende helsearbeid til ansatte i Elverum kommune, bl. annet innen ergonomi og oppfølging av sykefravær. Stillingen ville bli organisert i PRO. Stillingsutlysningens beskrivelse viser hovedprioritet til ansatte i barnehage, pleiepersonell både i hjemmetjenesten og institusjon. Arbeidsoppgavene tyder på at den i svært liten grad vil kunne dekke øvrige etaters behov for tjenester innen ergonomi og oppfølging av sykefravær.

Elverum kommune oppretter en ny stilling til å levere de samme tjenestene som AKTIMED Helse har tilgjengelig, men som kommunen i svært liten grad bestiller. Sagt med andre ord, kan det se ut som den nyopprettede stillingen i august 2022 og stillingen i HR-avdelingen som leverer ergonomi og arbeidsplassvurdering, blir en erstatning for tilsvarende bestillinger hos AKTIMED Helse.

Det er fullt lovlig å organisere og etablere interne tjenester som samsvarer med de samme tjenestene som en bedriftshelsetjeneste skal levere. Kravet fra arbeidstilsynet er at alle BHT-tjenester, både eksterne og interne tjenester, skal ha en fri av uavhengig rolle, at tjenestene skal være organisert i eget selskap, ha et kvalitetsystem samt minimum antall årsverk. Arbeidstilsynet har en godkjenningssystem som er lik for interne og eksterne tjenesteytere innen HMS.

Følgende spørsmål stilles herved om dette temaet;

Til kontrollutvalget i Elverum kommune

16.01.2023

Fra Ingrid Lium

Spørsmål nr. 2

Medfører det riktighet at Elverum kommune organiserer og leverer interne tjenester til ansatte som erstatning for tjenestebestilling fra AKTIMED Helse- innenfor ergonomi, arbeidsplassvurdering og sykefraværsoppfølging?

Oppfølgingsspørsmål a - hvis ja på spørsmål nr.2

Hvordan ivaretar Elverum kommune tjenestelevering som beskrevet i forrige spørsmål –med en fri og uavhengig rolle?

Oppfølgingsspørsmål b - hvis ja på spørsmål nr. 2

Hvilke planer har Elverum kommune for å kunne få godkjenning fra arbeidstilsynet for å drive interne hms-tjenester innen ergonomi, arbeidsplassvurderinger og sykefraværsoppfølging?

Oppfølgingsspørsmål c – hvis nei på spørsmål nr. 2

Hvorfor bestiller ikke Elverum kommune tjenester fra AKTIMED Helse innen ergonomi, arbeidsplassvurdering og sykefraværsoppfølging?

Til kontrollutvalget i Elverum kommune

16.01.2023

Fra Ingrid Lium

Hensikten med å kontakte kontrollutvalget med denne saken, er et inderlig ønske om å medvirke til at Elverum kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver.

Med hilsen
Ingrid Lium
Chr. Michelsens veg 8
2414 Elverum

Tlf. 95165991

Referanser og vedlegg

- 1 Informasjon om medlemmene og deres funksjon i AMU for 2022
- 2 Årsrapport AMU 2020
- 2 Årsrapport AMU 2021
- 4 Årsrapport AKTIMED Helse (BHT) 2021
- 5 [Forskrift om organisering- ledelse og medvirkning](#)
6. [Arbeidstilsynet om intern og ekstern BHT](#)
- 6 [Arbeidsmiljøloven \(AML\)](#)
7. Delegeringsreglement for Elverum kommune Politisk del, 16.12.2020

Møtedato:

Arbeidsmiljøutvalget 2022 - 2023

12. september 2022

Arbeidsgiverrepresentanter:

Personalsjef Hjørdis Midjord
Rådmann Kristian Trengereid
Eiendomssjef Kjell Karlsen
Sektorsjef PRO Aino Kristiansen
Skolesjef Hjørdis Bjølseth

Vararepresentanter (personlig):

Stabssjef Service og IKT Rune Løchting
Ass. Rådmann Aasmund Hagen
Byggeleder Hans Erik Skari
Sektorsjef familie og helse Lars Kiplesund
Skolefaglig rådgiver Askild Andersen Bø

Arbeidstakerrepresentanter:

Roar Busterud
Monica Øvergård Frøhaug
Kristin Johansen
Tom Storsveen
Hanne K. Skibness - leder

Utdanningsforbundet
Fagforbundet
Fagforbundet
Hovedverneombud
Delta

Vararepresentanter (pesonlig):

Line M. T. Kristiansen
Aina Sønsthagen Hagen
Gunnhild M. Berteig
Marit Nysæter Rasch
Kjetil Melvær

Utdanningsforbundet
Fagforbundet
Fagforbundet
Vernetjenesten
NSF

Øvrige:

Frisk HMS v/Vidar Fjeldsven

Diverse andre

Delegeringsreglement for Elverum kommune

Politisk del

Vedtatt av kommunestyret 16.12.2020
Utvalgssak KS-144/20

Innhold

1. Generelle bestemmelser om delegering	3
1.1. Formål og virkeområde	3
1.2. Begrepsavklaring	3
1.2.1. Delegering	3
1.2.2. Delegeringsforbud.....	3
1.2.3. Kommunens private autonomi.....	3
1.2.4. Saker av prinsipiell betydning	4
1.3. Prinsipper for delegering av myndighet i Elverum kommune	4
1.3.1. Hvem kan delegere vedtaksmyndighet?	4
1.3.2. Krav til bruk av delegert myndighet	4
1.3.3. Tilbakekall av delegert myndighet	4
1.3.4. Unnlatt bruk av delegert myndighet	4
1.3.5. Instruksjons- og omgjøringsrett	4
1.3.6. Klage	5
1.3.7. Rapportering og evaluering	5
1.3.8. Myndighet i saker som ikke er nevnt i delegeringsreglementet.....	5
1.3.9. Endring og oppdatering av delegeringsreglementet.....	5
1.3.10. Ikrafttredelse	5
2. Kommunestyret	6
3. Formannskapet	7
3.1. Generell delegeringsbestemmelse	7
3.2. Innstillingsrett	7
3.3. Vedtaksmyndighet	7
4. Ordfører	9
4.1. Generell delegeringsbestemmelse	9
4.2. Innstillingsrett	9
4.3. Vedtaksmyndighet	9
5. Andre folkevalgte organer	9
5.1. Kommunestyrekomiteene	9
5.2. Administrasjonsutvalget	10
5.3. Kontrollutvalget	10
5.4. Utvalg for valgsaker	10
5.5. Viltfaglig utvalg	11
5.6. Utvalg for gate- og vegnavn	11
5.7. Valgstyret	11

5.8. Kommunale råd	11
5.9. Sakkyndig takstnemnd for eiendomsskatt	11
5.10. Klagenemnda for eiendomsskattesaker	12
5.11. Klagenemnda	12
5.12. Driftsstyrene	12
6. Foretak og selskaper	12
6.1. KF Elverum kommuneskoger (KFEK)	12
6.2. Sør-Østerdal interkommunale selskap IKS (SØIR)	13
6.3. Revisjon Øst IKS	13
6.4. Midt-Hedmark Brann- og redningsvesen IKS (MHBR)	13
6.5. Kontrollutvalgssekretariat Øst IKS (Konsek Øst IKS)	13
7. Kommunedirektøren	14
7.1. Generell delegeringsbestemmelse	14
7.2. Kommunedirektørens myndighet	14
7.2.1. Vedtaksmyndighet	14
7.2.2. Innstillingsrett	14
7.2.3. Administrasjonens organisering	14
7.2.4. Arbeidsgiver- og personalansvar	14
7.2.5. Signaturrett	15
7.2.6. Anvisning	15
7.2.7. Budsjettmyndighet	15
7.2.8. Økonomiforvaltning	15
7.2.9. Eiendomsforvaltning	15
7.2.10. Prosessfullmakt	16
7.2.11. Særlovsmyndighet i saker uten prinsipiell betydning	17

1. Generelle bestemmelser om delegering

1.1. Formål og virkeområde

Kommuneloven pålegger kommunen å ha et reglement som gir innbyggerne, politikerne og de ansatte en oversikt over hvem som har rett til å utøve myndighet på kommunens vegne. Kommunen utøver myndighet med hjemmel i lov, politiske vedtak og annet, f.eks. avtaler. Dette reglementet viser bare myndighetsutøvelse som har hjemmel i lov.

Kommuneloven § 5-14

Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv et reglement for hvordan vedtaksmyndighet og innstillingsrett skal delegeres. Dette skal gjøres innen 31. desember året etter at kommunestyret og fylkestinget ble konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

Kommunens delegeringsreglement skal være et hjelpemiddel for å gjøre kommunens beslutningsprosesser så effektive som mulig. Det skal sikre en formålstjenlig myndighets- og ansvarsavklaring mellom de ulike politiske organer og mellom de politiske organene og administrasjonen. Det skal også fungere som informasjon for ledere og ansatte om hvilken myndighet og hvilke fullmakter de administrative ledere har på vegne av kommunen. Oversikt over kommunestyrets delegering skal framgå av KF Delegering.

I dette delegeringsreglementet vedtas delegering fra Elverum kommunestyre. Andre delegeringer vedtas blant annet i økonomireglementet og i kommunedirektørens delegeringsreglement. Kommunestyret kan i tillegg delegerer myndighet i enkeltsaker.

Delegeringsreglementet omfatter vedtaksmyndighet som er tillagt kommunens politiske nivå og ikke myndighet, fullmakter og plikter som er tillagt administrasjonen direkte i lov eller forskrift.

1.2. Begrepsavklaring

1.2.1. Delegering

Delegering er deling av beslutningsmyndighet. Det betyr at den som får delegert myndighet, kan treffe beslutninger innenfor den myndighet vedkommende har fått med samme rettsvirkninger som den som har delegert myndigheten.

Det organ eller den leder som delegerer myndighet beholder overprøvings- og instruksjonsmyndigheten på det delegerte området.

Kommunal beslutningsmyndighet blir i stor grad utøvd av andre enn kommunestyret selv ved andre folkevalgte organer, styrer i kommunale selskap, ordfører eller av kommunedirektøren og dennes administrasjon. En forutsetning for denne beslutningsmyndigheten er at det foreligger et delegeringsvedtak fra kommunestyret.

1.2.2. Delegeringsforbud

Delegeringsforbud fremgår av den aktuelle loven og betyr at myndighet ikke kan deles. Delegerende myndighet kan også selv etablere delegeringsforbud.

1.2.3. Kommunens private autonomi

Kommunen kan, på samme måte som private, inngå bindende avtaler og foreta andre rettslige disposisjoner som forplikter kommunen. Eksempler på slike disposisjoner er kjøp, salg, leie. Det framgår av dette reglement hvem som har slike fullmakter.

1.2.4. Saker av prinsipiell betydning

Hvem som har fullmakt til å utøve myndighet på kommunens vegne avhenger ofte av hvorvidt en sak har prinsipiell betydning eller ikke.

Om en saksaker er av prinsipiell betydning må avgjøres ut fra vedtakets karakter, konsekvenser, kommunens størrelse, vurdering av i hvilken utstrekning de viktige skjønnsmessige sidene av den aktuelle avgjørelse er klarlagt gjennom politiske vedtak, instruksjoner og tidligere praksis.

1.3. Prinsipper for delegering av myndighet i Elverum kommune

1.3.1. Hvem kan delegeres vedtaksmyndighet?

Kommunestyret er det øverste besluttsende kommunale organ, med overordnet ansvar for kommunens samlede virksomhet. Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen så langt annet ikke følger av lov eller delegeringsvedtak.

Kommunestyret kan delegeres sin myndighet til andre folkevalgte organer, ordfører og administrasjonen ved kommunedirektøren. Kommunestyret delegerer ikke til lavere administrativt nivå enn administrasjonen ved kommunedirektøren med mindre annet er bestemt ved lov eller forskrift. Kommunedirektøren beslutter selv egne delegeringer innenfor rammen av det som er delegert til kommunedirektøren.

Delegert myndighet kan delegeres videre, helt eller delvis, om ikke annet følger av lov, forskrift eller vedtatt delegeringsforbud. Delegert myndighet kan ikke delegeres videre til kommunalt foretak, interkommunalt samarbeid eller organ utenfor kommunen, med mindre annet er bestemt av kommunestyret.

Alle som har fått delegert administrativ myndighet plikter å sørge for nødvendig videredelegering, slik at delegert myndighet til enhver tid kan utøves på en forsvarlig måte.

1.3.2. Krav til bruk av delegert myndighet

All delegert myndighet skal utøves innenfor rammen av de saksbehandlingsregler som følger av lov, forskrift og god forvaltningsskikk. Slik myndighet skal i tillegg utøves innenfor plan- og budsjettammer, reglementer og retningslinjer som er vedtatt av overordnet nivå, og være i samsvar med politiske vedtak.

1.3.3. Tilbakekall av delegert myndighet

Delegering av myndighet innebærer ikke frasingelse av myndighet. Det organ/den som har delegert myndighet til andre kan når som helst trekke myndigheten tilbake. Dette gjelder også for enkeltsaker.

1.3.4. Unnlatt bruk av delegert myndighet

Den som har fått delegert myndighet, kan om nødvendig overlate til overordnet myndighet å treffe avgjørelse i en konkret sak.

1.3.5. Instruksjons- og omgjøringsrett

Den som delegerer myndighet har ansvar for hvordan den man gir myndighet anvender den delegerte myndigheten. Den som delegerer har derfor tilsyns- og kontrollansvar, og kan instruere underordnet nivå generelt og i enkeltsaker.

Den som har delegert myndighet, kan av eget tiltak omgjøre vedtak fattet av underordnet nivå innenfor rammene av reglene i forvaltningsloven § 35. Den eller det organ som har avgjort saken kan også omgjøre sitt eget vedtak innenfor de samme rammene.

1.3.6. Klage

Enkeltvedtak kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven kap. VI. Klagen skal fremsettes overfor det organ som har truffet vedtaket, jf. forvaltningsloven § 32. Dersom klagen ikke tas til følge skal behandlende organ sende klagen videre til endelig avgjørelse hos kommunens klagenemnd eller annet klageorgan som følger direkte av lov eller forskrift.

Kommunestyret er klageinstans for enkeltvedtak truffet av formannskapet.

Kommunedirektøren har ansvar for å forberede klagesakene og utføre sekretariatsoppgaven for klagenemndene.

1.3.7. Rapportering og evaluering

Det organ som har delegert myndighet, kan forlange å få seg forelagt nødvendige rapporter og utredninger for å føre kontroll med utøvelsen av den delegerte myndigheten, og for å foreta nødvendig resultatmåling. Det samme gjelder for den administrative delegeringen.

1.3.8. Myndighet i saker som ikke er nevnt i delegeringsreglementet

I saker der myndigheten ikke er delegert gjennom delegeringsreglementet, er det sakens karakter som avgjør hvem som har myndighet.

Kommunestyret avgjøre de viktigste prinsipielle sakene av økonomisk og politisk karakter og saker som etter loven skal behandles av kommunestyret selv. Andre prinsipielle saker avgjøres av formannskapet.

Kommunedirektøren har myndighet til å avgjøre alle saker som ikke er av prinsipiell betydning, se punkt 1.2.4.

1.3.9. Endring og oppdatering av delegeringsreglementet

Alle realitetsendringer i dette reglementet må vedtas av det organ som i hht. gjeldende lovverk har delegert myndighet, og etter de saksbehandlingsregler som til enhver tid gjelder. I enkelte tilfelle kan slike endringer kreve godkjenning fra overordnet myndighet.

Kommunedirektøren har fullmakt til å foreta justeringer og formelle endring som er nødvendig for å oppdatere reglementet i samsvar med de vedtak om delegering som er fattet. Videre har kommunedirektøren fullmakt til å justere henvisninger mv. i samsvar med formelle endringer i lov og forskrift.

Kommunedirektøren har ansvaret for å holde delegeringsreglementet a jour.

1.3.10. Ikrafttredelse

Delegeringsreglementet trer i kraft fra det tidspunkt kommunestyret bestemmer. Ikrafttreden kan skje etappevis.

Kommunens tidligere delegeringsvedtak oppheves så langt de ikke passer med dette reglementet.

2. Kommunestyret

Kommunestyret er det øverste organ i Elverum kommune, med overordnet ansvar for den samlede virksomheten i kommunen. Kommunestyret innehar alle fullmakter i kommunen, med mindre annet følger av lov eller delegeringsvedtak, jf. kommuneloven § 5-3.

Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret i kommunen, og ansetter kommunedirektøren, jf. kommuneloven § 13-1 første avsnitt. Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for alle de ansatte, jf. § 13-1 siste avsnitt.

Med hjemmel i kommuneloven § 5-15 gis KS fullmakt til å inngå og si opp tariffavtaler, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på Elverum kommunes vegne.

Kommunestyret har også overordnet tilsynsansvar overfor hele den kommunale forvaltningen, inkludert kommunale foretak, jf. kommuneloven § 22-1. Tilsynsansvaret er uavhengig av delegeringsvedtak og intern organisering.

Kommunestyret kan delegere myndighet til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunestyret innenfor rammene av kommuneloven og annen lov (særlovgivningen), jf. kommuneloven § 5-3. Kommunestyret kan likevel kreve enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse.

Som overordnet prinsipp gjelder at kommunestyret selv skal ta de viktigste politiske og økonomiske avgjørelsene i Elverum kommune. Kommunestyret skal avlastes for enkeltsaker og fortrinnsvis behandle saker hvor det er nødvendig med en grundig og bred politisk behandling.

Dersom underordnet organ er usikker på om en konkret sak er av en slik karakter og omfang at den bør behandles av kommunestyret, skal delegerende organ konsulteres.

Kommunestyret avgjør bl.a. følgende saker:

- Saker det følger av lov eller forskrift at kommunestyret selv skal avgjøre (delegeringsforbud).
- Fastsettelse av lokale forskrifter, herunder fastsettelse av avgifter, gebyr eller betaling til kommunen, med mindre noe annet følger av delegeringsreglementet eller særlov.
- Kommunens faste politiske organisering.
- Hovedtrekkene i kommunens administrative organisering.
- Stiftelse, endring og oppløsning av kommunale selskaper.
- Kommunestyrets egen forretningsorden og saksbehandling.
- Årsbudsjett og eventuelle endringer i budsjettet
- Langtidsplaner, langtidsbudsjetter, utbyggingsoppgaver, boligbyggeprogram, samt andre planer og tiltak av tilsvarende overordnet betydning
- Saker utredet av kommunestyrekomiteene og andre med innstillingsrett til kommunestyret.
- Avtaler om interkommunalt samarbeid etter kommuneloven kap. 17 – 20 og lov om interkommunale selskaper.
- Valg av medlemmer til folkevalgte og andre kommunale organer i tråd med kravene i kommuneloven kap. 5.

Oversikt over særlover kommunestyret vil beholde vedtaksmyndighet for selv vedtas særskilt, og skal framgå av KF Delegering.

3. Formannskapet

3.1. Generell delegeringsbestemmelse

I medhold av kommuneloven § 5-6 femte ledd delegeres formannskapet avgjørelsesmyndighet i alle saker, med mindre annet følger av lov, forskrift eller vedtak.

Formannskapet avgjør alle saker av prinsipiell betydning som ikke skal behandles av kommunestyret.

3.2. Innstillingsrett

Formannskapet har innstillingsrett til alle saker som skal behandles i kommunestyret, med mindre innstillingsrett er gitt til andre i lov eller vedtak.

Formannskapet skal innstille til kommunestyret i saker som har økonomiske konsekvenser som må innarbeides i budsjett og økonomiplan.

Dersom ordfører er i tvil om en sak er av prinsipiell betydning og bør fremlegges for kommunestyret til behandling, har formannskapet myndighet til å avgjøre dette.

Formannskapet skal behandle og innstille til kommunestyret saker som gjelder følgende:

- Alle saker som medfører økonomiske konsekvenser som må innarbeides i budsjettet og økonomiplanen. Formannskapet innstiller på forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak. *Hjemmelsgrunnlag: kommuneloven § 5-6 femte ledd, jf. § 14-3.*
- Godkjenning av årsregnskap og årsmelding. *Hjemmelsgrunnlag: kommuneloven § 14-3 tredje ledd.*
- Tilsetting av kommunedirektør. *Hjemmelsgrunnlag: kommuneloven § 13-1 første ledd.*
- Deltakelse i interkommunalt samarbeid. *Hjemmelsgrunnlag: kommuneloven kap. 17-20.*
- Låneopptak
- Garantistilling
- Finansforvaltning
- Saker som gjelder eiendomsspørsmål hvor formannskapet ikke har avgjørelsesmyndighet.
- Opprettelse av kommunalt foretak. *Hjemmelsgrunnlag: kommuneloven § 9-1 første ledd.*
- Samarbeidsavtaler og partnerskapsavtaler som ikke er delegert til kommunedirektør.
- Deltakelse i regionalt utviklingsarbeid.
- Eierskapsmelding (eierstrategier).
- Sikkerhet og beredskap
- KS debathefte

3.3. Vedtaksmyndighet

Formannskapet delegeres vedtaksmyndighet i følgende saker:

- *Budsjettsaker*
Kommunestyret har delegert til formannskapet å overføre beløp mellom vedtatte poster innenfor rammer som framgår av økonomireglementet, og som blir vedtatt i tilknytning til årsbudsjettet for det enkelte år.

Kommunestyrets delegering av myndighet til formannskapet i andre budsjettsaker bestemmes av økonomireglementet og i de vedtak som fattes for det enkelte år sammen med budsjettet.
- *Kommunale garantier*
Formannskapet har fullmakt til å stille kommunale garantier innenfor rammer som følger av

kommunelovens § 14-19 og innenfor de beløpsgrenser kommunestyret fastsetter for de enkelte formål.

- *Formannskapets disposisjonsfond*
Utbetalinger fra formannskapets disposisjonsfond skal gjøres på grunnlag av vedtak i formannskapet.
- *Bevilgningssaker fra Elverum kommunes næringsfond*
Formannskapet har fullmakt til å bevilge midler fra kommunens næringsfond i henhold til gjeldende retningslinjer vedtatt av kommunestyret.
- *Høringsinstans*
Formannskapet avgir høringsuttalelser på kommunens vegne.
- *Eiendomsforvaltning*
Formannskapet har det overordnede ansvaret for kommunens eiendomsforvaltning, og avgjør alle saker om fast eiendom kommunen eier eller leier, unntatt ansvaret som er lagt til kommunedirektøren.

Formannskapet har fullmakt til å kjøpe, rehabilitere og selge bygningsmasse innenfor godkjente budsjett- og investeringsrammer. Med mindre annet er bestemt, skal midler som frigjøres ved salg av bygningsmasse avsettes til reinvesteringer i kommunal bygningsmasse, alternativt til anskaffelse av ny.

Formannskapet har fullmakt til å inngå leieavtaler med løpetid over 10 år.

- *Eierrolle*
Formannskapet utøver Elverum kommunes løpende eierstyring i kommunens selskaper, med unntak av kommunale foretak. Myndigheten utøves innenfor de rammene som er fastsatt i kommunens Eiermelding.
- *Retningslinjer for støtteordninger mv.*
Formannskapet fastsetter retningslinjer for støtteordninger og avgrensede tiltak, innenfor de rammer og begrensninger som framgår av lover og forskrifter, budsjettvedtak og overordnede planer og retningslinjer.
- *Lokale tiltak for barn og unge*
Formannskapet har fullmakt til å prioritere søknader om statstilskudd til lokale tiltak for barn og unge i henhold til departementets retningslinjer på kommunen vegne.
- *Utbyggingsavtaler etter plan- og bygningsloven § 17*
Formannskapet har myndighet til å vedta utbyggingsavtaler innenfor allerede vedtatte økonomiske rammer.
- *Hastesaker*
Formannskapet har myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av kommunestyret, når det er nødvendig at vedtak treffes så raskt at det ikke er tid til å innkalle kommunestyret, jf. kommuneloven § 11-8 første ledd. Melding om vedtak truffet i medhold av denne bestemmelsen forelegges kommunestyret i neste møte.

- *Særlovsmyndighet*

Formannskapet er kommunens særlovsorgan, og behandler alle enkeltsaker etter særlov som må behandles politisk så langt myndigheten ikke er delegert til andre, og som kommunestyret har anledning til å delegerer.

4. Ordfører

4.1. Generell delegeringsbestemmelse

Ordfører er kommunens rettslige representant og underskriver på kommunens vegne hvis ikke myndigheten er tildelt andre, jf. kommuneloven § 6-1 andre ledd.

Som rettslig representant er ordfører kommunens stedfortreder, og kan motta forkynnelser på kommunens vegne, jf. domstolloven § 191 og tvisteloven § 2-5. Ordfører kan møte på kommunens vegne i alle rettstvister der kommunen er part, jf. tvisteloven § 2-1.

Ordfører utsteder fullmakter til å representere kommunen i rettsforhandlinger, jf. tvisteloven § 2-5 (2).

Ordfører gis myndighet til å representere Elverum kommune i eierorgan i selskaper som kommunen eier delvis, når ikke annet er bestemt av kommunestyret. Ordfører kan delegerer myndigheten videre.

Ordfører gis myndighet til i enkeltsaker å tildele midler til aktuelle formål innenfor en ramme fastsatt i økonomireglementet eller i det årlige budsjettvedtaket.

Kommunestyret har arbeidsgiveransvaret for kommunedirektøren. Kommunestyret delegerer det løpende personalansvaret for kommunedirektøren, herunder gjennomføring av utviklingssamtaler til et utvalg bestående av ordfører, varaordfører og et formannskapsmedlem fra opposisjonen. Utvalget innstiller til formannskapet i fastsettelsen av kommunedirektørens lønn.

4.2. Innstillingsrett

Ordfører har myndighet til å innstille til kommunestyret i søknader om fritak etter kommuneloven § 7-9 andre ledd. Det samme gjelder saker om valg av settemedlemmer etter § 7-10 andre ledd og suppleringsvalg etter § 7-10 syvende ledd.

4.3. Vedtaksmyndighet

Ordfører avgjør spørsmål om dekning av tapt arbeidsfortjeneste for folkevalgte og inngår avtaler om refusjon av tapt arbeidsfortjeneste, jf. forskrift 30. oktober 2019 nr. 1479 om folkevalgtes godtgjøring og velferdsgoder § 4-1 siste ledd.

Etter samme forskrift § 8-2 avgjør ordfører søknader om permisjon fra folkevalgte. Kommunestyret selv avgjør søknad om permisjon fra ordfører.

5. Andre folkevalgte organer

5.1. Kommunestyrekomiteene

Kommunestyrekomiteene for helse- og omsorg, utdanning, vekst- og utvikling og plan og eiendom er opprettet med hjemmel i kommuneloven § 5-9. Se også eget reglement fastsatt av kommunestyret 23. september 2020 i sak 098/20.

Kommunestyrekomiteene har ikke vedtaksmyndighet, jf. kommuneloven § 5-9 første ledd.

Innstillingsrett

Kommunestyrekomiteene innstiller til kommunestyret i saker innenfor sitt arbeidsområde.

5.2. Administrasjonsutvalget

Formannskapet danner sammen med 4 arbeidstakerrepresentanter som møter med fulle rettigheter, kommunens administrasjonsutvalg, jf. kommuneloven § 5-11. Administrasjonsutvalget er kommunens øverste partssammensatte utvalg, og treffer vedtak innenfor rammer og etter de retningslinjer som er fastsatt i lov, i medhold av lov eller er vedtatt av kommunestyret eller formannskapet.

Administrasjonsutvalget behandler overordnede retningslinjer og prinsipper for kommunens lønns- og personalpolitikk samt andre saker av overordnet karakter som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte, jf. Hovedavtalen del B § 4. Utvalget delegeres myndighet i samsvar med dette.

Vedtaksmyndighet

Administrasjonsutvalget vedtar kommunens personalreglement og andre retningslinjer for de ansatte.

Utvalget er kommunens partssammensatte utvalg for drøfting og utforming av bl.a. personalpolitiske strategier, overordnede organisasjonsutviklingsaker mv. Se også eget reglement fastsatt av Elverum kommunestyret 23. september 2020 sak 098/20.

5.3. Kontrollutvalget

Kontrollutvalget er opprettet i samsvar med kommuneloven § 23-1.

Kontrollutvalgets ansvar og myndighet framgår av kommuneloven § 23-2. Utvalget skal på vegne av kommunestyret føre løpende kontroll med forvaltningen i kommunen, påse at revisjonen fungerer på en betryggende måte og at kommunestyrets vedtak følges opp. Se også eget reglement fastsatt av kommunestyret 23. september 2020 i sak 098/20.

Innstillingsrett

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-5.

Kontrollutvalget har innstillingsrett til kommunestyret i alle saker som kontrollutvalget legger fram for kommunestyret. Det samme gjelder innstilling til valg av revisor, jf. kommuneloven § 24-1 tredje ledd.

5.4. Utvalg for valgsaker

Utvalg for valgsaker er opprettet med hjemmel i kommuneloven § 5-7. Se også eget reglement fastsatt av kommunestyret 23. september 2020 i sak 098/20.

Innstillingsrett

Utvalg for valgsaker skal behandle og innstille til kommunestyret i saker som gjelder:

- Valg av medlemmer og varamedlemmer til utvalg, nemnder, styrer og råd mv. som skal velges eller oppnevnes av kommunestyret i medhold av lov eller vedtekter.
- Valg av utvalg for lagrettedmedlemmer og meddommere mv. etter domstolloven § 68 første ledd.

Utvalg for valgsaker skal behandle og innstille til generalforsamlingen (formannskapet) i heleide aksjeselskaper i saker som gjelder valg av medlemmer og varamedlemmer til styret.

Vedtaksmyndighet

Utvalg for valgsaker delegeres myndighet å utføre oppgavene som nevnt i domstolloven § 68 første ledd, og avgjør søknader om fritak fra valg til utvalg av lagrettemedlemmer og meddommere.

5.5. Viltfaglig utvalg

Viltfaglig utvalg er opprettet med hjemmel i kommuneloven § 5-7.

Innstillingsrett

Viltfaglig utvalg innstiller til formannskapet i saker av prinsipiell betydning.

Vedtaksmyndighet

Viltfaglig utvalg behandler og avgjør saker etter viltloven med tilhørende forskrifter, med unntak av saker av prinsipiell betydning.

5.6. Utvalg for gate- og vegnavn

Utvalg for gate- og vegnavn er opprettet med hjemmel i kommuneloven § 5-7.

Innstillingsrett

Utvalget innstiller til formannskapet i saker om gate- og vegnavn, jf. stadnamnlova §§ 4 og 5.

5.7. Valgstyret

Valgstyret er opprettet med hjemmel valgloven § 4-1, jf. kommuneloven § 5-7, og har ansvar for gjennomføring av kommune-, fylkestings- og stortingsvalg.

Valgstyret delegeres all myndighet som ikke etter valgloven er lagt til kommunestyret selv.

Innstillingsrett

Valgstyret innstiller til kommunestyret i saker om gyldigheten av valget, jf. valgloven § 13-4, og ved suppleringsvalg etter valgloven § 14-2 (4).

Vedtaksmyndighet

Valgstyret delegeres myndighet til å behandle følgende saker etter valgloven:

- Oppnevning av stemmestyrer, jf. § 4-2.
- Behandling av listeforslag, jf. § 6-6.
- Hvor forhåndsstemmer kan mottas, jf. § 8-3.
- Antall stemmekretser, jf. valgloven § 9-3 (1).
- Tid og sted for stemmegivning, jf. § 9-3 (2) første setning.
- Bruk av elektronisk avkryssing i manntallet, jf. § 9-5a.

5.8. Kommunale råd

Kommunestyret har opprettet Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse og Ungdomsrådet med hjemmel i kommuneloven § 5-12.

Rådene er rådgivende organer og har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder deres interessegrupper.

5.9. Sakkyndig takstnemnd for eiendomsskatt

Sakkyndig takstnemnd for eiendomsskatt er opprettet med hjemmel i eiendomsskattelova § 8 A-3 fjerde ledd.

Innstillingsrett

Sakkyndig takstnemnd for eiendomsskattesaker innstiller til klagenemnda for eiendomsskattesaker i klagesaker.

Myndigheten omfatter ikke klager over utskriving av eiendomsskatt hvor kommunen bruker Skatteetatens beregnede markedsverdier for boliger og fritidsboliger som grunnlag for utskriving av eiendomsskatten, jf. § 8 C-1.

Vedtaksmyndighet

Takstnemnda skal verdsette eiendommer i Elverum kommune for utskriving av eiendomsskatt, jf. eiendomsskattelova § 8 A-3 (4).

Se også eiendomsskattevedtekter for Elverum kommune fastsatt av kommunestyret 23. november 2016 i sak 139/16.

5.10. Klagenemnda for eiendomsskattesaker

Klagenemnda for eiendomsskattesaker er opprettet med hjemmel i eiendomsskattelova § 20. Klagenemnda har myndighet til å behandle klager over utskriving av eiendomsskatt.

Myndigheten omfatter ikke klager over utskriving av eiendomsskatt hvor kommunen bruker Skatteetatens beregnede markedsverdier for boliger og fritidsboliger som grunnlag for utskriving av eiendomsskatten, jf. § 8 C-1.

Se også eiendomsskattevedtekter for Elverum kommune fastsatt av kommunestyret 23. november 2016 i sak 139/16.

5.11. Klagenemnda

Klagenemnda gis fullmakt til å behandle og avgjøre klagesaker etter forvaltningsloven, hvor enkeltvedtak er fattet av kommunalt organ, og hvor det ikke etter særlov er statlig organ som er klageinstans, jf. forvaltningsloven § 28 annet ledd.

Kommunestyret beholder selv myndigheten til å behandle klager over enkeltvedtak fattet av formannskapet.

Departementet er klageinstans for enkeltvedtak fattet av kommunestyret, jf. fvl. § 28 annet ledd.

5.12. Driftsstyrene

Kommunestyret har opprettet driftsstyrer for grunnskolene og kulturskolen i Elverum etter kommuneloven § 5-10. Driftsstyrene har fått ansvar for oppfølging og tilsyn med skolens virksomhet og utgjør skolenes samarbeidsutvalg etter opplæringsloven § 11-1, jf. reglement for driftsstyrene.

6. Foretak og selskaper

6.1. KF Elverum kommuneskoger (KFEK)

KFEK har fullmakt til å forvalte og utnytte økonomisk, økologisk og skogfaglig Elverum kommunes eiendommer i skog og utmark, samt kunne delta i skog- og trebaserte virksomheter hvor Elverum kommune har ansvar/interesser. Myndigheten utøves innenfor rammene av kommunestyrets vedtatte målsettinger, retningslinjer og selskapets vedtekter.

KFEK har fullmakt til å drifte Vedsentralen innenfor rammene av driftsavtalen fastsatt av kommunestyret.

KFEK er ikke et selvstendig rettssubjekt og har ikke myndighet til å råde rettslig over kommunens eiendommer eller opptre som part på vegne av kommunen overfor domstoler eller andre myndigheter. Avhengig av sakens betydning ligger denne myndigheten til kommunestyret, formannskapet, ordføreren eller kommunedirektøren i henhold til dette delegeringsreglementet.

Fullmakt til å opptre som part på kommunens vegne kan gis i den enkelte sak.

Vedtaksmyndighet

KFEK har myndighet til å ta avgjørelser innenfor sitt myndighetsområde.

6.2. Sør-Østerdal interkommunale selskap IKS (SØIR)

SØIR har myndighet til å løse Elverum kommunes lovpålagte oppgaver med avfallshåndtering. Myndigheten utøves innfor rammene av selskapsavtalen og renovasjonsforskriften.

Vedtaksmyndighet

SØIR IKS har myndighet til å avgjøre saker etter renovasjonsforskriften.

6.3. Revisjon Øst IKS

Revisjon Øst IKS har myndighet til å levere revisjonstjenester til kommunen i samsvar med kommuneloven kap. 24, selskapsavtalen, og avtale inngått med Elverum kommune v/kontrollutvalget.

6.4. Midt-Hedmark Brann- og redningsvesen IKS (MHBR)

MHBR har ansvar og myndighet til å ivareta kommunenes forpliktelser etter brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter, med unntak av lovens § 16 (nødalarmersentral). Myndigheten utøves innenfor rammene av selskapsavtalen.

Vedtaksmyndighet

MHBR ved brannsjefen har myndighet til å:

- Fatte vedtak og iverksette tiltak etter brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter innenfor sitt ansvarsområde.
- Iverksette tiltak mot akutt forurensning etter forurensningsloven § 46 annet ledd.
- Fatte vedtak og iverksette tiltak for å forebygge, hindre og begrense forurensning fra nedgravde oljetanker etter forurensningsforskriften kap. 1.
- Gi pålegg om bistand etter forurensningsloven § 47 første ledd.

6.5. Kontrollutvalgssekretariat Øst IKS (Konsek Øst IKS)

Konsek Øst IKS har myndighet til å ivareta sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget i Elverum kommune. Myndigheten utøves innenfor rammene av selskapsavtalen, kommuneloven med tilhørende forskrifter og reglement for kontrollutvalget.

Innstillingsrett

Sekretariatet innstiller i saker til kontrollutvalget.

Attesteringsfullmakt

Kontrollutvalgets sekretær har fullmakt til å attestere kontrollutvalgets regninger.

7. Kommunedirektøren

7.1. Generell delegeringsbestemmelse

Kommuneloven § 13-1 pålegger kommunen å ha en kommunedirektør. Kommunestyret vedtok 17. juni 2020 i sak 070/20 at kommunens øverste administrative leder skal betegnes som kommunaldirektør.

Kommunedirektøren er øverste leder av den samlede kommunale administrasjon med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruksjer, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir, jf. § 13-1 annet ledd.

All myndighet som delegeres fra et annet folkevalgt organ til administrasjonen delegeres til kommunedirektøren, jf. kommuneloven § 13-1. Kommunedirektøren plikter å sørge for en fornuftig videredelegering i administrasjonen.

7.2. Kommunedirektørens myndighet

7.2.1. Vedtaksmyndighet

Kommunedirektøren gis myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning, om ikke kommunestyret selv har bestemt noe annet, jf. kommuneloven § 13-1 sjette ledd. Se punkt 7.2.11 Særlovsmyndighet i saker uten prinsipiell betydning.

Kommunedirektøren forvalter godtgjøring til folkevalgte i samsvar med forskrift gitt av kommunestyret.

Saker av prinsipiell betydning skal legges fram for folkevalgte organer til avgjørelse.

Oversikt over hvilke særlover kommunedirektøren har fått delegert vedtaksmyndighet for skal også framgå av KF Delegering. Det samme gjelder kommunedirektørens videredelegering.

7.2.2. Innstillingsrett

Kommunedirektøren skal etter kommuneloven § 13-1 se til at alle saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og gir et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Kommunedirektøren skal legge fram innstilling i saker som skal behandles i folkevalgte organer.

Kommunedirektøren har innstillingsrett til formannskapet, kommunestyrekomiteene, administrasjonsutvalget, utvalg fastsatt med hjemmel i kommuneloven § 5-7, valgstyret, klagenemnda og sakkyndig takstnemnd for eiendomsskattesaker.

Kommunedirektørens innstillingsrett kan ikke delegeres.

7.2.3. Administrasjonens organisering

Vesentlige endringer i administrasjonens organisering og oppgaveløsning skal legges frem for administrasjonsutvalget til orientering.

7.2.4. Arbeidsgiver- og personalansvar

Kommunedirektøren har det løpende personalansvar for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke annet er fastsatt i lov, jf. kommuneloven § 13-1 siste ledd. Personalsaker skal behandles i tråd med det til enhver tid gjeldende lov- og avtaleverk, samt kommunens arbeidsgiverpolitiske retningslinjer vedtatt av administrasjonsutvalget.

Kommunedirektøren beslutter antall og type stillinger innenfor alle tjenesteområder, innenfor vedtatt budsjett. Det samme gjelder omgjøring av stillinger. Kommunedirektøren godkjenner inngått sentrale og lokale avtaler mellom kommunen og arbeidstakerorganisasjonene.

Kommunedirektørene er delegert myndighet som arbeidsgiver i samsvar med hovedavtalen del B.

Kommunedirektøren er delegert myndighet til å gjennomføre og slutføre forhandlinger vedrørende ansattes lønns- og arbeidsvilkår, innenfor de rammer og retningslinjer kommunestyret og formannskapet har gitt. Det samme gjelder inngåelse av lokale særavtaler.

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å stemme på vegne av Elverum kommune ved uravstemninger om vedtakelse av ny Hovedtariffavtale og Hovedavtale. Kommunens anbefalinger overfor KS i forkant av hovedtariffoppgjør skal behandles av folkevalgt organ.

7.2.5. Signaturrett

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å undertegne dokumenter på kommunens vegne, når nødvendig godkjenning foreligger ved vedtak i kommunestyret eller formannskapet.

Kommunedirektøren har fullmakt til å underskrive på kommunens vegne i alle saker som i det vesentlige gjelder formuesverdier eller personalsaker, herunder:

- Avtaler
- Søknader
- Gjeldsbrev
- Skjøter

Myndigheten kan videredelegeres.

7.2.6. Anvisning

Kommunedirektøren gis generell anvisningsmyndighet for kommunens budsjett. Anvisningsmyndigheten kan videredelegeres.

7.2.7. Budsjettmyndighet

Kommunestyret har gitt kommunedirektøren fullmakt til å overføre beløp mellom vedtatte poster innenfor de rammer som framgår av økonomireglementet, og som for det enkelte år blir vedtatt i tilknytning til årsbudsjettet.

7.2.8. Økonomiforvaltning

Kommunedirektøren gis myndighet til å forvalte kommunens økonomi innenfor rammene av det til enhver tid gjeldende budsjettvedtak. Forvaltningen skal skje i henhold til gjeldende prinsipper for økonomistyring og økonomireglementet.

7.2.9. Eiendomsforvaltning

Kommunedirektøren gis fullmakt til forvaltning av kommunens eiendom, herunder både fast eiendom og løsøre med de begrensningene som fremkommer i formannskapets eller kommunestyrets vedtak.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta kjøp, salg, leie og bortleie av eiendom, herunder også opsjon av eiendom mv. innenfor de rammer som følger av økonomireglementet, budsjett og vedtak. Dette gjelder bl.a.:

- Utleie av kommunale boliger og inngåelse av leiekontrakt etter retningslinjer og rammer fastsatt av kommunen.

- Oppsigelse av leiekontrakt ved brudd på denne, og begjære utkastelse av leieboer fra kommunale boliger.
- Utleie av kommunale kontorlokaler og fastsette husleie i henhold til budsjett, rammer og retningslinjer fastsatt av kommunen.
- Tilsagn om boligtomter og salg av tomter innenfor regulert tomteområde etter vilkår fastsatt av kommunen. Kommunedirektøren har fullmakt til å signere skjøter på kommunens vegne.
- Møte på tvangsauksjon der kommunen er kreditor og inngi bud på boligeiendom.
- Anta bud gitt på tvangssalg av boligeiendom.
- Avgjøre søknader om prioritetsvikelser for kommunale heftelser hvor det fortsatt er god dekning. Søknader som blir avslått kan påklages til formannskapet.
- Sletting av heftelser på parseller eller tomter som utskilles fra hovedeiendom og som får egne bruksnummer, når verdien på parsellen eller tomtene er lav i fht. verdien på gjenværende hovedeiendom, og denne fortsatt antas å gi god dekning.
- Opprette og slette servitutter og/eller heftelser på grunneiendom. Avhende regulerte industritomter og fastsette pris for disse.
- Avhende regulerte industritomter og fastsette pris for disse.
- Utleie av kommunal grunn til salgsvirksomhet og arrangementer i henhold til retningslinjer fastsatt av kommunestyret.
- Ansvar som prosjektansvarlig, tiltakshaver og byggekomité i bygge- og rehabiliteringsprosjekter.
- Opptre på kommunens vegne i naboforhold (grannelova, grannegjerdelova mv.).
- Inngå avtale om kjøp av grunn til utbyggingsformål i samsvar med godkjent reguleringsplan og budsjettvedtak.
- Selge og kjøpe bolig som skal disponeres av kommunen for ivaretagelse av de plikter kommunen har med skaffe til veie boliger til visse målgrupper, herunder bruk av forkjøpsrett.

Fullmaktene gjelder så langt de ikke går utover de fullmakter som er gitt formannskapet. Fullmakten utøves innfor de til enhver tid fastsatte rammer i kommunens økonomireglement og årsbudsjett.

7.2.10. Prosessfullmakt

Kommunedirektøren delegeres generell myndighet til å begjære påtale i straffesaker der en ansatt i kommunen eller kommunen som rettssubjekt er fornærmet.

Kommunedirektøren gis myndighet til å :

- Beslutte saksanlegg, herunder ta ut stevning, forliksklage og begjære midlertidig sikring
- Beslutte bruk av rettsmidler, herunder anke, påtale, fremme søksmål og anvende rettsmidler

Myndigheten er begrenset til å gjelde saker uten prinsipiell betydning.

I alle saker har kommunedirektøren myndighet til å:

- Følge opp saker for forliksrådet og domstolene der kommunen er part
- Frafalle krav om sakskostnader
- Ta stilling til resultatet av konfliktrådsbehandling
- Ta stilling til forelegg utferdiget mot kommunen

Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå forlik i alle saker innenfor eksisterende budsjettammer.

Kommunedirektøren har fullmakt til å engasjere prosessfullmektiger i kommunens rettssaker.

7.2.11. Særlovsmyndighet i saker uten prinsipiell betydning

Salgs- og skjenkesaker etter alkohollovgivningen

Kommunedirektøren gis fullmakt til å treffe vedtak om bevilgning om salg i butikk for alkoholholdig drikk opp til og med gruppe 1 (inntil 4,7 volumprosent alkohol) og skjenking i alle gruppene etter loven så langt det ikke framgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret selv har vedtatt at myndigheten skal ligge til et annet organ. Myndigheten omfatter vedtaksmyndighet etter alkoholforskriften.

Myndigheten utøves innenfor rammene av kommunens alkoholpolitiske handlingsplan og andre politiske vedtak.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å ettergi gebyr for bevilgning fastsatt av kommunestyret med hjemmel i alkoholloven § 7-1. Bevillingsgebyret kan bare ettergis dersom det foreligger billighetsgrunner eller avgiften anses som uerholdelig.

Serveringsloven

Kommunedirektøren gis myndighet til treffe vedtak etter serveringsloven med unntak av § 5 om fastsettelse av åpningstider og dispensasjon fra disse.

Barnehageloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å treffe vedtak med hjemmel i barnehageloven med tilhørende forskrifter. Kommunedirektøren gis også myndighet til å avgjøre søknader om redusert betaling eller friplasser i de kommunale barnehagene.

Kommunestyret fastsetter selv vedtekter for de kommunale barnehagene etter § 7. Kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å gjøre endringer i vedtektene i tråd med kommunale eller statlige vedtak.

Opplæringsloven med forskrifter

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å treffe vedtak med hjemmel i opplæringsloven med tilhørende forskrifter, med unntak av myndighet som er lagt til skolenes driftsstyrer, jf. punkt. 5.12, fastsetting av forskrift om skolekretsgrenser § 8-1, samarbeid om PP-tjenesten § 5-6, endring av målform § 2-5, forsøksvirksomhet § 1-5, oppretting og valg av skolemiljøutvalg og samarbeidsutvalg §§ 11-1 og 11-1a.

Voksenopplæringsloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele eventuelle tilskudd til voksenopplæringstiltak etter § 6 siste ledd mellom organisasjonene. Myndigheten skal utøves innenfor de vedtatte budsjetttrammer og i samsvar med vedtatte regler for tilskudd.

Barnevernloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å utføre oppgaver og treffe vedtak etter barnevernloven, med unntak av fastsettelse av vedtekter om forsøksvirksomhet etter § 2-4.

Kommunedirektøren gis myndighet til å opptre som kommunens partsrepresentant i barnevernssaker for fylkesnemnda og i retten. Myndigheten forutsettes videredelegert til barnevernsleder.

Brann- og eksplosjonsvernloven

Oppgaver og plikter etter § 16 (nødalarmeringssentral) delegeres til kommunedirektøren. Kommunedirektørens fullmakter kan videredelegeres til kommunedirektøren i Hamar i henhold til samarbeidsavtalen om felles 110- nødalarmeringssentral i Innlandet.

Bolig- og eiendomssaker

Kommunens myndighet og oppgaver etter husbankloven og bustøtteloven med tilhørende forskrifter og veiledninger delegeres til kommunedirektøren. Myndigheten utøves innenfor de rammer som følger av budsjett og fastsatte retningslinjer for kommunen på området.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å tildele kommunale boliger etter søknad og inngå leiekontrakter i henhold til vedtatte forskrifter og rammer. Myndigheten omfatter også tildeling av omsorgsboliger.

Kommunaldirektøren gis myndighet til på kommunens vegne å godkjenne avtaler om kjøp, salg og utleie av kommunale innskuddsleiligheter og boligeiendommer, og for øvrig ha rådgivende myndighet i saker som gjelder leie, utleie, kjøp eller salg av bygninger/eiendommer.

Eierseksjonsloven (LOV-2017-06-16-65) Ny

Kommunedirektøren gis myndighet til å gi seksjoneringstillatelse og utføre kommunens oppgaver etter eierseksjonsloven med tilhørende forskrifter.

Folkebibliotekloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å utøve kommunens myndighet og oppgaver etter folkebibliotekloven.

Folkehelseloven

Kommunens forpliktelser og myndighet etter folkehelseloven med forskrifter delegeres til kommunedirektøren så langt det er anledning etter loven her og kommuneloven.

Folkeregisterloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å utføre oppgaver og myndighet etter folkeregisterloven.

Folketrygdloven med forskrifter

Kommunens oppgaver, plikter og myndighet etter loven med tilhørende forskrifter legges til kommunedirektøren.

Forpaktingslova

Kommunedirektøren gis myndighet til å treffe alle avgjørelser etter loven.

Forsinkelsesrenteloven

Kommunedirektøren gis myndighet til å treffe alle avgjørelser etter loven.

Forurensningsloven med tilhørende forskrifter

Kommunens oppgaver, plikter og avgjørelsesmyndighet etter forurensningsloven med tilhørende forskrifter delegeres til kommunedirektøren. Unntatt er saker som er delegert til andre slik som MHBR.

Friluftsløven med forskrifter

Kommunaldirektøren gis myndighet til å fatte vedtak etter § 40 om stansing og fjerning av ulovlig byggverk og avgi uttalelse på vegne av kommunen etter § 20.

Kommunedirektøren gis myndighet til å utføre oppgaver og plikter etter friluftsløven med forskrifter, herunder ivareta kommunens rettigheter.

Friskoleloven

Kommunedirektøren delegeres myndighet og oppgaver etter loven med forskrifter.

Kommunestyret avgir selv uttalelse etter § 2-1 om godkjenning av friskoler og oppnevner selv en representant til styre etter § 5-1.

Gjeldsinformasjonsloven (ny)

Kommunedirektøren gis myndighet til å innhente gjeldsopplysninger etter lovens § 12.

Gjeldsordningsloven

Kommunedirektøren gis myndighet til å opptre som fordringshaver på vegne av kommunen og har ansvar for kommunens oppgaver og plikter etter loven med tilhørende forskrifter.

Grannegjerdelova

Kommunedirektøren gis myndighet til å treffe vedtak og gi uttalelse på kommunens vegne etter loven, med unntak av § 18.

Gravferdslova

Kommunedirektøren gis myndighet til å treffe vedtak etter gravferdslova § 9 ved tvist om hvem som skal sørge for gravferden og ivareta kommunens plikter etter loven med tilhørende forskrifter.

Håndyrlova med tilhørende forskrifter (ny i reglementet)

Kommunedirektøren gis myndighet til å treffe vedtak og gi uttalelse på kommunens vegne etter loven med tilhørende forskrifter.

Helse- og omsorgstjenesteloven med forskrifter

Kommunens myndighet, oppgaver og plikter etter helse- og omsorgstjenesteloven med forskrifter gis til kommunedirektøren så langt loven og kommuneloven tillater, inkludert myndighet til å fatte vedtak om tvang etter kap. 9. Myndigheten utøves innenfor budsjettvedtak, forskrifter og retningslinjer fastsatt av kommunestyret.

Helseberedskapsloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å ivareta kommunens ansvar og myndighet etter helseberedskapsloven.

Helsepersonelloven med forskrifter

Kommunedirektøren gis fullmakt til å ivareta kommunens myndighet og oppgaver etter helsepersonelloven.

Helseregisterloven med forskrifter

Kommunedirektøren gis fullmakt til å ivareta kommunens myndighet og oppgaver etter helseregisterloven.

Hundeloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å treffe vedtak etter hundeloven § 9 første ledd bokstav e.

Introduksjonsloven med forskrifter

Kommunens oppgaver og myndighet etter introduksjonsloven med forskrifter gis til kommunedirektøren.

Jordlova

Kommunedirektøren gis myndighet til å utføre kommunens oppgaver, fatte vedtak og avgi uttalelse på kommunens vegne etter jordlova med tilhørende forskrifter.

Konsesjonsloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fatte vedtak og avgi uttalelse på kommunens vegne etter konsesjonsloven med tilhørende forskrifter.

Kommunedirektøren gis myndighet til å avgi uttalelse om pris ved salg av konsesjonspliktige eiendommer på tvangsauksjon og tvangssalg etter tvangsfullbyrdelsesloven.

Kulturminneloven

Avgjørelsesmyndighet, plikter og oppgaver etter kulturminneloven delegeres til kommunedirektøren.

Innlandsfiskeloven

Kommunedirektøren gis myndighet til å fatte vedtak og avgi uttalelse på kommunens vegne etter denne loven med tilhørende forskrifter.

Likestillings- og diskrimineringsloven (ny)

Avgjørelsesmyndighet, plikter og oppgaver etter likestillings- og diskrimineringsloven delegeres til kommunedirektøren.

Matrikkeloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fatte vedtak og utføre kommunens plikter og oppgaver etter loven med tilhørende forskrifter.

Mineralloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å uttale seg om prøveuttak etter mineralloven § 12 på vegne av kommunen.

Motorferdselloven med forskrifter

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fatte vedtak etter lovens § 6.

Naturmangfoldsloven med forskrifter

Lovens oppgaver og plikter delegeres til kommunedirektøren.

Kommunedirektøren gis vedtaksmyndighet i saker om uttak av vilt og lakse- og innlandsfiske etter § 18, saksbehandling etter § 41, skjøtsel av verneområder etter § 47, meldeplikt for skogbrukstiltak etter § 54 og meldeplikt for jordbrukstiltak etter § 55.

Naturskadeloven

Kommunedirektøren gis fullmakt til å treffe forholdsregler mot naturskader etter §§ 20 og 21.

NAV-loven

Kommunens plikter og myndighet etter §§ 8, 13 og 14 delegeres til kommunedirektøren.

Odelslova

Kommunedirektøren gis myndighet til å fatte vedtak og avgi uttalelse på kommunens vegne etter odelslova med tilhørende forskrifter.

Pasient- og brukerrettighetsloven

Kommunens myndighet og oppgaver etter loven med forskrifter, inkludert myndighet til å fatte vedtak om tvang etter kap. 4a, delegeres til kommunedirektøren.

Pasientjournalloven

Kommunedirektøren delegeres myndighet og oppgaver etter loven.

Personopplysningsloven

Kommunens oppgaver og plikter etter loven med forskrifter delegeres til kommunedirektøren. Kommunedirektørens gis fullmakt til å utøve myndighet på vegne av kommune innenfor de retningslinjene som er satt på området, inkl. GDPR.

Plan- og bygningsloven med forskrifter

Kommunedirektøren gis ansvar for å utføre kommunens oppgaver og plikter etter loven, samt vedtaksmyndighet i enkeltsaker uten prinsipiell betydning.

Kommunedirektøren gis myndighet til å:

- Beslutte oppstart av reguleringsplan i tråd med kommuneplanens arealdel og reguleringsplan uten vesentlig virkning for miljø og samfunn etter pbl. § 12-8.
- Beslutte forslag til planprogram som legges ut til offentlig ettersyn etter pbl. § 12-9 andre ledd.
- Inngå avtale om å overlate til andre myndigheter eller private å utarbeide forslag til områderegulering etter pbl. § 12-2 andre ledd.
- Vedta «mindre» og «små» endringer av reguleringsplan etter pbl. § 12-14 andre ledd.
- Samtykke til behandling av plan- og byggesak i felles prosess etter pbl. § 12-15.
- Treffe vedtak om dispensasjon fra arealplaner med bestemmelser i enkeltsaker uten prinsipiell betydning, og som ikke har nevneverdige negative konsekvenser for berørte parter eller interessenter etter pbl. § 19-4.
- Følge opp ulovligheter etter pbl. kap. 22
- Utpeke barn- og unges representant i planarbeidet etter § 3-3.

Kommunedirektøren gis myndighet til å godkjenne planer og tegninger for lokale kulturbygg som det søkes om statlig tilskudd til i henhold til retningslinjer fastsatt av departementet.

Pliktavleveringsloven

Kommunedirektøren gis avgjørelsesmyndighet etter § 5.

Politivedtektene

Kommunedirektøren gis myndighet til å håndheve politivedtektene og ilegge overtredelsesgebyr for de bestemmelsene hvor håndhevingsmyndigheten er lagt til kommunen.

Psykisk helsevernlov

Kommunens myndighet og oppgaver etter loven delegeres til kommunedirektøren.

Rekvisisjonsloven

Kommunens myndighet, oppgaver og plikter etter loven delegeres til kommunedirektøren.

Skattebetalingsloven og skatteforvaltningsloven

Kommunens myndighet, oppgaver og plikter etter lovene delegeres til kommunedirektøren.

Skogbruksloven

Kommunedirektøren gis myndighet til treffe vedtak og avgi uttalelse på kommunens vegne etter loven med tilhørende forskrifter.

Smittevernloven med forskrifter

Kommunedirektøren delegeres kommunens myndighet og oppgaver etter loven.

Sosialtjenesteloven

Kommunedirektøren delegeres kommunens myndighet og oppgaver etter loven.

Straffeloven og straffeprosessloven

Kommunedirektøren gis myndighet til anmelde straffbare forhold og begjære offentlig påtale på kommunens vegne for tyverier og tingsskade på kommunal eiendom, i personalsaker og hvor kommunens ansatte er fornærmet, jf. straffeloven §§ 263 – 264 (trusler), §§ 271 – 274 (vold) og §§ 155-156 (vold mot og hindring av offentlig tjenestemann).

Kommunedirektøren gis myndighet til å samtykke til overføring til behandling i konfliktrådet.

Kommunedirektøren gis myndighet til å kreve erstatning for krav (borgerlige rettskrav) kommunen måtte ha mot en siktet som følge av et straffbart forhold, jf. straffeprosessloven § 3.

Strålevernloven

Kommunedirektøren gis ansvar og vedtaksmyndighet som kommunens tilsynsmyndighet etter loven med tilhørende forskrifter.

Tobakkskadeloven med forskrifter

Kommunedirektøren delegeres myndighet, oppgaver og plikter etter loven.

Tvangsfullbyrdelsesloven med forskrifter

Kommunedirektøren gis myndighet til å begjære tvangsfullbyrdelse for krav kommunen har når det foreligger alminnelig eller særskilt tvangsgrunnlag etter § 4-1, og kreve midlertidig forføyning når det foreligger sikringsgrunnlag etter §§ 13-1 og 13-2.

Vannressursloven med forskrifter

Kommunens myndighet, oppgaver og plikter etter loven med tilhørende forskrifter delegeres til kommunedirektøren.

Vass- og avløpsanleggsloven

Kommunens myndighet, oppgaver og plikter etter loven med tilhørende forskrifter delegeres til kommunedirektøren.

Vegloven med forskrifter

Kommunens oppgaver og myndighet etter loven med forskrifter delegeres til kommunedirektøren.

Vegtrafikkloven med forskrifter

Kommunens oppgaver og myndighet etter loven med forskrifter delegeres til kommunedirektøren.

Ansvar for kommunens oppgaver og plikter etter lov og forskrift

Kommunedirektøren gis fullmakt til å utføre kommunens oppgaver og plikter fastsatt i lov og forskrift med mindre annet framgår av delegeringsreglementet. Dette gjelder bl.a. følgende lover og forskrifter:

- Abortloven
- Adopsjonsloven (LOV-2017-06-16-48) *Ny adopsjonslov*
- Anskaffelsesloven
- Akvakulturloven
- Arbeidsmiljøloven
- Arkivlova
- Barnelova
- Beitelova
- Borettslagslova
- Bygdeallmenningsloven
- Domstolloven
- Dyrehelsepersonelloven
- Eiendomsskattelova
- Ekteskapsloven § 12 a
- Finansavtaleloven
- Lov om flagging på kommunale bygninger
- Geodataloven
- Helsetilsynsloven
- Kommuneloven
- Kosmetikkloven
- Krigspensjon for sivile

- Krigspensjonering for militærpersoner
- Krigsskadeerstatningsloven
- Krigsskadeøstøvnadsloven
- Krisesentrelova
- Kulturlova
- Luftfartsloven
- Matloven
- Merverdiavgiftskompensasjonsloven
- Merverdiavgiftsloven
- Miljøinformasjonsloven
- Mållova
- Næringsberedskapsloven
- Offentleglova
- Panteloven
- Partiloven
- Pasientskadeloven
- Regnskapsloven
- Sikkerhetsloven (LOV-2018-06-01-24 - ny)
- Sivilbeskyttelsesloven
- Sjømannspensjonsloven
- Skatteloven
- Spesialisthelsetjenesteloven
- Statens Pensjonskasseloven
- Valgloven
- Vassdragsreguleringsloven
- Vergemålsloven

Oversikt over hvilke særlover kommunedirektøren har fått delegert vedtaksmyndighet for skal framgå av KF Delegering. Det samme gjelder kommunedirektørens videredelegering.

ELVERUM KOMMUNE

Årsrapport 2020

Helse, miljø og sikkerhetsarbeid i Elverum Kommune

jf. Arbeidsmiljøloven § 7-2. 6. ledd

Telefon

62433000

Adresse

PB.403, 2418
Elverum

Internett

www.elverum.kommune.no

E-post

postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

Innhold

Kommunen som organisasjon	3
Overordnede mål for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet	3
Hovedmål	3
Delmål.....	3
Intern aktivitet i 2020	3
Arbeidsmiljøutvalget	3
HMS og IA- utvalg – lokale arbeidsmiljøutvalg.....	4
Opplæring i HMS-arbeid.....	4
HMS og IA- mål og handlingsplan for Elverum kommune 2020	5
HMS-/IA møter	5
Ryggombudets oppgaver i 2020.....	5
Hovedverneombudet	6
Vernerunder	7
Registrering av sykefravær	7
Bedriftsinterne omplasseringer via omplasseringsutvalget p.g.a. helse	7
Registrering av yrkesskade	8
Akan-arbeid	8
Eksternt bistand i 2020.....	9
Frisk HELSE.....	9
NAV Arbeidslivssenter	9

ELVERUM KOMMUNE

Kommunen som organisasjon

Ved utgangen av 2020 besto Elverum kommune av 6 sektorer og 5 staber, med hver sine sektor- og stabssjef som er medlem av kommunedirektørens ledergruppe. Flertallet av stabs- og sektorsjefer har enhetsledere underlagt sin stab/ sektor, og en del av disse har igjen avdelingsledere under seg. Lederne på hvert nivå har delegert personalansvar og herunder ansvar for gjennomføring av tiltak knyttet til helse, miljø og sikkerhet.

Overordnede mål for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet

Hovedmål

Elverum kommune skal skape et godt og sikkert arbeidsmiljø med trygghet og god trivsel, der ledere og ansatte er opptatt av kontinuerlig forbedring og utvikling, av å forebygge helseskade og miljøforstyrrelser og å verne det ytre miljø mot forurensning.

Delmål

- Ingen skal bli syk eller påføres skade på grunn av sin arbeidssituasjon.
- Ingen skal slutte i sitt arbeid på grunn av dårlig arbeidsmiljø.
- Vi skal arbeide for å hindre forurensning av det ytre miljø og bedre behandlingen av avfall og utslipp.

Intern aktivitet i 2020

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidstakersiden hadde ledelsen av AMU i 2020 ved hovedtillitsvalgt Hanne Kjelstrup Skibness, Delta.

AMU gjennomførte 5 møter i 2020, hvorav et ekstraordinært AMU knyttet til CoVid-19, og behandlet følgende saker:

- Arbeidsmiljøprisen 2019
- Endring medlemmer til AMU 2020-2021
- Samarbeidsplaner 2020
- Verneområder og verneombud 2020
- HMS og IA utvalg – fokus på etablering og gjennomføring av møter
- HMS og IA mål og handlingsplan 2019-2022
- Opplæring vold og trusler i hjemmebasert omsorg
- Forebygging og oppfølging av psykososialt arbeidsmiljø med risikovurderinger og handlingsplaner
- Bemanningsbank og omdisponering av ansatte grunnet CoVid-19
- Varslingsfrist arbeidstidsordninger/endring i turnus grunnet CoVid-19
- Bruk av BHT grunnet CoVid-19
- Samtaleguide oppfølging ansatte som grunnet CoVid-19 er hjemmeværende, hjemmekontor, omdisponert eller jobber ordinært.

Telefon	Adresse	Internett	E-post
62433000	PB.403, 2418 Elverum	www.elverum.kommune.no	postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

- Status fra Akan-utvalget
- Opplæring Akan-kontakter
- HMS –grunnkurs
- Reviderte rutiner for varsling
- HMS årsrapport 2019
- Årsrapport 2019 fra bedriftshelsetjenesten
- Rapport over innmeldte yrkesskader 2019
- Sykefravær statistikk 2019
- Handlingsplan 3 fra sektorene 2020
- Møteplan AMU 2021

Sakslister og protokoller til hvert møte ligger publisert på Intranett.

HMS og IA- utvalg – lokale arbeidsmiljøutvalg

HMS og IA - utvalg er det lokale AMU på den enkelte avdeling/arbeidssted, som i hovedsak sammenfaller med verneområdene. Det skal avholdes møte i utvalget minimum 4 ganger i året, og deretter behov og vedtatt plan for det enkelte arbeidssted.

Utvalget ved avdelingsleder rapporterer til enhetsleder, på de aktiviteter som er gjennomført og resultat som fremgår av HMS og IA - mål og handlingsplan.

Ved saker av betydning for AMU, skal dette meldes via enhetsleder til sektor- eller stabssjef som melder dette som sak til AMU.

Opplæring i HMS-arbeid

Kommunen avholdt 40-timers grunnkurset i HMS-arbeid i høsten 2020 i samarbeid med bedriftshelsetjenesten Frisk HMS. Kurset bestod av 8 moduler som samlet sett utgjør lovpålagt 40 timers kurs for ledere, verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg. Kurset var handlingsrettet og satte fokus på praktisk arbeidsmiljøutvikling. I kurset ble det lagt vekt på motivering til egen medvirkning og casediskusjoner i plenum.

Læringsmål for kurset var å gi deltakerne kunnskap og inspirasjon til å utføre sin rolle på en god måte. Opplæring dekker Arbeidsmiljølovens krav, jfr. forskrift om organisering, ledelse og medvirkning fra Arbeidstilsynet (best.nr.701).

I samråd med hovedverneombud og bedriftshelsetjenesten Frisk HMS, er det tidligere vurdert at det er tilstrekkelig å avholde det annen hvert år. Nytt kurs, samarbeid med Frisk HMS, blir da høsten 2022, basert på evalueringen fra 2020.

1. januar 2017 trådte nye forskriftsbestemmelser om vold og trusler om vold i kraft med bl.a. krav til opplæring av ansatte vurdert til å ha risikoutsatt arbeid. Administrasjonsutvalget vedtok i sak 012/20 rutiner for forebygging, opplæring og håndtering av vold og trusler. Med grunnlag i risikovurderinger er det utarbeidet og skal kontinuerlig oppdateres, en plan for opplæring i kurs.

ELVERUM KOMMUNE

Den teoretiske delen av kurs i TKH(Terapeutisk konflikthåndtering) ble gjennomført for ressurspersoner i Hjemmebasert omsorg og Institusjonstjenester. Den praktiske delen vil bli gjennomført så snart smittesituasjonen tillater dette.

I skole har det ikke vært mulig å gjennomføre planlagt kurs i TKH grunnet de smitteverntiltak og inndeling av personale i kohorter.

«Handlingsplan opplæring vold og trusler 2019-2022», ligger i kvalitetssystemet.

HMS og IA- mål og handlingsplan for Elverum kommune 2020

Den nye IA-avtalen gjelder fra 1.1.2019 til 31.12.2022 og er en intensjonsavtale hvor virkemidlene gjelder for hele arbeidslivet.

Inkluderende arbeidsliv er en av formålsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven jf. aml § 1-1 bokstav f). Og den nye IA- avtalen har felles to felles målsetninger for hele arbeidslivet:

- Arbeidet med å redusere sykefraværet med 10 prosent i perioden for IA-avtalen, med utgangspunkt i og sammenliknet med årsgjennomsnittet i 2018.
- Frafallet fra arbeidslivet skal reduseres vesentlig.

En partssammensatt arbeidsgruppe har i 2020 utarbeidet en HMS-IA mål og handlingsplan 2019 - 2022. IA –aktivitetene videreføres med dette tidligere IA- mål og handlingsplan og synliggjør aktiviteten i 2019 hvor det ikke forelå en handlingsplan.

Det er satt mål og tiltak for å oppnå økt nærvær på den enkelte arbeidsplass og inkludering av ansatte. Tiltakene viser hvilke aktiviteter som er virkemidler i dette arbeidet og ressurser som ledere kan bruke inn i sitt arbeid, hvor partssamarbeid og medvirkning er en viktig faktor for å nå målene.

Kommunedirektørens ledergruppe har vært en del av arbeidet. Og HMS og IA- mål og handlingsplan 2019-2011 ble signert av partene i HTV-møte 27.11.20.

Hvordan dette arbeidet har artet seg fremgår er omtalt under egne punkter i denne årsrapporten.

HMS-/IA møter

Det er avholdt 4 HMS-/IA-møter gjennom 2020, som har til hensikten å sette sykefravær og arbeidsmiljø på dagsorden, samt samordne initiativ og tiltak innen HMS- og IA arbeidet ute i sektor og staber. Her deltar kommunens kontaktperson på NAV Arbeidslivssenter, Frisk HMS (bedriftshelsetjenesten), sammen med personalsjef, rådgivere i personalstaben, ryggombud og hovedverneombudet.

Ryggombudets oppgaver i 2020

Ryggombudet gir bistand og veiledning innen forflytningsteknikk og riktige arbeidsstillinger. Frisk HMS har også av denne grunn kunnet nedtone fokus på ergonomi og prioritere andre HMS-områder høyere i Elverum kommune.

ELVERUM KOMMUNE

I år har det vært et noe annerledes år grunnet korona pandemien. Ryggombudet har derfor begrenset det å besøke flere steder på samme dag og uke, og har konsentrert seg om å være på samme arbeidsplass lenger om gangen. Det har vært en annen lærerik måte å jobbe på, ved å erfare belastninger/utfordringer som de ansatte har gjennom en hel arbeidshverdag.

Mange av arbeidsoppgavene i år ble avlyst på grunn av pandemien, spesielt opplæring i arbeidsteknikk i barnehager. Men disse oppgavene har blitt gjennomført:

- Opplæring i forflytningsteknikk på Lyngholtet sykehjem fra pandemien startet 16.03.20 – 13.07.20
- Opplæring i forflytningsteknikk på Jotunhaugen sykehjem fra 24.08.20 – 09.11.20.
- Opplæring i forflytningsteknikk på Helsehuset sengepost 2 og 3 samt Moen sykehjem fra 12.11.20 – 17.12.20
- Kurs i forflytningsteknikk for lærlinger og sykepleiestudenter.
- Kontinuerlig opplæring av forflytningsveiledere som er opprettet på forskjellige arbeidsplasser.
- Opplæring i mange forskjellige forflytningshjelpemidler.
- Arbeidsplassvurdering av diverse kontorarbeidsplasser. Kontakt med leverandører.
- Aktivt samarbeid med kommunenes ergoterapeuter.
- Er med i en nettverkssamling som består av Fysioterapeut fra HMS-sykehuset Innlandet, sykehusets ryggombud, samt instruktør ved Hernes Institutt. Vi treffes ca. hver 6.uke for å utveksle erfaringer.
- Godt samarbeid med frisklivssentralen og har henvist arbeidstakere dit for å gjennomføre en livsstilsendring.
- Ergonomikurs Elverum læringscenter
- Vært med ledere ut på arbeidsplassen til flere renholdere og gjennomført en samtale om hvordan jobbe ergonomisk riktig. Har også hatt opplæring i ergonomi på arbeidsplassene til enkeltpersoner.
- Bistått med råd og veiledning til ledere.
- Deltatt i brukergruppe på medisinsk teknisk utstyr. Arbeidet med å skaffe oversikt over utstyr som finnes på alle

Hovedverneombudet

Hovedverneombudet har et bredt arbeidsområde og medvirker i løsning av ulike enkeltsaker i fagavdelingene. Og avholder jevnlig møter med verneombudene og bidrar på den måten til kompetansebygging innen HMS ute i avdelingene. Hovedverneombudet og personalsjefen møtes jevnlig til statusoppdatering.

Se vedlagt årsrapport for 2020 fra Tom Storsveen, Hovedverneombud. «Årsplan for hovedverneombudet», ligger i kvalitetssystemet.

Telefon	Adresse	Internett	E-post
62433000	PB.403, 2418 Elverum	www.elverum.kommune.no	postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

Vernerunder

De tradisjonelle vernerundene ble gjennomført på områdene fysiske og biologisk/kjemiske omgivelser for ansatte. HMS-samtalene er gjennomført i egne møter ute i hver enhet/avdeling, og inngår på agendaen til HMS og IA – utvalget på det enkelte arbeidssted.

Registrering av sykefravær

Statistikk i prosent

Lokal statistikk	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totalt sykefravær = legemeldt + egenmeldt	7,5	8,1	8,6	8,05	7,51	7,19	8,7
Sykefravær under 16 dager	1,84	2,3	2,3	1,78	1,86	2,0	5,7

Gjennomsnittlig sykefravær for 2020 for Elverum kommune er 8,7 %. Sammenlignet med året før er det en økning tilsvarende 1,5 %-poeng. Korttidsfravær ligger på 5,7% og langtidsfraværet på 3,0%. Korttidsfravær er fravær inntil 16 dager, mens langtidsfravær er fravær utover 16 dager. Det er langtidsfraværet som gir de største utslagene på fraværstatistikken. Tallene må ses i sammenheng med antall ansatte. Ved få ansatte vil enkeltfravær gi store utslag. Elverum kommune har i virksomhetsplan for 2020 et mål på nærvær på 92,5 %, resultatet ble 91,3% nærvær. I et år preget av covid-19 pandemien ser vi at nærværet tross alt har vært bra, selv om vi ikke nådde målsettingen på 92,5%. Terskelen for å være hjemme med symptomer på luftveisinfeksjon har vært lav, noe som gjenspeiler økningen i korttidsfravær. Å ha oversikt over mønstre og sammenhenger i sykefraværet gir kunnskap og avdekker utfordringer. Ved å se utviklingen i sykefraværet over tid og sammenligne med nærliggende virksomheter, vil vi få en status og et bilde på om målene bør justeres og om det eventuelt bør iverksettes tiltak. Godt sykefraværarbeid krever kompetente ledere som følger opp, ansatte som involveres og tillitsvalgte og verneombud som er aktive deltagere.

Bedriftsinterne omplasseringer via omplasseringsutvalget p.g.a. helse

Omplasseringer-tiltak	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Midlertidig omplassert - eller under arbeidsutprøving v/årsskiftet	2	2	0	4	1	0	1	1
Fast overført til egen/annen sektor	7	7	0	5	4	2	2	1

Telefon

62433000

Adresse

PB.403, 2418
Elverum

Internett

www.elverum.kommune.no

E-post

postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

Tilbake til egen stilling	4	2	1	1	1	1	1	0
Sluttet etter eget ønske	1	0	0	2	0	1	1	0
Oppsigelse fra arbeidsgiver iverksatt	0	0	0	0	0	0	1	0
Uten løsning, men fortsatt til vurdering v/årsskiftet	2	0	3	2	3	0	0	0
TOTALT	16	11	4	14	9	4	6	2

Tallene her gir oversikt over ansatte som er meldt til sentrale omplasseringsutvalget for vurdering i forhold til ledige stillinger i andre sektorer.

Registrering av yrkesskade

Alle skaden meldes til NAV. Det er kun saker som antas å medføre utbetalinger som sendes videre til forsikringsselskapet. Alle dokumenter i hver sak blir imidlertid arkivert i den ansattes personalmappe for ettertiden. Dersom det skulle oppstå forverring av situasjonen for en ansatt, vil den arkiverte yrkesskadesaken bli videresendt til forsikringsselskapet. Denne praksisen er etablert etter avtale med forsikringsselskapet.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antallet skadede meldt til forsikringsselskapet	2	8	4	4	1	2	2
Avsatt/utbetalt	Kr.10.720	0	Kr.12.145	Kr.4.010	0	0	0
Antallet yrkesskader registrert i Websak - totalt	36	36	25	35	24	40	47

Akan-arbeid

Kommunes Akan-utvalg hadde 4 møter i 2020.

Det er viktig at det rus- og avhengighetsforebyggende arbeidet er partsforankret og en del av kommunens systematiske HMS-arbeid. Det å få ansatte til å gi bekymringsmeldinger og ledere til å ta bekymringsamtalen, har vært et viktig budskap fra utvalget. Betydningen av å jobbe med kultur, åpenhet mellom medarbeidere og ledere er viktig forebygging.

Informasjon om Akan gis på kommunens dag for nyansatte og introduksjonskurs for lærlinger. Akan er fast tema på årlig vernesamling i regi av hovedverneombud, og på HMS- grunnkurs som ble arrangert i 2020.

ELVERUM KOMMUNE

Akan-kontakt på det enkelte arbeidssted og medlem av det lokale HMS og IA- utvalget. Hvor Akan er fast og årlig tema med fokus på felles refleksjon rundt kultur ved bruk av dilemmaverktøy og dialogverksted.

Det ble ikke prioritert å delta på Akan dagene i 2020 fra kommunen.

Det har vært Akan- saker i 2020.

Eksternt bistand i 2020

Frisk HELSE

Elverum kommune har avtale om bedriftshelsetjeneste med Frisk HELSE frem til 30.06.2021.

Frisk HELSE utarbeidet samarbeidsplaner med hver sektorsjef/stabsleder i kommunen, med planlagte sektorvis tiltak for hele 2020.

Se vedlagt årsrapport 2020 fra Frisk HELSE.

NAV Arbeidslivssenter

NAV Arbeidslivssenter har bistått kommunen, leder og de ansatte i ulike prosesser og samtaler gjennom året.

I tillegg til samarbeid med personalstaben, har det vært jobbet på avdelingsnivå.

NAV Arbeidslivssenter har arbeidet med 3 barnehager ,1 sykehjem og Elverum læringscenter, samt holdt kurs i «Tankevirus» for nye lærlinger-.

NAV Arbeidslivssenter har arbeidet med områdene:

- Lederstøtte/veiledning i enkeltsak, samt generell veiledning med fokus på psykisk helse
- Forebyggende arbeidsmiljøarbeid med fokus på eierskap/roller, partsarbeid, dialog som verktøy, prosessrettet arbeidsform og hjelp til selvhjelp
- Førveiledning- før avdeling starter opp med arbeidsmiljøprosess.
- Bidratt på «Grunnkurs HMS»

I tillegg har det vært kontakt med 1 barnehage, 1 sykehjem, hjemmetjeneste og renholdsavdeling som vurderer samarbeid i 2021.

ELVERUM KOMMUNE

Årsrapport 2021

Helse, miljø og sikkerhetsarbeid i Elverum Kommune

jf. Arbeidsmiljøloven § 7-2. 6. ledd

Telefon

62433000

Adresse

PB.403, 2418
Elverum

Internett

www.elverum.kommune.no

E-post

postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

Innhold

Kommunen som organisasjon	4
Overordnede mål for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet	4
Hovedmål	4
Delmål	4
Intern aktivitet i 2021	4
Arbeidsmiljøutvalget	4
HMS og IA- utvalg – lokale arbeidsmiljøutvalg	5
Opplæring i HMS-arbeid	5
HMS og IA- mål og handlingsplan for Elverum kommune 2021	6
HMS-/IA møter	6
Ryggombudets oppgaver i 2020	7
Ryggombudet gir bistand og veiledning innen forflytningsteknikk og riktige arbeidsstillinger. Frisk HMS har også av denne grunn kunnet nedtone fokus på ergonomi og prioritere andre HMS-områder høyere i Elverum kommune.	7
I år har det i likhet med 2020 vært et noe annerledes år grunnet korona pandemien. Det har vært en del begrensninger, men disse oppgavene har blitt gjennomført:	7
• Opplæring med grupper og enkeltpersoner i forflytningsteknikk på sykehjem, hjemmebasert omsorg og bofellesskap.	7
• Kurs i forflytningsteknikk for lærlinger og sykepleiestudenter.	7
• Kontinuerlig opplæring av de 22 forflytningsveiledere som er opprettet på forskjellige arbeidsplasser.	7
• Opplæring i bruk av ulike forflytningshjelpemidler.	7
• Arbeidsplassvurdering av diverse kontorarbeidsplasser. Kontakt med leverandører.	7
• Aktivt samarbeid med kommunenes ergoterapeuter.	7
• Godt samarbeid med frisklivssentralen og har henvist arbeidstakere dit for å gjennomføre en livsstilsendring.	7
• Ergonomikurs på Elverum læringscenter.	7
• Vært med ledere ut på arbeidsplassen til flere renholdere og gjennomført en samtale om hvordan jobbe ergonomisk riktig. Har også hatt opplæring i ergonomi på arbeidsplassene til enkeltpersoner.	7
• Bistått med råd og veiledning til ledere.	7
• Deltatt i brukergruppe på rammeavtale på Medisinsk teknisk utstyr.	7

ELVERUM KOMMUNE

• Opplæring I riktig arbeidsteknikk for elever ved Elvis vg.2.....	7
• Kurs på sykehjem med evakuering ut av seng ved bruk av evakueringslaken.	7
Hovedverneombudet	8
Vernerunder	8
Registrering av sykefravær	8
Bedriftsinterne omplasseringer via omplasseringsutvalget p.g.a. helse	9
Registrering av yrkesskade	9
Akan-arbeid	9
Eksternt bistand i 2021.....	10
AKTIMED Helse / Frisk HELSE	10
NAV Arbeidslivssenter	10

Telefon

62433000

Adresse

PB.403, 2418
Elverum

Internett

www.elverum.kommune.no

E-post

postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

Kommunen som organisasjon

Ved utgangen av 2021 besto Elverum kommune av 7 sektorer og 5 staber, med hver sine sektor- og stabssjef som er medlem av kommunedirektørens ledergruppe. Flertallet av stabs- og sektorsjefer har enhetsledere underlagt sin stab/sektor, og en del av disse har igjen avdelingsledere under seg. Lederne på hvert nivå har delegert personalansvar og herunder ansvar for gjennomføring av tiltak knyttet til helse, miljø og sikkerhet.

Overordnede mål for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet

Hovedmål

Elverum kommune skal skape et godt og sikkert arbeidsmiljø med trygghet og god trivsel, der ledere og ansatte er opptatt av kontinuerlig forbedring og utvikling, av å forebygge helseskade og miljøforstyrrelser og å verne det ytre miljø mot forurensning.

Delmål

- Ingen skal bli syk eller påføres skade på grunn av sin arbeidssituasjon.
- Ingen skal slutte i sitt arbeid på grunn av dårlig arbeidsmiljø.
- Vi skal arbeide for å hindre forurensning av det ytre miljø og bedre behandlingen av avfall og utslipp.

Intern aktivitet i 2021

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsgiver hadde ledelsen av AMU i 2021 ved personalsjef Hjørdis Midjord.

AMU gjennomførte 4 møter i 2021 og behandlet følgende saker:

- Arbeidsmiljøprisen 2020
- Endring medlemmer til AMU 2022-2023
- Samarbeidsplaner 2022
- Verneområder og verneombud 2022
- Organisering av vaksinasjonsarbeidet covid-19
- Rapport arbeidsmiljøkartlegging ved enheten hjemmebasert omsorg
- Tilsyn fra Arbeidstilsynet i hjemmebasert omsorg
- HMS i offentlig sektor, webinar fra KLP
- Status samarbeidsmøter HMS og IA
- Anbudskonkurranse og ny avtale om bedriftshelsetjeneste for perioden 2021-2025
- Hvordan jobbe bedre i AMU
- Status fra Akan-utvalget
- Status revisjonsarbeid HMS håndbok
- HMS årsrapport 2020
- Årsrapport 2020 fra bedriftshelsetjenesten
- Rapport over innmeldte yrkesskader 2020
- Sykefravær statistikk 2020

ELVERUM KOMMUNE

- Sykefravær pr tertial 2021
- Handlingsplan 3 fra sektorene 2021
- Møteplan AMU 2022

Sakslistene og protokoller fra hvert møte ligger publisert på kommunens intranett.

HMS og IA- utvalg – lokale arbeidsmiljøutvalg

HMS og IA - utvalg er det lokale AMU på den enkelte avdeling/arbeidssted, som i hovedsak sammenfaller med verneområdene. Det skal avholdes møte i utvalget minimum 4 ganger i året, og ellers etter behov og vedtatt plan for det enkelte arbeidssted.

Utvalget ved avdelingsleder rapporterer til enhetsleder på de aktiviteter som er gjennomført og resultat som fremgår av HMS og IA - mål og handlingsplan.

Ved saker av betydning for AMU skal dette meldes via enhetsleder til sektor- eller stabssjef som melder dette som sak til AMU.

Opplæring i HMS-arbeid

Kommunen avholdt 40-timers grunnkurset i HMS-arbeid i høsten 2020 i samarbeid med bedriftshelsetjenesten Frisk HMS. Kurset bestod av 8 moduler som samlet sett utgjør lovpålagt 40 timers kurs for ledere, verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg. Kurset var handlingsrettet og satte fokus på praktisk arbeidsmiljøutvikling. I kurset ble det lagt vekt på motivering til egen medvirkning og casediskusjoner i plenum.

Læringsmål for kurset var å gi deltakerne kunnskap og inspirasjon til å utføre sin rolle på en god måte. Opplæring dekker Arbeidsmiljølovens krav, jfr. forskrift om organisering, ledelse og medvirkning fra Arbeidstilsynet (best.nr.701).

I samråd med hovedverneombud og bedriftshelsetjenesten Frisk HMS, er det tidligere vurdert at det er tilstrekkelig å avholde det annen hvert år. Nytt kurs planlegges i samarbeid med bedriftshelsetjenesten for høsten 2022, basert på evalueringen fra 2020.

1. januar 2017 trådte nye forskriftsbestemmelser om vold og trusler om vold i kraft med bl.a. krav til opplæring av ansatte vurdert til å ha risikoutsatt arbeid. Administrasjonsutvalget vedtok i sak 012/20 rutiner for forebygging, opplæring og håndtering av vold og trusler. Med grunnlag i risikovurderinger er det utarbeidet og skal kontinuerlig oppdateres, en plan for opplæring i kurs.

Den teoretiske delen av kurs i TKH(Terapeutisk konflikthåndtering) ble gjennomført for ressurspersoner i Hjemmebasert omsorg og Institusjonstjenester i 2020. Den praktiske delen ble utsatt til 2021 pga smitteverntiltak og er nå gjennomført på forsvarlig vis.

I skole har man pga pandemi og smitteverntiltak måttet utsette kurs i TKH. Det er nå avholdt kurs for representanter fra de ulike skolene. Disse igjen skal skolere øvrige ansatte ved egen skole.

«Handlingsplan opplæring vold og trusler 2019-2022», ligger i kvalitetssystemet.

Telefon	Adresse	Internett	E-post
62433000	PB.403, 2418 Elverum	www.elverum.kommune.no	postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

HMS og IA- mål og handlingsplan for Elverum kommune 2021

Den nye IA-avtalen gjelder fra 1.1.2019 til 31.12.2022 og er en intensjonsavtale hvor virkemidlene gjelder for hele arbeidslivet.

Inkluderende arbeidsliv er en av formålsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven jf. aml § 1-1 bokstav f). Og den nye IA- avtalen har felles to felles målsetninger for hele arbeidslivet:

- Arbeidet med å redusere sykefraværet med 10 prosent i perioden for IA-avtalen, med utgangspunkt i og sammenliknet med årgjennomsnittet i 2018.
- Frafallet fra arbeidslivet skal reduseres vesentlig.

En partssammensatt arbeidsgruppe utarbeidet i 2020 en HMS-IA mål og handlingsplan 2019 - 2022. IA –aktivitetene videreføres med dette gjennom IA- mål og handlingsplan som synliggjør aktiviteten i organisasjonen.

Det er satt mål og tiltak for å oppnå økt nærvær på den enkelte arbeidsplass og for inkludering av alle ansatte. Tiltakene viser hvilke aktiviteter som er virkemidler i dette arbeidet, samt hvilke ressurser ledere kan bruke inn i sitt arbeid hvor partssamarbeid og medvirkning er en viktig faktor for å nå målene.

Kommunedirektørens ledergruppe har vært en del av arbeidet. HMS og IA- mål og handlingsplan 2019-2022 ble signert av partene i HTV-møte 27.11.20.

Hvordan dette arbeidet har artet seg fremgår er omtalt under egne punkter i denne årsrapporten.

HMS-/IA møter

Det ble avholdt 3 av 4 planlagte HMS-/IA-møter på sentralt nivå gjennom 2021. Møtene har til hensikten å sette sykefravær og arbeidsmiljø på dagsorden, samt samordne initiativ og tiltak innen HMS- og IA arbeidet ute i sektor og staber. Her deltar kommunens kontaktpersoner fra NAV loklat, fra NAV Arbeidslivssenter, fra bedriftshelsetjenesten, sammen med personalsjef, rådgivere i personalstaben, ryggombud og hovedverneombudet.

ELVERUM KOMMUNE

Ryggombudets oppgaver i 2020

Ryggombudet gir bistand og veiledning innen forflytningsteknikk og riktige arbeidsstillinger. Frisk HMS har også av denne grunn kunnet nedtone fokus på ergonomi og prioritere andre HMS-områder høyere i Elverum kommune.

I år har det i likhet med 2020 vært et noe annerledes år grunnet korona pandemien. Det har vært en del begrensninger, men disse oppgavene har blitt gjennomført:

- Opplæring med grupper og enkeltpersoner i forflytningsteknikk på sykehjem, hjemmebasert omsorg og bofellesskap.
- Kurs i forflytningsteknikk for lærlinger og sykepleiestudenter.
- Kontinuerlig opplæring av de 22 forflytningsveiledere som er opprettet på forskjellige arbeidsplasser.
- Opplæring i bruk av ulike forflytningshjelpemidler.
- Arbeidsplassvurdering av diverse kontorarbeidsplasser. Kontakt med leverandører.
- Aktivt samarbeid med kommunenes ergoterapeuter.
- Godt samarbeid med frisklivssentralen og har henvist arbeidstakere dit for å gjennomføre en livsstilsendring.
- Ergonomikurs på Elverum læringscenter
- Vært med ledere ut på arbeidsplassen til flere renholdere og gjennomført en samtale om hvordan jobbe ergonomisk riktig. Har også hatt opplæring i ergonomi på arbeidsplassene til enkeltpersoner.
- Bistått med råd og veiledning til ledere.
- Deltatt i brukergruppe på rammeavtale på Medisinsk teknisk utstyr.
- Opplæring i riktig arbeidsteknikk for elever ved Elvis vg.2.
- Kurs på sykehjem med evakuering ut av seng ved bruk av evakueringslaken.

ELVERUM KOMMUNE

Hovedverneombudet

Hovedverneombudet har et bredt arbeidsområde og medvirker blant annet til løsning av ulike enkeltsaker i fagavdelingene. Hovedverneombudet avholder jevnlig møter med de øvrige verneombudene og bidrar på den måten til kompetansebygging innen HMS ute i avdelingene. Hovedverneombudet og personalsjefen har månedlig møte med statusoppdatering.

Se vedlagt årsrapport for 2021 fra Tom Storsveen, Hovedverneombud.

«Årsplan for hovedverneombudet», ligger i kvalitetssystemet.

Vernerunder

De tradisjonelle vernerundene gjennomføres på områdene fysiske og biologisk/kjemiske omgivelser for ansatte. HMS-samtalene gjennomføres i egne møter ute i hver enhet/avdeling, og inngår på agendaen til HMS og IA – utvalget på det enkelte arbeidssted.

Registrering av sykefravær

Statistikk oppgitt i prosent (%)

Lokal statistikk	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt sykefravær = legemeldt + egenmeldt	8,1	8,6	8,05	7,51	7,19	8,7	9,85
Sykefravær under 16 dager	2,3	2,3	1,78	1,86	2,0	5,7	2,45

Gjennomsnittlig sykefravær for 2021 for Elverum kommune er 9,85%. Sammenlignet med året før er det en økning tilsvarende 1,15 %-poeng. Korttidsfravær 2021 er 2,45% og langtidsfraværet 7,4%. Korttidsfravær er fravær inntil 16 dager, mens langtidsfravær er fravær utover 16 dager. Det er langtidsfraværet som gir de største utslagene på fraværstatistikken. Tallene må ses i sammenheng med antall ansatte. Ved få ansatte vil enkeltfravær gi store utslag. Elverum kommune har i virksomhetsplan for 2021 et mål om max sykefravær på 7,5 %, resultatet ble 9,85% fravær. Etter nok et år preget av covid-19 pandemien ser vi at nærværet tross alt har vært bra, selv om vi ikke nådde målsettingen. Terskelen for å være hjemme med symptomer på luftveisinfeksjon har vært lav, noe som gjenspeiler økningen i korttidsfravær. Å ha oversikt over mønstre og sammenhenger i sykefraværet gir kunnskap og avdekker utfordringer. Ved å se utviklingen i sykefraværet over tid og sammenligne med nærliggende virksomheter, vil vi få en status og et bilde på om målene bør justeres og om det eventuelt bør iverksettes tiltak. Godt sykefraværarbeid krever kompetente ledere som følger opp, ansatte som involveres og tillitsvalgte og verneombud som er aktive deltagere.

ELVERUM KOMMUNE

Bedriftsinterne omplasseringer via omplasseringsutvalget p.g.a. helse

Omplasseringer-tiltak	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Midlertidig omplassert - eller under arbeidsutprøving v/årsskiftet	2	0	4	1	0	1	1	0
Fast overført til egen/annen sektor	7	0	5	4	2	2	1	0
Tilbake til egen stilling	2	1	1	1	1	1	0	0
Sluttet etter eget ønske	0	0	2	0	1	1	0	0
Oppsigelse fra arbeidsgiver iverksatt	0	0	0	0	0	1	0	0
Uten løsning, men fortsatt til vurdering v/årsskiftet	0	3	2	3	0	0	0	0
TOTALT	11	4	14	9	4	6	2	0

Tallene her gir oversikt over ansatte som er meldt til sentrale omplasseringsutvalget for vurdering i forhold til ledige stillinger i andre sektorer.

Registrering av yrkesskade

Alle skader meldes til NAV. Det er kun saker som antas å medføre utbetalinger som sendes videre til forsikringsselskapet. Alle dokumenter i hver sak blir imidlertid arkivert i den ansattes personalmappe for ettertiden. Dersom det skulle oppstå forverring av situasjonen for en ansatt, vil den arkiverte yrkesskadesaken bli videresendt til forsikringsselskapet. Denne praksisen er etablert etter avtale med forsikringsselskapet.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antallet skadede meldt til forsikringsselskapet	2	8	4	4	1	2	2	1
Avsatt/utbetalt	Kr. 10.720	0	Kr. 12.145	Kr. 4.010	0	0	0	Kr. 3.843
Antallet yrkesskader registrert i Websak	36	36	25	35	24	40	47	43

Akan-arbeid

Kommunes Akan-utvalg hadde 4 møter i 2021.

Telefon

62433000

Adresse

PB.403, 2418
Elverum

Internett

www.elverum.kommune.no

E-post

postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

Det er viktig at det rus- og avhengighetsforebyggende arbeidet er partsforankret og en del av kommunens systematiske HMS-arbeid. Det å få ansatte til å gi bekymringsmeldinger og ledere til å ta bekymringssamtalen, har vært et viktig budskap fra utvalget. Betydningen av å jobbe med kultur, åpenhet mellom medarbeidere og ledere er viktig forebygging.

Informasjon om Akan gis på kommunens dag for nyansatte og introduksjonskurs for lærlinger. Akan er fast tema på årlig vernesamling i regi av hovedverneombud, og på HMS- grunnkurs som sist ble arrangert i 2020.

Lokalt verneombud er akan-kontakt på det enkelte arbeidssted og medlem av det lokale HMS og IA-utvalget. Akan er fast og årlig tema i HMS og IA-utvalget med fokus på felles refleksjon rundt kultur ved hjelp av dilemmaverktøy og dialogverksted.

Det ble ikke prioritert deltagelse på Akan dagene fra kommunen i 2021.

Det har vært 1 Akan- sak i 2021.

Eksternt bistand i 2021

AKTIMED Helse / Frisk HELSE

Elverum kommune har forlenget avtale om bedriftshelsetjeneste med AKTIMEDHelse, tidligere Frisk HELSE, frem til 2025.

AKTIMEDHelse utarbeidet samarbeidsplaner med hver enkelt sektorsjef/stabssjef i kommunen, og gjennomførte planlagte sektorvise tiltak for hele 2021.

Se vedlagt årsrapport 2021 fra AktimedHelse.

NAV Arbeidslivssenter

NAV Arbeidslivssenter har bistått kommunen, ledere og de ansatte i ulike prosesser, møter og samtaler gjennom året. I tillegg til samarbeid på overordnet nivå med personalstaben, har det vært jobbet på avdelingsnivå.

NAV Arbeidslivssenter har i 2021 arbeidet med;

Lyngholtet sykehjem

Helsehuset avd 3

Moen sykehjem – begge avdelinger

Bosetting og introduksjon (satt på vent på grunn av økt aktivitet/arbeidsmengde i enheten i 2022)

NAV Arbeidslivssenter har arbeidet med områdene:

- Lederstøtte/veiledning i enkeltsaker - sykefravær
- Forebyggende arbeidsmiljøarbeid med fokus på eierskap/roller, partsarbeid, dialog som verktøy, prosessrettet arbeidsform og hjelp til selvhjelp

Telefon	Adresse	Internett	E-post
62433000	PB.403, 2418 Elverum	www.elverum.kommune.no	postmottak@elverum.kommune.no

ELVERUM KOMMUNE

- Førveiledning - før avdeling starter opp med arbeidsmiljøprosess.

I 2022 er det pr mai startet samarbeid med disse avdelingene:

Fellestjenesten i PRO

Barnevernet

Sektorsamling for HMS og IA utvalg i kommunale barnehager (tillitsvalgt, verneombud og leder)

Samling 2 gjennomføres i mai'22

Kommunedirektørens arbeidsgiveransvar

Den nye kommuneloven fra 1.1.20 har gjort skillet mellom administrative og folkevalgte organ tydeligere. Kommunedirektøren er leder for den kommunale administrasjonen, jf kommuneloven § 13-1 og har personalansvar for egen organisasjon. Kommunestyret er «kun» arbeidsgiveransvar for kommunedirektøren. Arbeidsmiljøutvalget er ikke lenger et folkevalgt organ, men et administrativt organ. Det medfører blant annet at det er kommunedirektøren som utpeker ansatte til å representere arbeidsgiver i arbeidsmiljøutvalget. Kommunedirektøren kan ikke utpeke politikere som medlemmer til å representere arbeidsgiver.

Offentliggjøring av møteplaner politiske utvalg

På kommunens hjemmeside ligger møteplaner/-dokumenter for politiske utvalg. Saker fra administrasjonsutvalget som et administrativt organ, skal ikke publiseres sammen med disse.

Partssammensatt utvalg

Kommuneloven åpner imidlertid for at kommunestyret kan etablere et partssammensatt utvalg, der kommunestyret velger politiske medlemmer og fagforeningene velger sine. Etter kommuneloven § 13–1 femte avsnitt, har kommunedirektøren, personlig eller ved stedfortreder, møte- og talerett i det partssammensatte utvalget, og det er også vedkommende som har ansvaret for å iverksette vedtak som er truffet der. Et partssammensatt utvalg behandler saker av det som er større saker som det er av felles interesse for kommunen som arbeidsgiver og for arbeidstakerorganisasjonene å diskutere/utveksle synspunkter på. Kommunens partssammensatte utvalg er Administrasjonsutvalget, som består av formannskapetets medlemmer og tre representanter fra de tillitsvalgte. Vi kan ikke se at dette utvalget i egen sak har behandlet AMUs årsrapport for 2021 og/eller årsrapporten fra Bedriftshelsetjenesten Aktimed AS.

Krav om bedriftshelsetjeneste mm

Elverum kommune har krav til å ha en bedriftshelsetjeneste innenfor bl.a følgende områder:

- Rengjøringsvirksomhet
- Undervisning
- Helsetjenester
- Pleie- og omsorgstjenester i institusjon
- Sosial omsorgstjenester uten botilbud
- Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann
- Oppsamling og behandling av avløpsvann
- Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall
- mfl

Arbeidstilsynets anbefaling er at virksomheter som anskaffer en godkjent bedriftshelsetjeneste begrenser tilbudsforespørselen til tjenester som:

- Arbeidsgiver plikter å benytte,
- og som bedriftshelsetjenesten plikter å levere.

Arbeidstilsynet anbefaler at beskrivelsen av oppdraget bør gjenspeile forskriftskravene for bruk av BHT i virksomheten, og at tjenestene som avtales baseres på risikoforhold i virksomheten som har utløst BHT plikten.

Arbeidsgiver skal i samarbeid med BHT utarbeide dokumentasjon som skal inngå i virksomhetens systematiske helse-, miljø og sikkerhetsarbeid:

- handlingsplan for BHT sin bistand i virksomheten. Har virksomheten mange avdelinger eller fysiske arbeidsplasser, for en kommune, kan det være nyttig å utarbeide separate

samarbeidsplaner for hver avdeling eller arbeidssted. Om dere velger å inngå en sentral og overordnet samarbeidsplan, skal denne planen utformes slik at den konkretiserer hva BHT skal bistå med i de ulike delene av virksomheten. De konkrete risikoforholdene i virksomheten er førende for hvilke tiltak dere skal gjennomføre

- årsrapport med oversikt over bedriftshelsetjenestens bistand i virksomheten. Årsrapporten må utarbeides på en slik måte at arbeidsgiver får kjennskap til hva som er gjort for å forebygge arbeidsrelaterte helseplager, sykdom og skade, hvilke tiltak BHT mener må eller bør iverksettes, og hvordan disse kan gjennomføres
- andre rapporter, måleresultater og lignende som beskriver helsefarlige arbeidsforhold, forslag til forebyggende tiltak og resultater

Arbeidsmiljøutvalgets rapportering til kommunestyret

Kommunedirektøren er av kommunestyret gitt fullmakt til å utføre kommunens oppgaver og plikter fastsatt i Arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrift. Dette er i samsvar med endringene som følger av den nye kommuneloven gjeldende fra 1.1.20.

Av AML § 7-2, (6) fremgår det imidlertid at (AMU hvert år skal avgi rapport om sin virksomhet til virksomhetens styrende organer og arbeidstakernes organisasjoner. I en kommunes tilfelle vil dette måtte tilsi kommunestyret. Vi kan ikke se at årsrapporten til AMU for 2021 har vært forelagt kommunestyret i løpet av 2022.

BERNT SVARER

- Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.
- Han har utgitt en rekke bøker innen blant annet forvaltningsrett og kommunalrett.
- Han ledet det offentlige utvalget som ledet fram til en kraftig fornying av kommune-loven i 1992.
- Bernt har også stor kunnskap om blant annet offentlighetsloven og forvaltningsloven.
- Spalten publiseres ukentlig på Kommunal-Rapport.no. Spørsmål kan sendes til redaksjon@kommunal-rapport.no.

Foto: Magnus

Knutsen Bjørke

› PUBLISERT 17.04.2023 08:14

Bernt svarer: Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret

Skal årsrapporten fra arbeidsmiljøutvalget avgis til kommunedirektøren eller til kommunestyret?

SPØRSMÅL: Av arbeidsmiljøloven § 7-2 (6) fremgår følgende: «Arbeidsmiljøutvalget skal hvert år avgis rapport om sin virksomhet til virksomhetens styrende organer og arbeidstakernes organisasjoner.»

Rapporten det er tales om er årsrapporten fra arbeidsmiljøutvalget.

Vi ønsker å få belyst hvem som er å anse som virksomhetens styrende organer i en kommune i denne sammenheng. Vi har vansker med å se at dette kan være kommunedirektøren som er ledelsen, selv om denne er tillagt alt arbeidsgiveransvaret for alle ansatte i egen organisasjon etter ny kommunelov fra 1.1.20.

Kan dette bety at årsrapporten til arbeidsmiljøutvalget avgis til kommunestyret eller til det organ kommunestyret har delegert denne oppgaven til, selv om den politiske siden i en kommune formelt sett ikke er tillagt et direkte arbeidsgiveransvar for andre enn kommunedirektøren?

SVAR: I [kommune-loven § 5-3](#) fastslås som alminnelig regel at «Kommunestyret er det øverste organet i kommunen» og at «Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen ... hvis ikke noe annet følger av lov».

Det betyr som alminnelig regel at andre i kommunen bare kan treffe vedtak hvis de er tildelt myndighet til dette ved delegeringsvedtak gitt av, eller basert på, vedtak av kommunestyret.

På visse saksområder er imidlertid kommunedirektøren tildelt vedtaksmyndighet direkte i loven. Dette er som generell regel tilfelle for ledelsen av kommunens administrasjon, se [kommune-lovens § 13-1](#) første avsnitt: «Kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale ... administrasjonen», men det gjelder, fremgår det, bare «med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruks, retningslinjer eller pålegg kommunestyret ... gir».

Kommunedirektøren har altså ikke noen selvstendig styringsmyndighet i slike saker, bare fullmakt til å treffe enkeltavgjørelser innenfor de rammer eller instruks kommunestyret gir.

- **Les også:** [Bernt svarer: Taushetsplikten gjelder konkrete opplysninger om personlige forhold](#)

I § 13-1 siste avsnitt i kommune-loven 2018 er så denne kompetansen utvidet til å omfatte «det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner». Det betyr at kommunestyret ikke kan treffe vedtak, gi konkrete instruks i enkeltsaker, eller overprøve slike avgjørelser. Men det kan også her gi generelle instruks om saksbehandlingen.

I § 22-1 første avsnitt fastslås så at «Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet», og at «Kommunestyret kan kreve at enhver sak skal legges fram til orientering eller avgjørelse». Det siste – «til ... avgjørelse» – gjelder altså ikke individuelle vedtak av den typen som er nevnt i § 13-1 siste avsnitt, men kommunestyret kan kreve å bli orientert om slike vedtak som er truffet, slik at det kan vurdere om det er gjort slike feil i prosessen og om det er grunn til å reagere på den ene eller andre måte.

- **Les også:** [Bernt svarer: – Nyvalg av hele eldrerådet kan være en løsning](#)

Arbeidsmiljøutvalget skal etter [arbeidsmiljøloven § 7-2](#) nr. 1 «virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten», noe som etter dette i siste instans er kommunestyrets ansvar. Det er dermed ganske klart at adressat for den rapporten som utvalget skal gi etter § 7-2 nr. 6, i siste instans er kommunestyret. Det vil imidlertid være naturlig at rapporten i første omgang går til kontrollutvalget, som etter [kommunelovens § 23-1](#) første avsnitt «skal føre løpende kontroll på [kommunestyrets] vegne».

Kontrollutvalget skal etter [kommunelovens § 23.2](#) første avsnitt, bokstav c, påse at «det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet», noe som etter [kommunelovens § 23-3](#) innebærer «å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak», noe som klart nok omfatter også etterlevelse av kravene etter arbeidsmiljøloven. Kontrollutvalget skal ikke selv ta stilling til om arbeidsmiljøloven har blitt etterlevd, bare om kommunen har sørget for en forsvarlig kontroll med at så skjer.

- **Les også:** [Bernt svarer: – Personvern kan være en relevant begrunnelse for møtelukking](#)

Det er altså stadig kommunestyret som har det generelle overordnede arbeidsgiveransvar, selv om kommunedirektøren «har det løpende personalansvaret for den enkelte», og som dermed er rette adressat for en slik rapport.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Politisk redaktør: **Agnar Kaarbø**
Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

Kontaktinformasjon:
Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: [24 13 64 50](tel:24136450)

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

Arkivsak-dok. 21/00033-36
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-29/23 EVENTUELT

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 21/00041-54
Saksbehandler Gunvor Kristin Moe

Saksgang
Elverum kontrollutvalg 2019 - 2023

Møtedato
12.05.2023

SAK EL-30/23 REFERATER OG ORIENTERINGER

Forslag til vedtak/innstilling:

- Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering
- Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering

Vedlegg:

Kontrollutvalgets tiltaksplan med oppfølgingsliste

Saksframstilling:

Det er vedtatt at kontrollutvalgsmedlemmene skal ha en gjensidig orientering fra de komiteene de skal ha oppmerksomheten rettet mot.

Orienteringer/diskusjoner: • Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige).

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet: Ole Kristian Solberg
- Saker fra komite for helse og omsorg: Siv Lena Birkheim
- Saker komite for vekst og utvikling: Rune Rindalsholt
- Saker fra komite for utdanning: Britt Weium
- Saker fra plan og eiendom: Jan Eirik Krey

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte

Kontrollutvalgets medlem i kommunestyre eventuelt kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.

- Eventuelle mediasaker
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer

Oppdatert «Tiltaksplan med oppfølgingsliste» ligger ved saken til orientering.

KONTROLLUTVALGET I ELVERUM KOMMUNE

Tiltaksplan og oppfølging av saker Elverum kommune

Utgangspunktet for oppgaver knyttet til:

- regnskapsrevisjon er bl.a. relatert til § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
- forvaltningsrevisjon er bl.a. relatert til koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
- eierskapskontroll er bl.a. relatert til koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
- kontrollutvalgets påseansvar er bl.a. relatert til koml. § 23-2.
- budsjettbehandlingen er bl.a. bl.a. relatert til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2. (Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).)
- kontrollutvalgets rapportering er bl.a. relatert til koml. § 23-5.

Møte	Kontrollutvalgets saker 2023
Fortløpende rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. • Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): <ul style="list-style-type: none"> ○ Formannskapet – Ole Kristian Solberg ○ Komitè for helse og omsorg – Siv Lena Birkheim ○ Komitè for utdanning – Britt Weium ○ Komitè vekst og utvikling – Rune Rindalsholt ○ Komitè plan og eiendom – Jan Eirik Krey • Ole Kristian Solberg og Rune Rindalsholt er kommunestyrets representanter i kontrollutvalget
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	<ul style="list-style-type: none"> • Samtale med ordfører og kommunedirektør. • Orienteringer fra kommunedirektøren: <ul style="list-style-type: none"> ○ Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. ○ Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). ○ Oppfølging av kommunestyrevedtak (KU medlemmene leser tertialrapport der dette blir rapportert) ○ Sykefravær. ○ Tilsynssaker. • Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). • Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse. • Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging
Fredag 27.1.23	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 25.11.22 <ul style="list-style-type: none"> • Orientering – oversikt over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn. Er anbefalingen i forvaltningsrevisjon «budsjettering- og økonomistyring» fulgt opp? • Benchmarking Revisjon Øst IKS • Statusrapport revisjon 2022, andre halvår (31.12.22) • Bestilling av prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon iht. plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024 • Interimrapport 2022 • Uavhengighetserklæring 2023 oppdragsansvarlig RR • Uavhengighetserklæring 2023 oppdragsansvarlig FR

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Elverum

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Møte	Kontrollutvalgets saker 2023
	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2022, jf. NKRFs veiledere • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 10.3.23	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 27.1.23 • Orientering – <ul style="list-style-type: none"> ✓ Oppfølging av <u>tiltak</u> som er gjort i sak 44/22, der PRO-sjef redegjorde for hva som er gjort i anbefalingene fra revisor i Forvaltningsrevisjon «Tjenestetilbudet innen psykisk helsearbeid og rusomsorg i Elverum kommune». Kontrollutvalget fikk en status, men ikke konkrete tiltak. ✓ Oppfølging av kommunestyrevedtak 22.6.22 angående HBO (se vedtak 11/23 Eventuelt) Sendte vedtak til kommunedirektør og PRO-sjef • Sak som er sendt leder i kontrollutvalget sendes ut til KU medlemmer, sammen med Morten A.B. sin vurdering. Tas opp som sak • Prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon • Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 behandles og oversendes deretter kommunestyret til orientering • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 12.5.23	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 10.3.23 • Orientering – ber kommunedirektøren om en redegjøring om organisering av kommunens bedriftshelsetjeneste, i tillegg til orientering om økonomi og sykefravær • Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2022 (+revisjonsberetning og årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2022) • Kontrollutvalgets uttalelse til KF Elverum kommuneskoger sitt regnskap 2022 • Henvendelse til kontrollutvalget – sak 17/23 fra 10.3.23 • Eventuelt – protokollføre at Revisjon Øst IKS lager ROV, godkjent av KU medlemmene på mail • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 16.6.23	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 12.5.23 • Orientering – • Ny presentasjon av forvaltningsrevisjon «Tiltak for å forhindre barnefattigdom» Kontrollutvalget vil da spisse tilbakemeldingene de skal ha på revisjonens anbefalinger • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 8.9.23	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 16.6.23 • Orientering – Kontrollutvalget vil be kommunedirektøren komme tilbake til kontrollutvalget i september for å gi en ny redegjøring på de områdene der kommunen har utfordringer med å følge opp anbefalinger gitt av revisjonen i forvaltningsrevisjonsrapport «Budsjettering- og økonomistyring».

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Møte	Kontrollutvalgets saker 2023
	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen" (FELK) • Eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon SØIR IKS • Statusrapport revisjon 1. halvår 2023 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 6.10.23	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning innkalling/sakliste • Godkjenning protokoll 9.9.22 • Orientering – • Plan for forenklet etterlevelseskontroll (FELK) • Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2023 • Oppdragsavtale 2024 med Revisjon Øst IKS • Forslag til budsjett for kontroll- og kontrollarbeidet for 2024 • Eventuelt • Referater og orienteringer • Referatsaker
Fredag 24.11.23	<ul style="list-style-type: none"> • Godkjenning av innkalling/sakliste • Godkjenning av protokoll 6.10.23 • Orientering – • Kontrollutvalgets årsplan for 2024 • Møtekalender 2024 • Eventuelt – møtekalender 2024 • Referater og orienteringer • Referatsaker

KONTROLLUTVALGET I ELVERUM KOMMUNE
Oppfølgingsliste

Møte	Saknr.	Sak	Vedtatt	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
27.1.23	1/23	Godkjenning av innkalling/sakliste	Innkalling og sakliste godkjennes		KU		X
	2/23	Godkjenning av protokoll 25.11.22	Protokoll godkjennes		KU		X
	3/23	Orientering fra administrasjonen	<ul style="list-style-type: none"> KU tar administrasjonens redegjørelse til orientering KU vil be kommunedirektøren komme tilbake i september for å gi en ny redegjøring på de områdene der kommunen har utfordringer med å følge opp anbefalinger gitt av revisjonen i forvaltningsrevisjonsrapport «Budsjettering- og økonomistyring» 		KU		Følge opp til høsten
	4/23	Benchmarking Revisjon Øst IKS	KU tar Revisjon Øst IKS sin redegjørelse til orientering		KU		X
	5/23	Statusrapport 2. halvår 2022	KU tar statusrapport 2. halvår 2022 til orientering		KU		X
	6/23	Bestilling av prosjektplan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon	<ol style="list-style-type: none"> Kontrollutvalget vil på bakgrunn av vedlagte plan for forvaltningsrevisjon, bestille en prosjektplan for gjennomføring av prosjekt nr. 9 «Heltid/deltid» og 19 «Vikarbruk i pleie-, rehabiliterings- og omsorgstjenesten» som ses i sammenheng med hverandre. Prosjektplanen legges fram til behandling i neste møte 10. mars. 		KU		X
	7/23	Interimrapport regnskapsrevisjon 2022	KU tar revisjonens rapportering til orientering		KU		X
	8/23	Vurdering av oppdragsansvarlig FR sin uavhengighet	KU tar oppdragsansvarlig revisor sin egen vurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2023 til orientering		KU		X
	9/23	Vurdering av oppdragsansvarlig RR sin uavhengighet	KU tar oppdragsansvarlig revisor sin egen vurdering av uavhengighet i revisjonsoppdraget for revisjonsåret 2023 til orientering		KU		X
	10/23	KU's påseansvar for regnskaps- og forvaltningsrevisjon i 2022	Kontrollutvalget slutter seg til vurderingene som går fram av vedlegg «Kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon pr. 31.12.2022»		KU		X

Konsek Øst IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Åmot, Engerdal, Trysil, Stor-Elvdal og Elverum

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	11/23	Eventuelt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrollutvalget vil i sitt neste møte invitere kommunedirektøren for å redegjøre om administrasjonens oppfølging av vedtak gjort i kommunestyre 22.6.22, sak 061/22: <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av arbeidsmiljøkartlegging med tiltaksplan tas til orientering • Kommunedirektøren gjennomfører evaluering av effekt av endringene innen 1. mars 2023. • Elverum kommunestyre, som øverste arbeidsgiver, tar utfordringene som har vært i hjemmebasert omsorg på det største alvor. Kommunestyret ber om at det gjennomføres en enkel medarbeiderundersøkelse høsten 2022 blant de berørte ansatte i hjemmebasert omsorg. Resultatet av medarbeiderundersøkelsen presenteres kommunestyret, slik at kommunestyret kan få en bekreftelse på at de foreslåtte tiltak fungerer tilfredsstillende. 2. Kontrollutvalget vil i sitt neste møte invitere kommunedirektøren for å få en redegjøring om konkrete tiltak som er gjort i revisors anbefalinger i forvaltningsrevisjon «Tjenestetilbudet innen psykisk helsearbeid og rusomsorg i Elverum kommune». Dette på bakgrunn av orienteringen som ble gitt kontrollutvalget 17.6.22 der utvalget fikk en status men ikke konkrete tiltak. 3. Angående sak 72/22 fra 25.11.22 «Henvendelse til leder i kontrollutvalget». Britt Weium ble kjent inhabil i saken jf. kom.I.§ 11-10, fvl. § 6 andre ledd. Det blir sendt et svarbrev fra sekretariatet til vedkommende som har sendt henvendelsen, brevet er godkjent av kontrollutvalget. 4. Kontrollutvalget har mottatt en henvendelse som daglig leder i Revisjon Øst IKS har vurdert, og det er bestemt at henvendelsen behandles som en sak i neste møte 	KU			Følges opp 10. mars
	12/23	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering		KU		X

Kontrollutvalget i Elverum kommune

Møte	Saknr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
			Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering				
	13/23	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		X
10.3.23	14/23	Godkjenning av innkalling/sakliste	Innkalling/sakliste godkjenning		KU		X
	15/23	Godkjenning av protokoll 27.1.23	Protokoll fra 27.1.23 godkjennes		KU		X
	16/23	Orientering fra administrasjonen	Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse til orientering		KU		X
	17/23	Henvendelse til kontrollutvalget	1. Kontrollutvalget har rettet en henvendelse til Arbeidstilsynet den 2.2.23 for å få avklart hvilket styrende organ som skal behandle årsrapport fra bedriftshelsetjenesten i en kommune, jf AML § 7-2 (6). Svar fra tilsynet foreligger ikke. 2. Kommunedirektøren inviteres til neste møte den 12.mai for å redegjøre om organisering av kommunens bedriftshelsetjeneste. 3. Personen som har sendt henvendelsen til kontrollutvalget vil holdes orientert om utvalgets behandling av saken.		KU		Følges opp 12.5.
	18/23	Prosjektplan heltid/deltid og bruk av vikarer	Kontrollutvalget tar vedlagte prosjektplan – heltid/deltid og bruk av vikarer til orientering, og vil på bakgrunn av denne bestille gjennomføring av en forvaltningsrevisjon. Prosjektet gjennomføres innenfor en ramme på 375 timer og ferdigstilles våren 2024.		KU		X
	19/23	Kontrollutvalgets årsrapport 2022	1. Kontrollutvalgets årsrapport for 2022 vedtas 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: • Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2022 til orientering.	KS	KU		X
	20/23	Eventuelt			KU		X
	21/23	Referater og orienteringer	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering Kontrollutvalget tar vedlagte tiltaksplan med oppfølgingsliste til orientering		KU		X
	22/23	Referatsaker	Referatsaker tas til orientering		KU		X

